

ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษารุ่น

นายณปนต์ โคตพัฒน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES
BASED ON PLACE-BASED EDUCATION
TO ENHANCE SOCIAL SKILLS FOR AUTISTIC YOUTHS

Mr. Napanot Kotapat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Non-Formal Education

Department of Lifelong Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น
โดย	นายณปนต์ โคตพัฒน์
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรฉัตร สุปัญญา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.สมพร หวานเสด็จ)

ณปณต โคตพัฒน์ : ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น (EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES BASED ON PLACE-BASED EDUCATION TO ENHANCE SOCIAL SKILLS FOR AUTISTIC YOUTHS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา, 243 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น 2) พัฒนากิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น 3) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ตัวอย่างในการวิจัย คือ ออทิสติกวัยรุ่นที่ศึกษาในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีรูปแบบการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น 2) แบบเสนอข้อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น 3) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น 4) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 5) แบบสอบถามพื้นที่ในการจัดกิจกรรมฯ 6) แผนการจัดกิจกรรมฯ และ 7) แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยสถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น ประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ผลของการพัฒนากิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม พบว่า กิจกรรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสามารถเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นได้ โดยรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2) ระยะเวลา 3) เนื้อหา 4) วัตถุประสงค์ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา การศึกษาตลอดชีวิตลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียนลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5783381827 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORDS: NON - FORMAL EDUCATION / PLACE - BASED EDUCATION / AUTISTIC YOUTHS / SOCIAL SKILLS / NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES BASED ON PLACE-BASED EDUCATION TO ENHANCE SOCIAL SKILLS FOR AUTISTIC YOUTHS

NAPANOT KOTAPAT: EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES BASED ON PLACE-BASED EDUCATION TO ENHANCE SOCIAL SKILLS FOR AUTISTIC YOUTHS. ADVISOR: ASST. PROF. MANASWAS KOVITAYA, 243 pp.

The purposes of this research were: 1) to study the social skills for autistic youths, 2) to develop of a non-formal education activities based on place-based education to enhance social skills for autistic youths, and 3) to compare social skills for autistic youths before and after using the non-formal education activities based on place-based education to enhance social skills for autistic youths. The sample group was 10 students who studied in the Autistic Life Skills Center of Pathumthani province at the age in the range of 15 to 25 years old. These students were selected by purposive sampling. This research as an experimental research which applied the One-Group Pretest-Posttest Design the experimental methodology. The experimental materials that using in this research are 1) the questionnaire dyslexic to social skills for autistic youths, 2) the nomination form for autistic youths, 3) the social skills intervening form, 4) the Individualized Education Program, 5) the questionnaire area for organizing non-formal education activities based on place-based education to social skills for autistic youths, 6) the course syllabus of non-formal education activities based on place-based education to social skills for autistic youths, and 7) the social skills record form for autistic youths. Arithmetic mean and stand deviation were used as a tool to analyze data the questionnaire dyslexic to social skills for autistic youths. In addition, The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test was a tool to compare social skills for autistic youths before and after using the non-formal education activities based on place-based education to social skills for autistic youths.

The research findings were as follows:

1. Social skill for autistic youths. consist of 1) self-control, 2) communication with others, 3) working with others, and 4) corporate social responsibility.
2. The result of developing of a non-formal education activities based on place-based education to social skills for autistic youths consist of These activities are appropriate, relates with the objectives and enhance social skills for autistic youths. Activities' details include; 1) event venue, 2) activities durations, 3) contents, 4) objectives, 5) learning materials, 6) activity methodology , and 7) assessment.
3. The comparing social skills for autistic youths before and after using the non-formal education activities based on place-based education to social skills for autistic youths found that after using the experiment is higher than before using the experiment at the statistic significant level .01

Department: Lifelong Education
Field of Study: Non-Formal Education
Academic Year: 2016

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวานัน โกวินทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำ และประสบการณ์อันดียิ่ง พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และดูแลเป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรฉัตร สุปัญโญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมพร หวานเสร็จ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และปรับปรุง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัยและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและ ให้ข้อเสนอแนะที่ทรงคุณค่าในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้แรงผลักดันและกำลังใจ ในการทำวิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ นางจินตนา จันทร์บำรุง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ประธานมูลนิธิออทิสติกไทย นางสาวอุดมลักษณ์ หมีสมุทพร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี นางลินดา ไหวหารดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกะปิ และนางวาสนา ล่ำลิรัก ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก จังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนข้อมูล เอื้อเฟื้อสถานที่และให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการดำเนินการจัดกิจกรรม

ขอขอบคุณออทิสติกวัยรุ่นทั้ง 10 คน ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีและ ขอบพระคุณพ่อแม่ ญาติ ผู้สอน ทีมสหวิชาชีพและพี่เลี้ยงเด็กพิการ ที่ให้การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือออทิสติก วัยรุ่นในขณะทำกิจกรรม อีกทั้งยังให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยจนทำให้ กิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่คอยเคียงข้างเสมอมา พร้อมทั้งสนับสนุน ผลักดัน ด้วยกำลังใจอย่างเต็มพละกำลังสามารถ จนทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ด้วยความรัก ความห่วงใย ช่วยเหลือ ผลักดัน เป็นกำลังใจและสนับสนุนทุกอย่างด้วยดีเสมอมาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	9
ตัวแปรที่ศึกษา.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	12
ตอนที่ 2 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education).....	19
ตอนที่ 3 ทักษะทางสังคม.....	24
ตอนที่ 4 ความหมายและลักษณะของบุคคลออทิสติก.....	35
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	43
ตอนที่ 6 แนวคิดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP).....	46

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น.....	80
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	90
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น.....	105
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผลการวิจัย.....	130
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	138
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	138
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	139
รายการอ้างอิง	140
ภาคผนวก.....	152
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	153
ภาคผนวก ข รายงานผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	155
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	157
ภาคผนวก ง แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น	170

ภาคผนวก จ แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น	182
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น.....	186
ภาคผนวก ช แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)	191
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้าง ทักษะทาง สังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	194
ภาคผนวก ฌ แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้ พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	198
ภาคผนวก ฉ แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น.....	230
ภาคผนวก ฎ รูปภาพประกอบการทำวิจัย	236
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	243

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การสังเคราะห์ทักษะทางสังคม	29
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบความแตกต่างของวัยรุ่นชาย-หญิง (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2553).....	44
ตารางที่ 3	ช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับปัญหาด้านทักษะทางสังคม	78
ตารางที่ 4	ช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับการแสดงทักษะทางสังคม	79
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น.....	81
ตารางที่ 6	ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น.....	82
ตารางที่ 7	ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นด้านการควบคุมตนเอง.....	83
ตารางที่ 8	ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น.....	85
ตารางที่ 9	ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอน และทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น.....	86
ตารางที่ 10	ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม.....	88
ตารางที่ 11	การสังเคราะห์พื้นที่ที่มีความสำคัญและสอดคล้องเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	95
ตารางที่ 12	กำหนดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น.....	99
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมผลการเพิ่มขึ้นของทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น.....	105
ตารางที่ 14	แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 1 นายมานะ (นามสมมุติ).....	108

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 1	การผสมผสานแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการฝึกทักษะทางสังคม.....	34
แผนภาพที่ 2	กรอบแนวคิดการวิจัย	57
แผนภาพที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	76

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

<p>รูปภาพที่ 10 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 7</p>	121
<p>รูปภาพที่ 11 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 8</p>	123
<p>รูปภาพที่ 12 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 9</p>	125
<p>รูปภาพที่ 13 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 10</p>	127

บทที่ 1

บทนำ

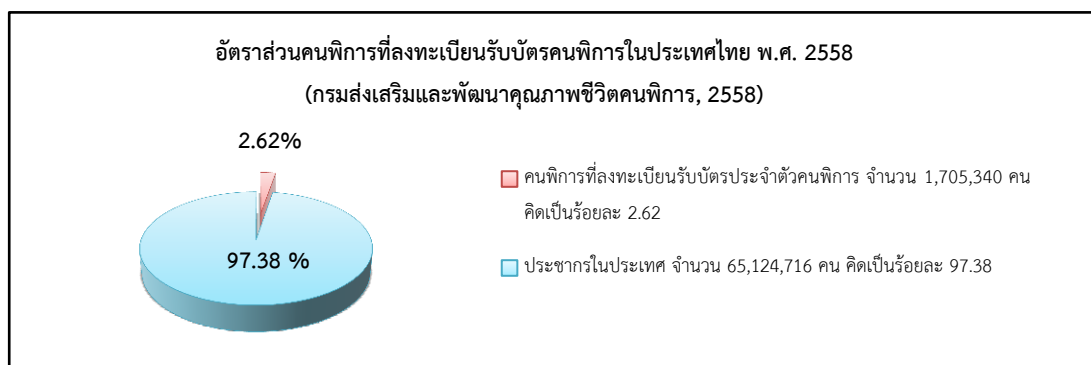
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีคุณภาพและยั่งยืน หากคนในชาติได้รับการศึกษาย่อมส่งผลให้ประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า (พัชรี จีฬาพัฒนากุล, 2549) การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) การพัฒนามนุษย์ด้วยการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่มั่นคงในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้เดินหน้าอย่างเสถียรภาพและก้าวหน้า กระแสโลกาภิวัตน์ในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสมดุล ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นการส่งเสริมศักยภาพให้บุคคลกลายเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต (สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล, 2554)

จากความสำคัญของการศึกษาข้างต้น รัฐบาลจึงมุ่งพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความสมบูรณ์ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อประกอบคุณงามความดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ทรัพยากรในชาติมีคุณค่าและศักยภาพ รัฐบาลจึงได้ตระหนักถึงการพัฒนาคนในประเทศด้วยการให้ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษา ด้วยการถ่ายทอด ฝึกฝน อบรมและสืบสานทางวัฒนธรรมเพื่อดำรงชีพได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชาติจึงไม่มีการเลือกปฏิบัติในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ, 2550) การให้โอกาสทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง จึงเป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรือง เพราะมนุษย์ทุกคนมีโอกาสในการดำเนินชีวิต มีส่วนในการส่งเสริม สร้างสรรค์และก่อประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ตลอดจนคนพิการซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ ในการมีส่วนพัฒนาประเทศชาติเช่นเดียวกับคนปกติ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2558)

สถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทย ประชากรในชาติมีอัตราความพิการจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากรายงานสถิติข้อมูลคนพิการที่ได้ลงทะเบียนรับบัตรประจำตัวคนพิการ ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระบุว่าคนพิการทั่วประเทศ

ที่ขึ้นทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 ถึง 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 มีจำนวน 1,614,197 คน สถิติล่าสุดในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 พบว่า คนพิการที่ลงทะเบียนรับบัตรประจำตัวคนพิการ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,705,340 คน จากประชากรในประเทศ จำนวน 65,124,716 คน คิดเป็นร้อยละ 2.62 ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 อัตราส่วนคนพิการที่ลงทะเบียนรับบัตรคนพิการในประเทศไทย พ.ศ. 2558

คนพิการเป็นบุคคลในสังคมที่มีร่างกายบางส่วนไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร การเรียนรู้หรือทพพลภาพ ทำให้ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้หรือด้อยโอกาสต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของคนพิการ ให้พร้อมที่จะเผชิญกับการดำเนินชีวิตในสังคมและเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้นิยามความหมายของคนพิการว่า คนพิการเป็นบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน ทางกายหรือการเคลื่อนไหว ทางจิตใจ พฤติกรรม หรืออารมณ์ ทางสติปัญญา ทางการเรียนรู้และบุคคลออทิสติก ซึ่งบุคคลเหล่านี้ มีความต้องการจำเป็นพิเศษในด้านต่าง ๆ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556) จากข้อมูลและผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2558 พบว่า กลุ่มคนพิการในประเทศไทยที่มีความยากลำบากในการใช้ชีวิตและมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระเหมือนคนพิการกลุ่มอื่น ๆ ทั่วไป รวมถึงมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม คือ บุคคลออทิสติก (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2558)

ออทิสติก (Autism) เป็นอาการที่คนรู้จักมาเป็นเวลาเกือบ 70 ปีแล้ว มีชื่อเรียกอย่างหลากหลายตามระยะวิทยาการทางการแพทย์และความเปลี่ยนแปลงของอาการ ปัจจุบันนักวิชาการตกลงใช้คำว่า ออทิสติก (Autism) ตามคู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช DSM-5 ฉบับล่าสุด พ.ศ. 2556 (ทวิศักดิ์ สิริรัตนธาดา, 2550) บุคคลออทิสติกเป็นบุคคลที่มีภาวะความผิดปกติของพัฒนาการทางสมองรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะจำเพาะ

แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น 2) ด้านภาษาและการสื่อความหมาย และ 3) ด้านพฤติกรรมและความสนใจซ้ำ ๆ (เพ็ญแข ลิ้มศิลา, 2545) อาการจะปรากฏในระยะเริ่มแรกของชีวิตก่อนอายุ 30 เดือน มีระดับอาการตั้งแต่น้อยจนถึงรุนแรงและมีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไป (Dilip, et al., 2013) พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการแสดงออกทางสังคม อีกทั้งสามารถสังเกตอาการได้ คือ ไม่แสดงออกทางสีหน้า ไม่สามารถใช้กริยาท่าทางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้ เช่น การไหว้ ยิ้ม ทักทาย สวัสดี ขอบคุนและขอโทษ รวมถึงไม่เข้าใจอารมณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการกระทำที่ยึดติดกับบางสิ่งบางอย่างซ้ำ ๆ (มยุรี เพชรอักษรและคณะ, 2550) ส่งผลให้มีปัญหาและมีความยากลำบากในการใช้ชีวิต ทำให้ไม่เข้าใจความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของผู้อื่น ไม่เข้าใจการกระทำของตนเองว่ามีผลกระทบกับบุคคลอื่นอย่างไร ไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ พฤติกรรมเหล่านี้จึงส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ ดังนี้

“...ลูกที่เป็นออทิสติกมีพฤติกรรมหลากหลาย มีลักษณะพัฒนาการช้ากว่าเพื่อนวัยเดียวกัน ไม่เข้าสังคม ชอบอยู่คนเดียวและทำอะไรเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ตลอด เมื่ออยู่ในสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ลูกไม่คุ้นชินลูกจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา เช่น เมื่อขึ้นรถประจำทางลูกจะชอบเลือกนั่งที่เดิมซ้ำ ๆ เมื่อไม่ได้ที่นั่งที่เดิมจะแสดงอาการไม่พอใจ โวยวาย ทำร้ายคนรอบข้าง ทำลายข้าวของหรือกรีดร้อง เป็นต้น...”

(อารมณ เชิงแซ่, 2558)

“...เมื่อลูกเป็นวัยรุ่น น้าหนักและรูปร่าง มีขนาดเพิ่มขึ้น แต่ความคิดหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นต่ำลงเรื่อย ๆ ลูกยังทำตามกฎระเบียบไม่ได้ ไม่รู้จักการรอคอย เช่น เมื่อต้องรอคอยหรือไม่ได้อะไรตามต้องการ ก็จะแสดงออกโดยการโวยวายทำลายข้าวของ จึงทำให้แม่มีความยากลำบากในการเลี้ยงลูกเป็นอย่างมาก...”

(จินตนา สินมา, 2559)

“...จากประสบการณ์ที่ดิฉันสอนออทิสติกวัยรุ่นจะพบว่า ออทิสติกวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงภาวะทางอารมณ์เป็นอย่างมาก บางคนมีภาวะอารมณ์ที่ก้าวร้าว มีความลำบากมากในการทำกิจกรรมกลุ่ม และเมื่อออกไปนอกสถานที่ที่ตนเอง ไม่คุ้นเคย ผู้เรียนที่เป็นบุคคลออทิสติก จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมส่งผลให้เป็นปัญหาอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนและปรับพฤติกรรมของผู้เรียน...”

(วรางคณา อาชีวะ, 2559)

“...จากที่ผมเป็นนักกิจกรรมบำบัด พฤติกรรมที่พบได้อย่างชัดเจนในบุคคลออทิสติก คือ ชอบอยู่คนเดียว ทำอะไรซ้ำ ๆ เล่นไม่เป็น ไม่เล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน ไม่พูดกับคนอื่น ไม่ร่วมกิจกรรมที่สังคมจัดขึ้น มีภาวะอารมณ์ที่รุนแรง หงุดหงิดง่าย ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด จึงเป็นปัญหาต่อการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม...”

(อนุวัฒน์ นิวัติเจริญกุล, 2559)

“...จากที่ดิฉันเป็นนักกายภาพบำบัด ออทิสติกเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น จะมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเหมือนกับวัยรุ่นปกติทั่วไป แต่มีบางอย่างที่บกพร่องและเห็นได้อย่างชัดเจน คือ การไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ บางครั้งออทิสติกวัยรุ่นชอบมีอารมณ์ที่รุนแรง ชอบโยเยวาย ทำร้ายตนเองและผู้อื่น จึงเป็นปัญหาอย่างมากในการทำกิจกรรมบำบัดและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม...”

(นิสา ยิ่งวงศ์, 2559)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากการสัมภาษณ์พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลออทิสติก พบว่า ความบกพร่องดังกล่าวเป็นผลมาจากกระบวนการรู้คิด ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลออทิสติก ทำให้บุคคลออทิสติกไม่รู้แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่รู้กฎระเบียบของสังคมและไม่สามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (อัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2552) จึงทำให้บุคคลออทิสติกมีความยากลำบากในการปรับตัวและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สังคมจัดขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมให้บุคคลออทิสติกให้เข้าใจตนเอง เข้าใจสถานการณ์ เข้าใจบุคคลอื่น ตลอดจนเข้าใจวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชนจึงถือเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่มนุษย์ทุกคนพึงมีและยึดถือปฏิบัติ

ทักษะทางสังคม (Social Skills) เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพในการอยู่และทำงานร่วมกัน รู้จักวางตน ปฏิบัติตนตนให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ การรู้จักบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น รวมถึงการจัดการกับอารมณ์ การแสดงออกทางสังคมได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทักษะทางสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์เพราะมนุษย์จะดำรงชีพให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ตลอดจนแก้ไขปัญหา การจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันได้อย่างสมเหตุและสมผล (ศรีกัลยา พิงแสงสี, 2539) ทักษะทางสังคมจึงมีความจำเป็นสำหรับคนทุกเพศทุกวัย ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม (จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์, 2557) การแสดงออกในการมีปฏิสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับบุคคลอื่น พฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลมาจากการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา รวมถึงการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น (หงษ์ฟ้า ธีรวงศ์บุญกุล, 2556)

ทักษะทางสังคมจึงเป็นส่วนประกอบหนึ่งของพฤติกรรมในตัวบุคคลที่มีความสำคัญในการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลอื่นและผดุงรักษาซึ่งความสัมพันธ์นั้นไว้อย่างยาวนาน (Westwood, 1997) แต่เนื่องจากบุคคลออทิสติกเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการของสมอง จึงทำให้มีความบกพร่องด้านการมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารและการแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ส่งผลให้มีข้อจำกัดในด้านการเรียนรู้ จึงทำให้บุคคลออทิสติกชอบแยกตัวอยู่เพียงลำพัง ขาดโอกาสในการเรียนรู้และขาดทักษะการปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (อัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2552) ก่อให้เกิดปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เป็นธรรมชาติ มีพฤติกรรมทางสังคมไม่สมวัย ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง คนรอบข้างและบุคคลทั่วไป (เพ็ญแข ลิมศิลา, 2545) ดังนั้นการพัฒนาให้บุคคลออทิสติกเกิดการเรียนรู้เข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม เข้าใจเพื่อน เข้าใจสภาพแวดล้อมบริบทชุมชนที่เป็นอยู่ การเสริมสร้างทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก อันจะนำไปสู่การลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้บุคคลออทิสติกสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญของทักษะทางสังคมที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์และสังเคราะห์ให้มีความเหมาะสมกับปัญหา บริบทและศักยภาพของออทิสติกวัยรุ่น สามารถจำแนกทักษะทางสังคมออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม (อรพรรณ พรสีมา, 2540; เทียมใจ พิมพ์วงศ์, 2541; พัชรี จีวพัฒนากุล, 2549; พรศิริ บรรจงประเสริฐ, 2552; เรวดี สันถวไมตรี, 2554; โสธิตา ผุฏฐธรรม, 2554; Riggio, 1986; Westwood, 1997; Goleman, 1998; และ Guli, et. al., 2008)

ในการพัฒนาบุคคลออทิสติกนั้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุคคลออทิสติกด้วยรูปแบบการเรียนรวม เรียนร่วม แต่เนื่องด้วยบุคคลออทิสติกมีพัฒนาการด้านร่างกายเพิ่มขึ้นตามช่วงวัยและมีอายุเกินเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด จำเป็นต้องพ้นจากระบบโรงเรียน ส่งผลให้บุคคลออทิสติกไม่ได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้บุคคลออทิสติกขาดการกระตุ้นทักษะการคิดแก้ปัญหาและทักษะชีวิต ส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาด้านกระบวนการคิดและขาดทักษะทางสังคม ด้วยเหตุนี้หากบุคคลออทิสติกไม่ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ท้ายที่สุดจะส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาในการดำเนินชีวิต เป็นภาระของครอบครัวตลอดจนสังคมต่อไป (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2556) การพัฒนาบุคคลออทิสติกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงที่ร่างกายมีความเจริญเติบโตและเป็นกำลังสำคัญของชาติที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนา ปกป้องพยุงชาติบ้านเมืองให้มีความอยู่รอดก้าวหน้าเจริญรุ่งเรืองและสงบสุข (ปภาณี ฐิติวัฒนา, 2543) รวมถึงเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว ร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีจิตใจอ่อนไหวและอารมณ์ไม่มั่นคง ส่งผลไปสู่การปฏิบัติตัว การแสดงออกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ มีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง สนใจสิ่งแปลกใหม่ มีความอยากรู้ อยากเห็น ชอบทำท่าย

กล้าแสดงออกและต้องการความเป็นอิสระสูง (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2553) ออทิสติกวัยรุ่นก็เช่นกัน มีพัฒนาการทางร่างกายและมีฮอร์โมนเทียบเคียงกับวัยรุ่นทั่วไป แต่มีความแตกต่างด้านการดำรงชีวิต คือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชน จัดขึ้นเพียงลำพังได้ ไม่เข้าใจมารยาทและกฎเกณฑ์ทางสังคม ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่เข้าใจอารมณ์ผู้อื่น ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว พุดคนเดียว พฤติกรรมดังกล่าว ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของออทิสติกวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเสริมสร้างออทิสติกวัยรุ่นให้มีทักษะทางสังคม จึงเป็นการช่วยให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถเข้าใจตนเอง คนรอบข้าง ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชน ทำให้มีพื้นฐานประสบการณ์และแบบแผนในการดำรงชีวิตทำให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญของการเสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมนั้น การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากมีรูปแบบที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา วิธีการและการประเมินผล สามารถตอบสนองทุกกลุ่มเป้าหมายให้ได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ส่งผลให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข (พีรฉัตร อนุวงศ์, 2556) การศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้น นับเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และศักยภาพ มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามบริบทของชุมชน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และเป็นบ่อเกิดแห่งประสบการณ์นานัปการ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา ปรับตัวในการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับอาชัญญา รัตนอุบล (2550) ที่กล่าวว่า กิจกรรมทางการศึกษาและมวลประสบการณ์ความรู้ ที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ ในสังคม จัดขึ้นนอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย โดยยึดหลักการที่ว่า เป็นการสนองความต้องการ ความสนใจ การแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ฉะนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความพิการหรือมีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีลักษณะที่ยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้สอน ผู้เรียน สถานที่ เวลา หลักสูตรและการประเมินผล ซึ่งกระบวนการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาความต้องการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) ออกแบบกิจกรรม 4) จัดกิจกรรม และ 5) ประเมินผล ดังนั้นกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการและแนวทางที่สำคัญในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการพัฒนา กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อาชัญญา รัตนอุบล, 2544) เป็นกระบวนการวิจัยในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ออทิสติกวัยรุ่นพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้านทักษะทางสังคม ให้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

แต่เนื่องจากออทิสติกวัยรุ่นมีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมและมีข้อจำกัดของพัฒนาการทางสมองบางประการ ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่ต่างไปจากคนปกติ กล่าวคือ ออทิสติกวัยรุ่นไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ไม่เข้าใจสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนกำหนดการหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ในการกระทำกิจกรรมอย่างกะทันหัน ออทิสติกวัยรุ่นมักจะแสดงพฤติกรรมไว้วางใจ ง่าย ง่าย ทำลายข้าวของและทำร้ายบุคคลอื่น เป็นต้น อีกทั้งไม่รู้ความหมายภาวะอารมณ์ของตนเองและบุคคลอื่น เช่น เมื่อดีใจ เสียใจ โกรธ ออทิสติกวัยรุ่นไม่รู้ว่าตนเองต้องแสดงออกทางสีหน้าหรืออารมณ์เช่นไร รวมถึงไม่รู้ถึงการแสดงบทบาทหน้าที่ทางสังคมและการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน เนื่องจากออทิสติกวัยรุ่นไม่สามารถเข้าหรือมีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อนไม่ได้ พฤติกรรมหรือการกระทำเหล่านี้จึงส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นชอบแยกตัวออกจากสังคม ดังนั้นการป้องกันไม่ให้ออทิสติกวัยรุ่นรู้สึกว่าการถูกคัดแยกออกจากสังคม เกิดความรู้สึกว่าเหวและไม่กล้าออกไปร่วมกิจกรรมทางสังคม ใช้ชีวิตอยู่แต่ในบ้าน การส่งเสริมให้ออทิสติกวัยรุ่นออกไปนอกบ้านเพื่อใช้ชีวิตร่วมกับผู้คนในชุมชน มีการติดต่อสื่อสาร สร้างสัมพันธ์เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม จึงเป็นการเสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นได้ฝึกฝนและออกไปใช้ชีวิตในสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความกล้าในการออกไปใช้ชีวิตในสังคม รวมถึงรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ทักษะเหล่านี้จึงเป็นฐานของความพร้อมและสร้างความมั่นใจ ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตวัฒนธรรมในชุมชนได้ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2556) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่และแนวทางการจัดการศึกษาที่ชุมชนที่มีส่วนร่วม เอื้อแก่การเรียนรู้ ตามสภาพแวดล้อมบริบทที่ออทิสติกวัยรุ่นเป็นอยู่ มีรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างบริบทกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น พบว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบองค์รวมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ คือ แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) เป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญในจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับออทิสติกวัยรุ่นได้ศึกษาและเรียนรู้ในพื้นที่ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ บริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สถานศึกษาในชุมชน การเรียนรู้จะมีความเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากพื้นที่ที่ศึกษาไปประยุกต์หรือปฏิบัติใช้จริงในชีวิตประจำวันได้ (Sobel, 2004) การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเองจะทำให้เกิดความรักความผูกพันและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ (ใจทิพย์ เข็วรัตน์พงษ์, 2539) รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและการพัฒนาท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ (Gruenwald, 2003) การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมที่มีความหลากหลายในพื้นที่นั้น ๆ ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีการค้นพบ และได้สัมผัสกับประสบการณ์อย่างเหมาะสม (Knapp และ Woodhouse, 2003) การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานจึงเน้นความรู้ในชุมชนท้องถิ่น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อเชื่อมโยงผู้เรียน

ให้มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น มุ่งเน้นการศึกษาด้านวัฒนธรรม ธรรมชาติและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง (Smith, 2002) จากการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ ความสามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้ชีวิตจากการเรียนรู้สภาพความเป็นจริงของชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) บูรณาการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนพื้นที่ที่ออสติควิทยารุ่นอาศัยอยู่ ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ผู้สอนศึกษาและรวบรวมเนื้อหาสาระการเรียนรู้จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน 2) จัดสรรทีมทำงาน 3) ออกแบบกิจกรรม 4) การใช้ทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้ 5) ฝึกอบรมและพัฒนา และ 6) สรุปบททวนบทเรียน การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ออสติควิทยารุ่นมีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมที่ตนเองมีความบกพร่องทำให้ออสติควิทยารุ่นเกิดการเรียนรู้จดจำสิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างปกติและมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. ทักษะทางสังคมของออสติควิทยารุ่นเป็นอย่างไร
2. กิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควิทยารุ่นมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. ทักษะทางสังคมของออสติควิทยารุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควิทยารุ่นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของออสติควิทยารุ่น
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควิทยารุ่น
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออสติควิทยารุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควิทยารุ่น

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ขอบเขตด้านประชากร และขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ออทิสติกวัยรุ่นที่ศึกษาในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทักษะทางสังคมที่ออทิสติกวัยรุ่นมีความบกพร่อง ได้แก่ 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความต้องการและบกพร่องของออทิสติกวัยรุ่น บนฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนากิจกรรม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาความต้องการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) ออกแบบกิจกรรม 4) จัดกิจกรรม และ 5) ประเมินผล ส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถและศักยภาพที่เป็นอยู่ เปิดโอกาสให้ออทิสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคม

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระจากสถานที่ บริบท สภาพแวดล้อมและปรากฏการณ์ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนที่ออทิสติกวัยรุ่นอาศัยอยู่ มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ผู้สอนรวบรวมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีอยู่จากทรัพยากรในชุมชน 2) จัดสรรทีมงาน 3) สร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรม 4) การใช้ทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้มาออกแบบกิจกรรม 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) สรุปบททบทวนบทเรียน ให้ออทิสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้จากสถานที่จริงผ่านการปฏิบัติกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของออทิสติกวัยรุ่นในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับบุคคลอื่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ การรอคอย การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการสื่อความหมายระหว่างบุคคล ได้แก่ การเป็นผู้พูดที่ดีและการเป็นผู้ฟังที่ดี 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการทำกิจกรรม ได้แก่ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามคำแนะนำ การแบ่งปันและการช่วยเหลือบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่องาน เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ได้แก่ การรักษาสัมบัติของส่วนรวมและการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

ออทิสติกวัยรุ่น หมายถึง บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและมีความบกพร่องในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับบุคคลอื่น มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี และศึกษาอยู่ในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นเหมาะสมและสอดคล้องกับความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้บนพื้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2) ระยะเวลา 3) เนื้อหา 4) วัตถุประสงค์ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาออทิสติกวัยรุ่น เพื่อใช้เป็นขอบข่ายในการศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นและออกแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้กลุ่มเป้าหมายอื่นต่อไป
2. ได้แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในหน่วยงานด้านการศึกษาและเครือข่ายของบุคคลออทิสติกทั้งองค์กรภาครัฐบาลและองค์กรภาคเอกชนต่อไป
3. ได้ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เป็นแหล่งข้อมูลด้านวิชาการต่อผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปขยายผลและพัฒนากิจกรรมต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น” ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.3 ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.4 หลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.5 กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.6 การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ตอนที่ 2 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education)

- 2.1 ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
- 2.2 ความสำคัญของแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
- 2.3 หลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
- 2.4 ขั้นตอนการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
- 2.5 บทบาทของผู้สอน
- 2.6 บทบาทของผู้เรียน

ตอนที่ 3 แนวคิดทักษะทางสังคม

- 3.1 ความหมายของทักษะทางสังคม
- 3.2 ความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม
- 3.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม
- 3.4 วิธีฝึกทักษะทางสังคม
- 3.5 ขั้นตอนการฝึกทักษะทางสังคม
- 3.6 เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม
- 3.7 ทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 4 ความหมายและลักษณะของบุคคลออทิสติก

- 4.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก
- 4.2 ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติก
- 4.3 สาเหตุการเกิดภาวะออทิสติก
- 4.4 แนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติก
- 4.5 เทคนิคการสอนบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

- 5.1 ความหมายของวัยรุ่น
- 5.2 พัฒนาการของวัยรุ่น
- 5.3 พัฒนาการของออทิสติกวัยรุ่น

ตอนที่ 6 แนวคิดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

- 6.1 ประวัติความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 6.2 ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 6.3 วัตถุประสงค์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 6.4 องค์ประกอบของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 6.5 ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักรศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

จรรยาพร ธรณินทร์ (2550) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งด้านทัศนคติ ทักษะและความรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น มีผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทำงานเป็นกลุ่ม มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและผู้อื่น โดยการเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน รวมไปถึงมีภาวะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและบุคคลอื่น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2550) ได้ให้ความหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการศึกษาที่มุ่งจัดให้กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาชีวิตและสังคม โดยมีหลักการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้ผู้ที่ด้อยโอกาส พลาดโอกาส หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกฝนทักษะ ปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับ ประยุกต์ใช้ให้ตนเองรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการโลก ที่เจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วได้อย่างเท่าทันและมีความสุข

อาชัญญา รัตนอุบล (2550) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมทางการศึกษา เป็นมวลประสบการณ์ จัดโดยบุคคล หน่วยงาน องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยยึดหลักการที่ว่า เป็นการสนองความต้องการความสนใจ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปปรับใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

วรรัตน์ อภินันท์กุล (2551) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นการศึกษาที่มีได้สิ้นสุดลงเมื่อผู้เรียนก้าวพ้นออกจากโรงเรียน มิได้จำกัดเฉพาะกลุ่ม เพศ วัย สถานที่และเวลา แต่เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการและสนใจสามารถเข้าศึกษาได้ตามอัธยาศัยและความเป็นผู้ สามารถตอบสนองความต้องการตามแต่ละบุคคลได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นมวลความรู้และประสบการณ์จากการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ตลอดจนถึงทักษะชีวิต

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่มีความยืดหยุ่น มีความหลากหลายตามสภาพ บริบท ความต้องการและศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการ ระยะเวลา การวัดและประเมินผลการศึกษา เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล

Combs (1974) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรม การศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากระบบการศึกษาภาคปกติในโรงเรียนหรือสถานศึกษา มีความแตกต่าง จากหลักสูตรในระบบปกติ กิจกรรมที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ

Houle (1980) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการ แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง โดยการศึกษา ฝึกฝน ทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ไป แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยบุคคล กลุ่ม องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์นั้น ๆ

Knowles (1984) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทั้งชายและหญิง เป็นการเรียนรู้หลังจากที่สำเร็จการศึกษาภาคปกติในระบบ โรงเรียน โดยกิจกรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

จากความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากระบบโรงเรียนปกติ มีรูปแบบ การศึกษาที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น ด้านเนื้อหา วิธีการและการประเมินผล การเรียนรู้ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา รวมทั้งเป็นการศึกษาที่มีได้จำกัด เพศ อายุ เชื้อชาติและศาสนา กิจกรรมที่จัดขึ้น โดยบุคคล หน่วยงาน องค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

ทวีป อภิลิทธิ์ (2529) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ มีนิสัยรักการอ่านและรักการค้นคว้า 2) เพื่อเสริมสร้างให้ ประชาชนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น โดยใช้ความเป็นเหตุเป็นผล มีความคิดในด้านตรรกะมากขึ้น อันจะ ช่วยส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข 3) เพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ ในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) เพื่อให้ ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาด้านวิชาชีพและเพิ่มเติมความรู้ในการประกอบอาชีพที่ตนเองปฏิบัติอยู่หรือ เพื่อเตรียมพร้อมในการเปลี่ยนอาชีพใหม่ตามความต้องการอันจะเป็นประโยชน์ในการยกระดับฐานะ ทางเศรษฐกิจของตน ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ 5) เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน 6) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และ 7) เพื่อส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศชาติ

อาชัญญา รัตนอุบล (2550) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้จากธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ชุมชน สังคม กิจกรรมหรือโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเฉพาะเจาะจง มีความแตกต่างไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยโครงการหรือกิจกรรมการศึกษาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้เรียน กลุ่มประชาชนในสังคมกับผู้จัดการกิจกรรมการศึกษา มีกระบวนการตั้งแต่การศึกษาความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การออกแบบ กิจกรรมการเรียนและการประเมินผล เพื่อให้การจัดกิจกรรมสอดคล้องโดยตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

จากวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกิจกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดความรู้ ความสามารถ มีทักษะและทัศนคติที่ดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการศึกษานำไปตัดสินใจให้ครอบคลุมกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จัก รักชาติวัฒนธรรมอันดีงามของชาติอีกด้วย

1.3 ปรัชญาและแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาได้อธิบายถึงปรัชญาและแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

อุ้นดา นพคุณ (2546) ได้อธิบายถึงปรัชญาและแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า

1) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษามีหลากหลายรูปแบบตามลักษณะและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในบริบทพื้นที่นั้น 2) เป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ทำงานอยู่ในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ถือเป็นกรเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ทัศนคติให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ และ 3) เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษามีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2550) ได้อธิบายถึงปรัชญาและแนวคิดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้ประชาชนมีความสมบูรณ์ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาดียิ่งขึ้น การศึกษามีความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมือง

จากปรัชญาและแนวคิดของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติทำให้บุคคล

สามารถคิด วิเคราะห์แก้ปัญหาเป็น อีกทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

1.4 หลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

อาชัญญา รัตนอุบล (2544) ได้กล่าวถึงหลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้จากธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว ชุมชน สังคม กิจกรรมหรือโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นมีความเฉพาะเจาะจง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ เพศ อายุ ตลอดจนความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างผู้เรียน กลุ่มประชาชนในสังคมและผู้จัดกิจกรรม โดยมีขั้นตอนการจัดการศึกษา คือ 1) ศึกษาความต้องการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) ออกแบบกิจกรรม 4) จัดกิจกรรม และ 5) ประเมินผล เพื่อให้การจัดกิจกรรมสอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้กล่าวถึงหลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า 1) เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) เป็นการศึกษาที่มีความเท่าเทียมและเสมอภาค 3) เป็นการให้โอกาส เปิดโอกาส สร้างโอกาส และขยายโอกาสทางการศึกษา 4) เป็นการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบุคคลในสังคม 5) รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสในการตัดสินใจและสิทธิในการตัดสินใจและเลือกได้ 6) การศึกษามีความยืดหยุ่น ไม่มีรูปแบบและกฎเกณฑ์ตายตัวแน่นอน 7) การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีเนื้อหาที่ใกล้ตัว สอดคล้องกับตัวผู้เรียน เช่น การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเคยเห็น เคยใช้ เคยสัมผัส เพื่อเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ เช่น แหล่งเรียนรู้ชุมชน 8) การจัดกิจกรรมต้องให้ผสมผสานกลมกลืนกับวิถีชีวิต 9) การจัดกิจกรรมต้องมีความต่อเนื่อง 10) มีการสร้างและกระตุ้นแรงจูงใจสร้างนิสัยในการใฝ่เรียนใฝ่รู้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ 11) ให้ภาครัฐบาล ภาคเอกชนและภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา 12) ใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ โดยใช้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นบทเรียนให้ผู้เรียนรู้จักการคิด การวิเคราะห์ และ 13) เป็นการเปลี่ยนมโนทัศน์ของการศึกษาในห้องเรียน จากการทำเป็นภาระการเรียนรู้จากการดำเนินชีวิตตามสภาพปัญหาจริงในชีวิตประจำวัน

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2550) ได้กล่าวถึงหลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1) เป็นหลักความเสมอภาคทางการศึกษาทุกคนมีสิทธิและโอกาสเรียนรู้อย่างทั่วถึง 2) เป็นหลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง 3) เป็นหลักการบูรณาการการเรียนรู้

เนื้อหาสาระกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม 4) เป็นหลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และ 5) เป็นหลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากหลักการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มีความหลากหลายทั่วถึง มีหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา เน้นในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ มีการบูรณาการการเรียนรู้เนื้อหาสาระให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชัญญา รัตนอุบล (2544) เป็นกระบวนการวิจัย โดยมีขั้นตอนการจัดการศึกษา คือ 1) ศึกษาความต้องการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) ออกแบบกิจกรรม 4) จัดกิจกรรม และ 5) ประเมินผล เพื่อช่วยพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตผู้เรียนให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.5 กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการประกอบไปด้วย 1) กลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน 2) กลุ่มผู้ที่อยู่ในวัยเรียนแต่พลาดโอกาส ขาดโอกาสหรือด้อยโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน 3) กลุ่มพ้นวัยเรียนหรือกลุ่มวัยทำงาน และ 4) กลุ่มผู้สูงอายุ

วิศนี ศิลตระกุลและชัยยศ อิมสุวรรณ (2547) ได้กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน สามารถจำแนกได้ ดังนี้ 1) กลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน 2) กลุ่มผู้ที่อยู่ในวัยเรียนแต่พลาดโอกาสหรือด้อยโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน 3) กลุ่มพ้นวัยเรียนมาแล้ว หรือกลุ่มวัยทำงาน และ 4) กลุ่มผู้สูงอายุ

สำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน (2550) ได้กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า ประกอบด้วย 1) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาภาคบังคับในระบบโรงเรียนภาคปกติแล้วไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือระดับอุดมศึกษาแต่ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงาน 2) กลุ่มแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานอยู่แล้ว แต่มีความรู้ ทักษะ การศึกษาและทางอาชีพน้อย 3) กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น สตรี พระภิกษุและผู้สูงอายุ 4) กลุ่มคนพิการ เช่น ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้ด้อยโอกาส 5) กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งต้องดูแลบุตรก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา และ 6) กลุ่มผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน องค์กรท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน

จากกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ กลุ่มประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ด้อยโอกาส ขาดโอกาสและพลาดโอกาสทางการศึกษา รวมถึงกลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ กลุ่มแรงงานที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มคนพิการ กลุ่มสตรีและกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามความต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างใช้ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

1.6 การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ ดังนี้

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2550) ได้กล่าวถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสุขยิ่งขึ้น เป็นการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่าย การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีโอกาสเรียนรู้และส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

อาชญญา รัตน์อุบล (2550) ได้กล่าวถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการศึกษา ที่มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เนื่องจากเยาวชนผู้พิการต้องออกไปเผชิญโลกภายนอก พบปะสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นการช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการพูดคุยกับบุคคลอื่น นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้พิการสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมที่ตนเองต้องออกไปเผชิญอีกด้วย

จากความสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือมีความบกพร่องได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ฝึกฝนอาชีพหรือพัฒนาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เป็นการการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเพื่อให้คนพิการได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

ตอนที่ 2 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education)

2.1 ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ ดังนี้

สำลี ทองธิว (2545) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้ผู้เรียนเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความผูกพันและตระหนักคุณค่ารวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนตนเองมากขึ้น

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ธรรมชาติ สถานที่ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ บนพื้นที่ชุมชน ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้เรื่องที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

Dewey (1938) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริง เรียนรู้ตามสภาพจริงหรือการเรียนรู้จากลักษณะที่เป็นจริง จากการลงมือปฏิบัติในพื้นที่จริง ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ดี

Smith (2002) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาโดยการหาความรู้ในท้องถิ่น ปรากฏการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ใช้ทรัพยากรเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายการสอน คือ เชื่อมโยงผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตและธรรมชาติ เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง

Gruenwald (2003) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นแนวคิดที่เน้นถึงความเข้าใจสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ นำความรู้มาเชื่อมโยงกับการจัดการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและนำไปสู่การพัฒนาชุมชน

Sobel (2004) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกับสถานที่ที่ผู้เรียนอยู่อาศัยหรือพื้นที่ที่มีความเฉพาะเจาะจง เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ธรรมชาติ ความเป็นอยู่ในชุมชน

จากความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น บุคคล ปรากฏการณ์และสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน สร้างหลักสูตรให้มีสอดคล้องมีความหมายต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน เชื่อมโยงความรู้กับบริบทพื้นที่จริง ผ่านปรากฏการณ์ สถานการณ์ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก

ความผูกพัน เห็นคุณค่าของพื้นที่ในชุมชน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ร่วมกันในชุมชนได้

2.2 ความสำคัญของแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

นักการศึกษาได้อธิบายถึงความสำคัญของแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ ดังนี้

Smith (2002) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย ทั้งด้านลักษณะวิชาและกลุ่มผู้เรียน เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์ การศึกษารัฐธรรมนูญและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ การสร้างผลงานทางศิลปะ การศึกษาสภาพทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ การศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ตลอดจนการศึกษาถึงสภาพการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนของตนเอง

Sobel (2004) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นกระบวนการใช้พื้นที่ในชุมชนท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบการสร้างประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง แนวคิดนี้จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความผูกพันกับพื้นที่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของพื้นที่ในชุมชน

David, et. al., (2008) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ภายใต้บริบทท้องถิ่นที่มีความหลากหลายในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ถือกำเนิดขึ้นมาใหม่ในยุคปฏิรูปการศึกษาทั่วโลก เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและทัศนคติ เป็นการพัฒนาโลกใบนี้ให้น่าอยู่ร่วมกัน

จากความสำคัญของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเรียนรู้จากปรากฏการณ์ สถานการณ์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ปัญหาเชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดความตระหนักว่าทุกสรรพสิ่งต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน รวมถึงมีความรัก ความผูกพันกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

2.3 หลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

นักการศึกษาได้อธิบายถึงหลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ ดังนี้

ปิยะดา จุลวรรณา (2553) ได้อธิบายถึงหลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า

1) เป็นการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเกี่ยวกับการมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ (Academic Achievement) 2) เป็นการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจสภาพที่ปรากฏในพื้นที่

ด้านสิ่งแวดล้อม (Ecological Vitality) และ 3) เป็นการสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าของพื้นที่ ตลอดจนมีความรัก ความผูกพันในพื้นที่ (Sense of Place)

Knapp และ Woodhouse (2002) ได้อธิบายถึงหลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า ประกอบด้วย 1) ปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาหลักสูตร 2) ผู้สอนมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน 3) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวางและสร้างสรรค์ และ 4) การจัดการเรียนรู้ทำให้มีความมั่นคงและความเจริญของพื้นที่

Sobel (2004) ได้อธิบายถึงหลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องถือปฏิบัติ ดังนี้ 1) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพบริบทพื้นที่จริง 2) การเรียนรู้เป็นการจัดระบบและเนื้อหาสาระที่มีความสำคัญ เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้นั้น ๆ รวมถึงเป็นการนำข้อมูลเนื้อหา การออกแบบกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม 3) การเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้เรียน จากความรู้เก่าสู่ความรู้ใหม่ 4) ประสบการณ์จากการเรียนรู้จะนำไปสู่การเห็นคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ 5) การเรียนรู้มีการสนับสนุนโดยผู้มีส่วนร่วมและองค์กรหรือภาคส่วนต่าง ๆ 6) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกที่และทุกเวลา 7) ประสบการณ์ในการเรียนรู้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ พื้นที่ที่มีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่นั้น ๆ 8) การเรียนรู้นำไปสู่ความรู้สึกผูกพันกับพื้นที่ เมื่อบุคคลเรียนรู้จากพื้นที่ใด ความรู้สึกนั้นจะตระหนักและหวงแหนจนถึงแหล่งเรียนรู้ 9) การเรียนรู้จะเป็นฐานในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม และ 10) รูปแบบการเรียนรู้มีการบูรณาการเป้าหมายให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้มีความก้าวหน้าต่อไป

จากหลักการการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการใช้สถานที่ในชุมชน มีการเรียนการสอนที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความยืดหยุ่น ไม่มีหลักการที่เป็นข้อบังคับ เป็นการสร้างประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม การเรียนรู้สะท้อนถึงปรัชญาทางการศึกษาในการเรียนรู้ กิจกรรมเป็นไปอย่างหลากหลายในแต่ละวัตถุประสงค์ เรียนรู้ผ่านพื้นที่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน

2.4 ขั้นตอนการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

Sobel (2004) ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) ไว้ว่า เป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนกับชุมชน มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีและปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน นำมาประยุกต์ออกแบบให้เข้ากับบทเรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรักความผูกพันกับพื้นที่

ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ มีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต การมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของธุรกิจ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐบาล องค์กรภาคเอกชน ตำรวจ แพทย์ พยาบาล นักการเมือง ท้องถิ่น พระ และชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ การศึกษาการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานจะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในสถานที่และแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ นอกจากนี้การเรียนรู้เรื่องราวในชุมชนยังเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในประเด็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับภูมิภาคหรือสังคมโลกได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรัก ความผูกพันและเห็นคุณค่าในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ ในการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานมี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ผู้สอนรวบรวมเนื้อหาสาระการเรียนรู้จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญในการออกแบบการเรียนรู้ คือ 1) รู้ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งเรียนรู้ สถานที่ ตำแหน่งที่ตั้งและประวัติความเป็นมาของชุมชนนั้น 2) สามารถประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ได้ 3) สามารถออกแบบ เขียนโครงการและถ่ายทอดข้อมูล เพื่อจัดการเรียนรู้ในชุมชนนั้นได้ และ 4) สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2. การจัดสรรทีมงาน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน สมาชิกในชุมชน เพื่อวางแผนและดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

3. การออกแบบกิจกรรม ผู้สอนและสมาชิกในชุมชนประชุมร่วมกัน ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อคัดสรรพื้นที่ที่มีความสำคัญและความเหมาะสมในการเรียนรู้ เพื่อวางแผนออกแบบหลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่อไป

4. การใช้ทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้ เช่น สถานที่ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน มาประยุกต์โดยออกแบบในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของโครงการ

5. การฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม มีการสนทนาระหว่างผู้สอน ทีมงานและผู้เรียน โดยการฝึกฝน การเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการทำกิจกรรมกลุ่มในพื้นที่ชุมชนนั้น ๆ

6. สรุปบททบทวนบทเรียน ผู้สอน ทีมงาน ผู้เรียน สมาชิกในชุมชน รวมถึงผู้ปกครอง ร่วมกันสรุปและทบทวนบทเรียน โดยเชื่อมโยงความรู้จากการเรียนรู้บนพื้นที่ในชุมชน ด้วยรูปแบบการจัดนิทรรศการ งานศิลปะ ดนตรี หรือการถ่ายทอดด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความสนใจ ผ่านมุมมองของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้มีความรักความผูกพันระหว่างผู้เรียน สถานที่ ผู้สอน ทีมงาน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน

จากแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นในสถานที่ พื้นที่ บริบทสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการเชื่อมโยงปรากฏการณ์จริง สถานการณ์

และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงของความคิด ทักษะและพฤติกรรม ทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานทักษะในการใช้ชีวิต มีทักษะทางสังคมที่ดี

2.5 บทบาทของผู้สอน

Sobel (2004) ได้อธิบายถึงบทบาทของผู้สอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) ไว้ดังนี้ 1) ผู้สอนต้องวางแผนและจัดการทีมงานดำเนินงานปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการที่วางไว้ เพื่อให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ 2) ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ คอยกระตุ้นและควบคุมดูแลผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ และ 3) การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีความต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนผู้สอนและผู้เรียนสรุปบทเรียนร่วมกัน ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงผลงานด้วยการจัดนิทรรศการ ดนตรี ศิลปะและบทบาทสมมุติ เป็นต้น

2.6 บทบาทของผู้เรียน

Sobel (2004) ได้อธิบายถึงบทบาทของผู้เรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) ไว้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนเรียนรู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้และอบรมอย่างต่อเนื่อง และ 3) ผู้เรียนสรุปบทเรียนร่วมกันกับผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกอบรม ผ่านการแสดงผลงาน ด้วยการจัดนิทรรศการ ดนตรี ศิลปะและบทบาทสมมุติ เป็นต้น

จากแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานข้างต้น นับเป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการดำรงอยู่ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ในสถานที่จริง จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต โดยเป้าหมายของการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน คือ ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้ชีวิตให้กลมกลืนเข้ากับธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนในชุมชน

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) เป็นขั้นตอนในการจัดการกิจกรรม ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ผู้สอนศึกษาและรวบรวมเนื้อหาสาระการเรียนรู้จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ชุมชน 2) จัดสรรทีมงาน 3) ออกแบบกิจกรรม 4) การใช้ทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้ 5) ฝึกอบรมและและพัฒนา และ 6) สรุปบทเรียนบทเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับบอทิสติกวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ทักษะทางสังคม

3.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์สังคมที่ตั้งไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ (2545) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมเกิดขึ้นจากคำสองคำ จากคำว่า “ทักษะ” กับคำว่า “สังคม” เมื่อรวมกันแล้วหมายความว่า เป็นความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ดำเนินไปด้วยกัน

วรรณภา บุญลาโภ (2556) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับบุคคลอื่น โดยการสร้างความสัมพันธ์ตอบกลับในสถานการณ์ได้เหมาะสมและถูกต้อง

หงษ์ฟ้า อีรวงศ์นุกูล (2556) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมและการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น

จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์ (2557) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม สำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย เพื่อใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารและการอยู่ร่วมกันของบุคคล

Jarolimek (1977) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะที่มีในตัวมนุษย์ 3 ประการ ได้แก่ 1) การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการยอมรับนับถือในสิ่งที่ถูกต้องของผู้อื่น 2) การรู้จักควบคุมตนเองและตัดสินใจด้วยตนเอง และ 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้อื่น

Fraenkel (1980) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะที่ทำให้มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ก่อให้เกิดความสามัคคี สมานฉันท์ ทักษะทางสังคมสามารถเรียนรู้ได้สามารถเกิดขึ้นตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล

Westwood (1997) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นส่วนประกอบหนึ่งของพฤติกรรมในตัวบุคคล ซึ่งมีความสำคัญที่จะช่วยในการเริ่มมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลอื่นและผดุงรักษาซึ่งความสัมพันธ์นั้นไว้

จากความหมายของทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นความสามารถในการอยู่ร่วมกันของบุคคล รู้จักบทบาทหน้าที่ รู้จักปฏิบัติต่อบุคคลอื่นในทางที่ดี

รู้จักสถานที่และเวลา รวมถึงการทำงานกับบุคคลอื่น ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะมนุษย์ต้องมีการพบปะพูดคุย สังสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การที่บุคคลมีทักษะทางสังคมที่ดี ทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสุข

3.2 ความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

ธีรยุทธ เสนียวศ ฌ อยุธา (2536) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ว่า มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์เป็นอย่างมากและส่งผลต่อด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา เพื่อประยุกต์ใช้ในการปรับตัวในชีวิตปัจจุบันและอนาคต

เทียมใจ พิมพวงศ์ (2541) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ว่า การพัฒนาทักษะทางสังคม จะช่วยให้ผู้เรียนมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม รวมถึงยังช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้

พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะที่มีความสำคัญทั้งด้านการพูด ท่าทางและการกระทำ แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน เนื่องจากทักษะทางสังคมเป็นปัจจัย ที่ทำให้บุคคลในสังคมยอมรับ

จากการศึกษาความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เพราะทักษะทางสังคมสามารถทำให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบได้ ตามบรรทัดฐานทางสังคมที่ตั้งไว้และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

3.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

นักการศึกษาให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

อรพรรณ พรสีมา (2540) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารที่ถูกต้องเที่ยงตรง ใช้น้ำเสียงที่อยู่ในระดับพอดี ใช้ภาษาสุภาพ และเหมาะสมกับโอกาส 2) ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่ม ประกอบด้วย การให้ความสำคัญ เอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สามารถหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักให้กำลังใจเพื่อน ๆ การเป็นผู้นำที่ดีและการเป็นผู้ตามที่ดี

และ 3) การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและบุคคลอื่น ประกอบด้วย การทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น รักษากฎระเบียบในการทำงาน รักษาสมบัติของส่วนรวมและมีความตรงต่อเวลา

เทียมใจ พิมพ์วงศ์ (2541) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) ทักษะการทำงานกลุ่ม เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น กล่าวคือ กล้าทำ และยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น 2) ทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นความสามารถในรับรู้ โดยศึกษาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3) ทักษะการสื่อสาร เป็นความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวที่มีความหมายในการตอบสนองตรงกัน และ 4) ทักษะการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์และความคิด เพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

พัชรี จิวพัฒนากุล (2549) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ 2) การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการกล่าวคำทักทาย โต้ตอบและสนทนากับบุคคลอื่น และ 3) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการร่วมมือ ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนให้สำเร็จ

พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นด้วยการให้ความสนใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม รวมถึงการช่วยเหลือกัน การแบ่งปันซึ่งกันและกัน 2) ด้านการสื่อสาร เป็นความสามารถในการสนทนาอย่างเหมาะสม เช่น ระดับเสียง ระยะห่างของการยืน การสบตา เป็นต้น และ 3) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ที่ร่วมกิจกรรม เช่น การเล่น เกม เป็นต้น

เรวดี สันถวไมตรี (2554) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมของมนุษย์ประกอบด้วย 1) การทักทาย 2) การให้ความสนใจ 3) การแสดงสีหน้าและท่าทางในอารมณ์ที่หลากหลาย 4) การใช้คำพูดและน้ำเสียงอารมณ์ที่หลากหลาย 5) การรวบรวมข้อมูลทางสังคมเพื่อเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น 6) การทำความเข้าใจเมื่อข้อมูลทางสังคมไม่ตรงกัน 7) การรอคอย 8) การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และ 9) การรับมือกับปัญหา

โสธิตา ผุฏฐธรรม (2554) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน 2) การเรียนรู้ที่จะวางตัวให้เหมาะสมตามสภาพสังคม และ 3) การใส่ใจคนรอบข้าง

Riggio (1986) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมของมนุษย์ประกอบด้วย 1) การแสดงออกทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยไม่ใช้ถ้อยคำ 2) ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น เป็นความสามารถในการรับรู้และเข้าใจของการแสดงออกทาง

อารมณ์ของบุคคลอื่น 3) การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง เป็นความสามารถในการกำกับสะกดกลิ่น และปรับอารมณ์ของตนเองได้ 4) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นความสามารถในการติดต่อสื่อสารโดยใช้ ถ้อยคำท่าทาง เป็นการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาพูดในการเข้าร่วมสนทนาอภิปรายกับบุคคลอื่น 5) ความไวในการรับรู้ทางสังคม เป็นความสามารถในการรับรู้และเข้าใจตลอดจนสามารถตีความหมาย จากการติดต่อสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่นได้ และ 6) การควบคุมทางสังคม เป็นความสามารถ ในการแสดงบทบาททางสังคมอย่างเหมาะสม มีทักษะในการแสดงตนและสามารถควบคุมพฤติกรรม การแสดงออกของตนเองได้

Westwood (1997) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์และคงรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นอื่น ได้แก่ 1) การสบตากับคู่สนทนาอย่างเหมาะสม 2) การรับรู้การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ 3) การใช้น้ำเสียงในระดับ ที่เหมาะสม 4) การรู้จักแสดงความยินดีกับบุคคลอื่น 5) การรู้จักสนทนา แสดงความรู้สึก การถาม การฟัง แสดงความสนใจและมีการตอบสนองต่อคำถาม 6) การยืนในระยะเวลาที่เหมาะสมกับคู่สนทนา 7) มีความ ตั้งใจที่จะฟัง 8) การเล่นและการทำงานกับบุคคลอื่น 9) ความสามารถควบคุมอารมณ์ และ 10) การแต่งกาย

Goleman (1998) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) การโน้มน้าวใจบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการโน้มน้าวบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตาม 2) การสื่อสารที่ดี เป็นความสามารถในการสื่อสารโต้ตอบด้วยความชัดเจนและน่าเชื่อถือ 3) ความเป็นผู้นำ เป็นความสามารถ ในการผลักดันและชักนำบุคคลและกลุ่มให้ทำตาม 4) กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นการมีความคิด ริเริ่มและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้ดี 5) การจัดการความขัดแย้ง เป็นความสามารถในการจัดการกับ ความขัดแย้งระหว่างบุคคล 6) การสร้างความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ให้แน่นแฟ้นและสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ 7) การร่วมมือร่วมใจกัน เป็นความสามารถในการช่วยเหลือ และร่วมมือโดยการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน และ 8) ความสามารถในการ ทำงานเป็นทีมเป็นความสามารถในการสร้างพลังร่วมของกลุ่มในการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของกลุ่ม

Guli, et. al., (2008) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) ทักษะทางภาษาพูด 2) ทักษะภาษาท่าทาง 3) ทักษะการทำงาน 4) ทักษะในการคิดแก้ปัญหา 5) ทักษะ ทางอารมณ์ และ 6) ทักษะการรับรู้ความคิดและความรู้สึกของบุคคลอื่น

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคม เป็นความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์และการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ประกอบไปด้วย การพูด การฟัง ความรู้สึก การกระทำ เป็นต้น ทักษะทางสังคมจึงเป็นสร้างความสัมพันธ์ ในทางบวก รวมไปถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการกระทำของตนเอง ก่อให้เกิดการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหา บริบท และ ศักยภาพของออทิสติกวัยรุ่น (อรพรรณ พรสีมา, 2540; เทียมใจ พิมพ์วงศ์, 2541; พชร จิวพัฒนากุล, 2549; พรศิริ บรรจงประเสริฐ, 2552; เรวดี สันถวไมตรี, 2554; โสธิตา ผุฏฐธรรม, 2554; Riggio, 1986; Westwood, 1997; Goleman, 1998; และ Guli, et. al., 2008) เพื่อนำทักษะทางสังคมที่ได้จากการสังเคราะห์ไปเป็นกรอบในการศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น เพื่อออกแบบ กิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

จากองค์ประกอบทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายระหว่างบุคคล มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการทำกิจกรรม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น และด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรักษาสมบัติของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ทักษะทางสังคม

ตารางการสังเคราะห์ทักษะทางสังคม											
ทักษะ	อรพรรณ (2540)	เพ็ญใจ (2541)	พัชรี (2549)	พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552)	เรวดี สันไมตรี (2554)	โลธิดา ผุฏฐธรรม (2554)	Riggio (1986)	Westwood (1997)	Goleman (1998)	Guli, et al. (2003)	สรุปทักษะทางสังคม
การควบคุมตนเอง	-การรับรู้อารมณ์	-การรับรู้	-การควบคุมตนเอง	-การจัดการณ์	-รับรู้อารมณ์	-การวางตัวให้เหมาะสม	-การกำกับสะกดกลืน	-การสงบตา	-การควบคุมอารมณ์	-การจัดการอารมณ์	1. การระอคอย 2. การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์ 3. การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด
การสื่อสารกับบุคคลอื่น	-ทักษะ -สนทนา	-การพูด -การฟัง	-การพูด -การฟัง -ท่าทาง	-การพูด -การฟัง -ท่าทาง	-การทักทาย -การใช้	-การพูด -การฟัง -การสนทนา	-การพูด -การฟัง -การอภิปราย -การฟัง	-การใช้ระดับเสียงที่พอดี	-การพูด -การฟัง	-การพูด -การฟัง -ท่าทาง	1. การเป็นผู้พูดที่ดี 2. การเป็นผู้ฟังที่ดี

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ทักษะทางสังคม (ต่อ)

ตารางการสังเคราะห์ทักษะทางสังคม											
ทักษะทางสังคม	อรพรรณ พลีมา (2540)	เทียมใจ พิมพ์วงศ์ (2541)	พัชรี จิตพัฒนกุล (2549)	พรศิริ บรรจง ประเสริฐ (2552)	เรวดี สันเมตรี (2554)	โลธิตา บุญธรรม (2554)	Riggio (1986)	Westwood (1997)	Goleman (1998)	Guli, et al. (2003)	สรุปทักษะ ทางสังคม
การทำกิจกรรม ร่วมกับ บุคคลอื่น	-ให้ความ ร่วมมือ	-ให้ความ ร่วมมือ	-ให้ความ ร่วมมือ	-ช่วยเหลือ บุคคลอื่น	-ร่วมมือกับ บุคคลอื่น	-การปฏิบัติ ตาม คำแนะนำ	-ร่วมสนทนา -ปฏิบัติ ตามกฎ	-ช่วยเหลือ -แบ่งปัน -ผิดแต่เปลี่ยน ของกลุ่ม	-การปฏิบัติ ตาม คำแนะนำ ของกลุ่ม	-การปฏิบัติ ตาม คำแนะนำ ของกลุ่ม	1. การตรงต่อ เวลา 2. การปฏิบัติตาม คำแนะนำ 3. การแบ่งปัน 4. การช่วยเหลือ บุคคลอื่น
การมีความ รับผิดชอบ ต่อสังคม	- การเข้า ร่วม สมบัติของ ตนเองและ ส่วนรวม	-การเข้า ร่วม กิจกรรม ที่ชุมชน จัดขึ้น	-	-	-รักษา สิ่งของของ ตนเองและ บุคคลอื่น	-ปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียม ประเพณี	-เข้าร่วม กิจกรรม ทางสังคม	-การแต่ง กายตาม เทศกาล	-รักษาของ ส่วนรวม -แสดงออก ทางสังคมตาม วัฒนธรรม	-	1. การรักษา สมบัติของ ส่วนรวม 2. การอนุรักษ์ วัฒนธรรมของ ชุมชน

3.4 วิธีฝึกทักษะทางสังคม

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการฝึกทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

เทียมใจ พิมพ์วงศ์ (2541) ได้กล่าวถึงวิธีฝึกทักษะทางสังคมไว้ว่า สามารถฝึกไปพร้อมกับการเรียนการสอนในเวลาเรียนตามปกติและเวลาอื่น ๆ ให้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประจำวันและบทเรียน ผู้สอนจึงสามารถฝึกทักษะทางสังคมได้เกือบตลอดเวลา โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมให้เกิดแก่ผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงวิธีฝึกทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมได้ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ และ 2) การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมโดยตรง โดยแยกจากการเรียนการสอน มีเนื้อหาวิชาตามปกติเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน เช่น การฝึกประชาธิปไตยในโรงเรียน การให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบทำงานส่วนรวมของชั้นเรียนหรือโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน โดยการพาผู้เรียนไปทัศนศึกษาออกสถานที่และการอยู่ค่ายพักแรม

จากวิธีการฝึกทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วิธีการฝึกทักษะทางสังคมจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนตามปกติ เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมโดยลงมือปฏิบัติจริง และ 2) การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมโดยตรง โดยใช้กิจกรรมต่างหากโดยแยกจากการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาปกติ เป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน เช่น ฝึกการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ฝึกให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการพาผู้เรียนไปทัศนศึกษาและอยู่ค่ายพักแรมนอกสถานศึกษา เป็นต้น

3.5 ขั้นตอนการฝึกทักษะทางสังคม

นักการศึกษาได้แบ่งขั้นตอนของการฝึกทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

สุขุมล เกษมสุข (2535) ได้แบ่งขั้นตอนการฝึกทักษะทางสังคมไว้ว่า การฝึกทักษะทางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นจูงใจ การจูงใจจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน การทำงานและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 2) ชั้นฝึก ผู้เรียนต้องฝึกทักษะโดยผ่านการกระทำจริงด้วยตนเองและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกวิธี ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกัน โดยฝึกในสถานที่และสถานการณ์จริง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง และ 3) ชั้นประเมิน การประเมินจะช่วยพัฒนาทักษะให้ได้ผลดีและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อช่วยในการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Westwood (1997) ได้แบ่งขั้นตอนการฝึกทักษะทางสังคมไว้ว่า การฝึกทักษะทางสังคมแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดทักษะที่จะสอนพิจารณาจากทักษะทางสังคมที่สำคัญ 2) ทำให้ดู โดยแบ่งทักษะทางสังคมออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอน ผู้สอนแสดงบทบาทให้ผู้เรียนดู

3) การเลียนแบบ ให้ผู้เรียนเลียนแบบตามผู้สอน 4) การประเมินผล ถ้าผู้เรียนยังทำไม่ได้ผู้สอนควรให้กำลังใจ และกระตุ้นโดยให้แรงเสริม โดยกล่าวคำว่า “พยายามอีกครั้งหนึ่ง” ถ้าผู้เรียนทำดีขึ้นให้กล่าวคำชมเชย ว่า “ดีมาก” “ทำได้ดีขึ้น ครับ/คะ” เป็นต้น โดยบันทึกขั้นตอนไว้ดูว่าขั้นตอนใดยังต้องปรับปรุงแก้ไข 5) จัดเตรียมสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ทักษะที่เรียนมา และ 6) ให้การเสริมแรง อย่างสม่ำเสมอ ผู้สอนควรให้คำชมเชยผู้เรียนและแสดงความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน

จากขั้นตอนในการฝึกทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การฝึกทักษะทางสังคม ผู้สอนต้องมีกระบวนการการเลือกทักษะทางสังคมให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะทางสังคม ด้านใด ขั้นตอนต่อมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ประการสุดท้าย คือ ประเมินผลก่อนและหลังจากทำกิจกรรมว่าผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมมากน้อยเพียงใด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการฝึกทักษะทางสังคมของ สุขุมมาล เกษมสุข (2535) เป็นขั้นตอนในการฝึกทักษะทางสังคม เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีความเหมาะสมสำหรับออบุติสติกวัยรุ่น อีกทั้งสอดคล้องกับพัฒนาการและศักยภาพ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ออบุติสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้ จากกระบวนการฝึกอย่างเต็มความสามารถด้วยการปฏิบัติจริง ตามขั้นตอนของการฝึกทักษะทางสังคม คือ ขั้นสนใจ ขั้นฝึกและขั้นประเมินผล ให้ออบุติสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

นักการศึกษาได้อธิบายถึงเป้าหมายในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้อธิบายถึงเป้าหมายของการฝึกทักษะทางสังคมไว้ว่า การเสริมสร้าง ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างทักษะทางกาย เพื่อให้บุคคลสามารถใช้ อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วองไว 2) การเสริมสร้างทักษะการเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลตระหนักรู้ว่าตนเองมีลักษณะอย่างไร มีความสามารถในด้านใดบ้าง ได้รู้ในสิ่งที่ตนเองชอบ และเพื่อนไม่ชอบ ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ 3) การเสริมสร้างทักษะการใช้คำพูดในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีการสื่อสารที่ถูกกาลเทศะ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

อัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล (2552) ได้อธิบายถึงเป้าหมายของการฝึกทักษะทางสังคมว่า เป็นการทำให้ ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม 3 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เป็นการแสดงพฤติกรรม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสมาชิกในกลุ่มที่จะรับผิดชอบและปฏิบัติตามหน้าที่ของตน 2) การแบ่งปัน เป็นพฤติกรรมแสดงออกทางสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์กลุ่มขณะนั้นดำเนินกิจกรรม และ 3) การปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม เป็นพฤติกรรมแสดงออกทางสังคมได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์กลุ่มขณะนั้นดำเนินกิจกรรมโดยแสดงออกในการหยุดฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สอนหรือข้อตกลงของกลุ่ม

เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าเป็นการเสริมสร้างทักษะที่มีอยู่ในตัวบุคคล ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้ความสมบูรณ์ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีทักษะและความพร้อมในการใช้ชีวิตในสังคม สามารถเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา สามารถนำความรู้และทักษะที่มีมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทักษะทางสังคมเหล่านี้จะทำให้การดำเนินชีวิตของบุคคลมีความสุข

3.7 ทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติก

นักการศึกษาได้ศึกษาทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติกไว้ ดังนี้

กัลยาณี อินต๊ะสิน (2550) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกม พบว่า ทักษะทางสังคมที่บุคคลออทิสติกต้องได้รับการเสริมสร้าง ได้แก่ ทักษะด้านการเล่นร่วมกับเพื่อน ทักษะด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและทักษะด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

อัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล (2552) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกว่าเป็นความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมพื้นฐานกับบุคคลอื่น ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือและได้ให้ทักษะทางสังคมไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เป็นการช่วยเหลือระหว่างเพื่อนให้การทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) การแบ่งปัน เป็นพฤติกรรมแสดงออกในการแบ่งของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอหรือส่งให้เองโดยที่ยังไม่ถูกร้องขอ และ 3) การปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม เป็นการแสดงออกในการหยุดฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สอนหรือข้อตกลงของกลุ่ม ปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม รวมถึงเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

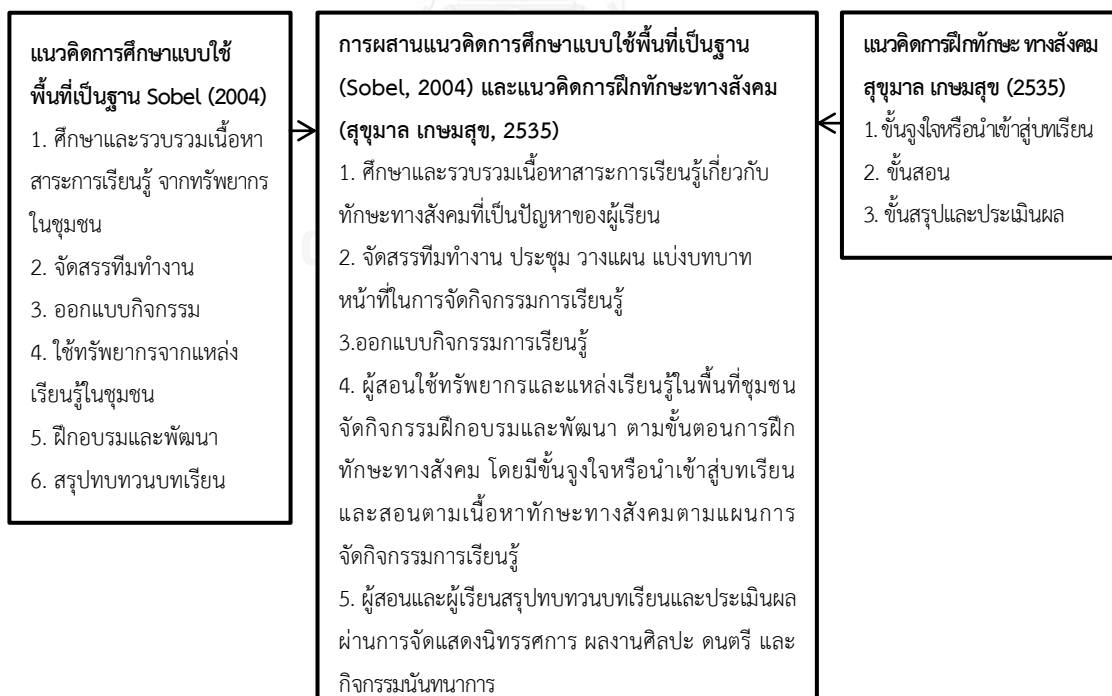
ธิดากร มณีรัตน์ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมสำหรับผู้เรียนที่เป็นออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา ได้กำหนดทักษะทางสังคมสำหรับผู้เรียนที่มีภาวะออทิสติกไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการควบคุมตนเอง 2) ด้านการสื่อความหมาย และ 3) ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พบว่าเมื่อผู้เรียนผ่านการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมีพัฒนาการในด้านทักษะทางสังคมดีขึ้น

ณัฐวัฒน์ งามสมุทร (2554) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะทางสังคมของโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เพื่อฝึกทักษะทางสังคมสำหรับผู้ป่วยออทิสติก ได้กำหนดทักษะทางสังคมไว้ 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะเกี่ยวกับภาษาท่าทาง 2) ทักษะเกี่ยวกับการเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 3) ทักษะการสนทนาโต้ตอบกับบุคคลอื่น 4) ทักษะการจัดการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ และ 5) ทักษะการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม

จากการศึกษาทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติกจากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติก เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การแบ่งปัน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของชุมชน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ ทักษะการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลให้บุคคลออทิสติกสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาอนุกระบวนโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษา แบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นนั้น ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิด ทฤษฎีที่มีความสำคัญ สอดคล้อง เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงและเหมาะสมกับการพัฒนาออทิสติกวัยรุ่น มาผสานเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Sobel, 2004) และแนวคิดการฝึกทักษะทางสังคม (สุขุมล เกษมสุข, 2535) จากการผสมแนวคิด พบว่า เป็นแนวคิดที่มีรูปแบบและแนวทางการแก้ไขปัญหาในตัวผู้เรียนที่เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน เน้นกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับของผู้เรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการศึกษา และฝึกปฏิบัติในพื้นที่ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่บนฐานความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 การผสมแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการฝึกทักษะทางสังคม

ตอนที่ 4 ความหมายและลักษณะของบุคคลออทิสติก

4.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า ดังนี้

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2540) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางสมองและมีความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม ด้านภาษา ด้านการสื่อความหมายและจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางกายภาพ เนื่องจากมีหน้าที่ของสมองบางส่วนทำงานผิดปกติ

ผดุง อารยะวิญญู (2546) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความบกพร่องในการสื่อความหมาย พฤติกรรม สังคมและการเรียนรู้ เป็นบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ประเภทหนึ่ง บุคคลกลุ่มนี้ต้องการการจัดการศึกษาในลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาที่จัดให้เด็กปกติ เพราะมีความบกพร่องในพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย การใช้สีหน้าท่าทาง ถ้อยคำ รวมถึงมีปัญหาทางพฤติกรรมซ้ำ ๆ และปัญหาทางสังคม

กระทรวงสาธารณสุข (2550) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีภาวะความผิดปกติของสมองทำให้มีความบกพร่องทางพัฒนาการหลายด้าน ได้แก่ การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ และมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคม และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรมหรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2550) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีลักษณะของพัฒนาการล่าช้าและผิดปกติทางด้านสังคม ด้านการสื่อความหมาย อารมณ์ จิตนาการและภาษา มีการกระทำความสนใจซ้ำ ๆ มีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานของสมองบางส่วนผิดปกติ ซึ่งพบได้ก่อนวัย 3 ขวบ

นนท์ณี เสถียรศักดิ์พงษ์ (2550) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของสมอง ทั้งในส่วนของโครงสร้างและการทำงานของประสาท ทำให้เกิดความผิดปกติเด่นชัดใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางด้านสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 2) ความผิดปกติทางด้านภาษาและการสื่อความหมาย และ 3) ความผิดปกติทางด้านพฤติกรรมและความสนใจ

กิ่งแก้ว ปาจริย์ (2553) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของสมองบางส่วน อยู่ในโลกของตนเองและขาดความสนใจที่จะมีสังคมร่วมกับบุคคลอื่น

เรณู สุขารมณ และจิตจุฑา หวานชะเอม (2554) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีพัฒนาการล่าช้า ผิดปกติด้านภาษาและการสื่อความหมาย การสร้างสัมพันธ์ภาพ

ระหว่างบุคคล มีพฤติกรรมซ้ำ ๆ เกิดจากความผิดปกติของสมองก่อนหรือหลังคลอดสามารถสังเกตได้ก่อนอายุ 2 ปี

เพ็ญแข ลิมศิลา (2555) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่อยู่ในโลกของตัวเอง มีการสูญเสียปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อความหมายและมีความสนใจซ้ำ ๆ

สถาบันราชานุกูล (2555) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของสมองแบบหนึ่ง เกิดขึ้นในวัยเด็กโดยจะแสดงอาการผิดปกติออกมาใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร และ 3) ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม

Jaqueline (2008) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของพัฒนาการทางสมองและความผิดปกติที่เกิดในวัยเด็ก มีลักษณะและพฤติกรรม ได้แก่ 1) ไม่สามารถตอบสนองหรือแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ยิ้มแย้ม หัวเราะร่าเริงตั้งแต่ 6 เดือน ขึ้นไป 2) ไม่สามารถเลียนแบบการออกเสียง การยิ้มแย้มหรือการแสดงออกทางสีหน้าตั้งแต่ 9 เดือน ขึ้นไป 3) ไม่สามารถสะท้อนเสียงหรือโต้ตอบโดยการออกเสียงตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป 4) ไม่สามารถเลียนแบบท่าทาง เช่น การชี้นิ้วการแสดงออกการสะกิดหรือเคลื่อนไหวตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป 5) ไม่มีภาษาและคลังคำศัพท์ตั้งแต่ 16 เดือนขึ้นไป และ 6) ไม่สามารถพูดเป็นคำ 2 พยางค์ วลีที่มีความหมายหรือพูดซ้ำ ๆ

Dilip, et. al., (2013) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติกไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านการสื่อสารและด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในหลาย ๆ สถานการณ์ ตามคู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช DSM-5 ฉบับล่าสุด พ.ศ. 2556 โดยต้องมีทั้ง 3 พฤติกรรม มีประวัติหรือแสดงออกด้วยอาการดังต่อไปนี้ มีความบกพร่องในปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์หรือทางมีความบกพร่องของการใช้ภาษาท่าทางในปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีความบกพร่องในการสร้าง รักษาและเข้าใจความสัมพันธ์

จากความหมายของบุคคลออทิสติกที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า บุคคลออทิสติกเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการทางสมอง ส่งผลให้มีพัฒนาการล่าช้ากว่าบุคคลปกติทั่วไป มีความบกพร่องทางพฤติกรรมด้านสังคม การสื่อความหมายและมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ อาการจะมีความแตกต่างกันแต่ละบุคคลมากน้อยไม่เท่ากัน บุคคลออทิสติกจะมีปัญหาในการใช้กระบวนการความคิด ทำให้บุคคลออทิสติกไม่สามารถเรียนรู้ มีปัญหาในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น

4.2 ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติก

นักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติก ดังนี้

ชาญวิทย์ พรนภดล (2545) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า บุคคลออทิสติกจะมีความบกพร่องด้านทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความสนใจซ้ำ ๆ ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว เล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันไม่เป็น ทำให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาในการเข้าสังคม

ชูศักดิ์ จันทยานนท์ (2546) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า สามารถจำแนกระดับอาการได้ 3 ระดับ ดังนี้ 1) กลุ่มที่มีภาวะออทิสติกระดับเล็กน้อย (Mild Autism) 2) กลุ่มที่มีภาวะออทิสติกระดับปานกลาง (Moderate Autism) ในกลุ่มนี้จะมีความล่าช้าในพัฒนาการด้านภาษา การสื่อสาร ทักษะสังคม การเรียนรู้ รวมทั้งด้านการช่วยเหลือตนเองและมีปัญหาพฤติกรรมกระตุ้นตนเอง และ 3) กลุ่มที่มีภาวะออทิสติกระดับรุนแรง (Severe Autism) ในกลุ่มนี้จะมีความล่าช้าในพัฒนาการเกือบทุกด้านและอาจเกิดร่วมกับภาวะอื่นๆ เช่น ปัญญาอ่อนรวมทั้งมีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง

ผดุง อารยะวิญญู (2546) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้ 1) ขาดความไวในการรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่น 2) ไม่เข้าใจว่าบุคคลอื่นรู้อะไรบ้าง ไม่สามารถคาดเดาได้ 3) ไม่สามารถทำข้อตกลงกับบุคคลอื่นได้เพราะไม่รู้ว่เพื่อนต้องการอะไรหรือคาดหวังอะไร 4) ไม่เข้าใจคู่สนทนาว่ามีความสนใจในสิ่งที่เรากำลังพูดหรือกำลังสนทนาหรือไม่ 5) ไม่สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ 6) ไม่มีความยืดหยุ่น 7) เล่นบทบาทสมมติไม่เป็นและไม่สามารถเล่นละครได้ 8) ไม่เข้าใจเจตนาอารมณ์และความหวังดีจากบุคคลอื่น และ 9) ไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

จรูญ แสงนิล (2548) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า สามารถสังเกตได้ว่าเมื่ออายุ 2 – 3 ปี จะมีการแสดงออก คือ จะนั่งเฉยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม เล่นคนเดียว ไม่สามารถพูดหรือสื่อความหมายได้ จะมีภาษาพูดเฉพาะของตนที่บุคคลอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ไม่สามารถพูดโต้ตอบหรือบอกความต้องการของตนเองได้ เมื่ออายุ 4 – 5 ปี บางรายจะแยกตัวอยู่คนเดียว มีลักษณะท่าทางแปลก ๆ ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ เช่น นั่งโยกตัวเป็นเวลานาน ๆ หมุนตัว เขย่งปลายเท้า เป็นต้น

นันทณี เสถียรศักดิ์พงษ์ (2550) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ว่า มักมีปัญหาและความยากลำบากในการทำความเข้าใจการใช้ภาษา ทั้งภาษาท่าทาง ภาษาพูด และภาษาเขียน ไม่ค่อยสบตา ไม่สนใจหรือเอาใจใส่ต่อบุคคลรอบข้าง มีปัญหาในการเล่น เล่นเครื่องเล่นไม่เป็น

สถาบันราชานุกูล (2555) ได้อธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกไว้ว่าเป็นภาวะที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก มีอาการและความรุนแรงแตกต่างกันไป ตั้งแต่ระดับน้อยไปจนถึงรุนแรง เช่น พูดไม่ได้เลยไปจนถึงพูดมากไม่หยุด หรือมีภาวะปัญญาอ่อน ช่วยตัวเองไม่ได้ ตลอดจนเรียนเก่งสามารถจบปริญญาได้ เราอาจแบ่งระดับของภาวะออทิสติกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) รุนแรงน้อย มักมีสติปัญญาดี มีพัฒนาการทางภาษาที่ดีพอใช้สามารถเรียนร่วมกับบุคคลปกติได้ 2) รุนแรงปานกลาง มีพัฒนาการทางสังคมและภาษาที่จำกัดเรียนหนังสือไม่ได้สูงเท่ากลุ่มแรก แต่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดีและพอใช้ และ 3) รุนแรงมาก ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย

จากลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลออทิสติกดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะความบกพร่องมีความแตกต่างกันออกไปของแต่ละบุคคล แล้วแต่การสั่งการของสมองในระบบประสาท ระดับความรุนแรงมีความแตกต่างกันออกไปตั้งแต่ระดับน้อยจนถึงระดับรุนแรง ลักษณะและพฤติกรรมที่พบ คือ มีความบกพร่องในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสาร และมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ

4.3 สาเหตุการเกิดภาวะออทิสติก

นักการศึกษาได้อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกไว้ ดังนี้

คูสิต ลิขนะพิชิตกุล (2543) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกว่า การเกิดภาวะออทิสติกเกิดได้จาก 3 สาเหตุ ดังนี้ 1) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลออทิสติก เช่น การติดเชื้อไวรัส 2) ปัจจัยภายในตัวบุคคลออทิสติกเอง เช่น การทำงานของสมอง กระบวนการทางชีวเคมี และสารต่างๆ ในร่างกายและ 3) การเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม

ชาญยุทธ์ ศุภคุณภิญโญ (2547) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกว่า ยังไม่ทราบสาเหตุของความผิดปกติที่ชัดเจนและเชื่อว่าสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกเกิดจาก 1) ด้านพันธุกรรม (Genetic Factor) 2) ด้านเภสัชวิทยาาระบบประสาท (Neuropharmacological Study) 3) คลื่นไฟฟ้าสมอง (Electroencephalography) บุคคลออทิสติกบางคนมีความผิดปกติของคลื่นไฟฟ้าสมองมากกว่าปกติ 4) ภาพฉายระบบประสาท (Neural Imaging) บุคคลออทิสติกบางคนมีความผิดปกติหลากหลายรูปแบบแต่ยังคลุมเครืออยู่ไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจน 5) พยาธิวิทยาาระบบประสาท (Neuropathological Study) บุคคลออทิสติกบางคนมีความผิดปกติในสมอง 3 แห่ง คือ Limbic System และ Cerebellum ควบคุมระบบกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กันและควบคุมการทรงตัวของร่างกาย และ Cerebellar Circuits และ 6) ปริมาตรของสมอง (Study of Brain Volume) บุคคลออทิสติกบางคนมีปริมาตรของสมองเพิ่มขึ้น ในบริเวณ สมองกลีบท้ายทอย (Occipital Lobe) สมองกลีบขมับ (Parietal Lobe) และ สมองกลีบข้าง (Temporal Lobe) ยกเว้นสมองกลีบส่วนหน้า (Frontal Lobe)

จรูญ แสงนิล (2548) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกว่า ปัจจุบันมีการยอมรับกันมากกว่า สาเหตุสำคัญของการเกิดภาวะออทิสติก เกิดจากความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง (Central Nerve System) ซึ่งอาจเกิดจากเซลล์ของสมองที่ผิดปกติและความไม่สมดุลของสารเคมีของระบบประสาท (Brain Cell differences and Chemical Imbalances) และยังพบด้วยว่ามีความผิดปกติในส่วนที่เรียกว่า Vermis ซึ่งอยู่ในสมองส่วน Cerebellum ทำให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ มีการค้นพบว่า ความผิดปกติบนโครโมโซม (Fragile X Syndrome) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะออทิสติกและมักจะเกิดกับบุคคลออทิสติกชายมากกว่าบุคคลออทิสติกหญิง อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้าปัจจุบันอธิบายว่า ความผิดปกติบนโครโมโซม (Fragile X Syndrome) มิใช่สาเหตุหลักของการเกิดภาวะออทิสติก ดังนั้นเมื่อศึกษาโดยนับจำนวนเซลล์ในบริเวณในบริเวณต่าง ๆ ของสมองเปรียบเทียบระหว่างบุคคลออทิสติกกับบุคคลปกติจะพบความผิดปกติในบุคคลออทิสติกอย่างชัดเจนอยู่ 2 แห่ง คือ ที่ระบบ Limbic System และที่สมองส่วน Cerebellum บริเวณระบบ Limbic System ส่วนของ Amygdala และ Hippocampus ทำหน้าที่ควบคุมด้านความจำ อารมณ์ การเรียนรู้และแรงจูงใจ ความผิดปกติที่พบ คือ ลักษณะของเซลล์บริเวณนี้มีบริเวณนี้มีขนาดเล็กมาก มีจำนวนเซลล์มากกว่าคนปกติทั่วไป จนมองเห็นแยกกันหนาแน่นเปรียบเทียบกับการทำงานของคอมพิวเตอร์

คือ มีหน่วยความจำมากแต่ไม่สามารถทำหน้าที่เชื่อมโยงความจำความรู้ที่มีได้ บุคคลออทิสติกจึงมีความผิดปกติด้านอารมณ์และด้านความสนใจซ้ำ ๆ โรคบางชนิด เช่น หัดเยอรมัน การทำคลอดที่ไม่ถูกต้อง ก็มีความเป็นไปได้ที่ทำให้เกิดภาวะออทิสติกด้วย

นันทนิ เสถียรศักดิ์พงษ์ (2550) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกว่า แม้ว่าจะมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดภาวะออทิสติกมาหลายสิบปีแล้ว แต่ยังไม่สามารถสรุปสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกที่ชัดเจนได้ อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันในวงการแพทย์ว่า ภาวะออทิสติกเป็นผลมาจากความผิดปกติของโครงสร้างของสมองและการทำงานของสมอง จากการศึกษารูปร่างและโครงสร้างของสมองของบุคคลออทิสติก พบว่า มีสมองที่แตกต่างจากบุคคลปกติ เช่น มีช่องในสมองขนาดใหญ่กว่าปกติ ส่วนก้านสมองและส่วน Cerebellum มีขนาดเล็ก เซลล์สมองผิดปกติ สมองส่วนหน้ามีขนาดเล็ก โครงสร้างส่วนสมองส่วนควบคุมอารมณ์ผิดปกติ ความผิดปกติของสมองอาจเริ่มต้นตั้งแต่บุคคลออทิสติกอยู่ในครรภ์เมื่อคลอดออกมาแล้ว พบว่า ความผิดปกติของสมองเชื่อมโยงกับปัจจัยต่อไปนี้ อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะออทิสติก คือ 1) โรคทางกายที่มีผลต่อสมอง เช่น หัดเยอรมัน การติดเชื้อไวรัสที่สมอง 2) ระบบภูมิคุ้มกันผิดปกติ เนื่องจากบุคคลออทิสติกบางรายมีจำนวน T- Cell และสารช่วยสร้างให้ภูมิคุ้มกันให้ร่างกายต่ำ (IGA) 3) พันธุกรรม มีโครโมโซมที่ผิดปกติ มีหลายตัวที่พบในภาวะออทิสติก เช่น 2,7,13,15,16 และ 19 และ 4) วัคซีนป้องกันคางทูมและหัดเยอรมัน (Mump, Measles and Rubella) หรือเรียกที่สั้นๆ ว่า MMR

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปถึงสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกได้ว่า ยังไม่ทราบสาเหตุเป็นที่แน่ชัดว่า ภาวะออทิสติกเกิดขึ้นจากสาเหตุใดแต่ภาวะออทิสติกไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียว เกิดจากการมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดอาการ คือ 1) สาเหตุทางชีววิทยา และ 2) สารเคมีในระบบประสาท 3) โรคทางกายหรือการติดเชื้อต่าง ๆ ของมารดา 4) ระบบภูมิคุ้มกันผิดปกติ 5) พันธุกรรม และ 6) วัคซีนต่าง ๆ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกิดภาวะของออทิสติกหรือทำให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนและแตกต่างไปจากคนปกติ

4.4 แนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติก

นักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติกไว้ ดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี (2558) ได้กล่าวถึงแนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติกว่า เมื่อพบลักษณะความผิดปกติ เช่น ไม่ตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยิน การเดินและการทรงตัวผิดปกติมีลักษณะของผิดปกติ เช่น เดินเขย่งเท้าบ่อย ๆ ไม่หันตามวัตถุที่เคลื่อนไหว ปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ไม่ได้ เช่น ลูกขึ้นหรือนั่งลง ออกเสียงหรือเปล่งเสียงไม่ได้ หรือออกเสียงที่ไม่มี ความหมาย หยิบจับสิ่งไม่ถนัด เล่นของเล่นซ้ำ ๆ มีพฤติกรรมซ้ำ ๆ เช่น เล่นมือ กางนิ้วยาว ๆ สะบัด นิ้ว จ้องดูนิ้วมือ เป็นต้น ผู้ปกครองสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้ 1) ปรึกษาแพทย์ และ 2) เมื่อแพทย์วินิจฉัย

ว่า พบภาวะออทิสติก ผู้ปกครองควรนำบุตร หลานเข้าวางแผนการรักษาและส่งเสริมพัฒนาการตามที่ แพทย์เห็นสมควร เมื่อถึงวัยก่อนวัยเรียนควรพาบุตรหลานไปรับการกระตุ้นพัฒนาการที่ศูนย์การศึกษา พิเศษร่วมด้วย หรือจัดให้ได้รับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้บุคคลออทิสติกได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนาตามระดับความสามารถ และการจัดการศึกษามีรูปแบบ ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนร่วม
- 2) โรงเรียนเฉพาะความพิการ
- 3) การจัดการศึกษาในครอบครัว
- 4) การจัดการศึกษา โดยชุมชน
- 5) การจัดการศึกษาในสถานพยาบาล
- 6) การจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
- 7) การจัดการ ศึกษาออกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

จากแนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติกที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง พบลักษณะหรือพฤติกรรมบุตรหลานที่เข้าข่ายมีภาวะออทิสติก ประการแรกควรไปปรึกษาแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมและอาการ หากพบว่า บุตรหลานมีภาวะออทิสติก พ่อแม่ ผู้ปกครองหาแนวทางการแก้ไขรักษาร่วมกันระหว่างแพทย์และทีมสหวิชาชีพต่อไป

4.5 เทคนิคการสอนบุคคลออทิสติก

นักการศึกษาอธิบายถึงเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกไว้ ดังนี้

แก้วตา บุปผเวส (2548) ได้อธิบายถึงเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกไว้ว่า ผู้สอนควรมีเทคนิค การสอนที่หลากหลาย ดังนี้

- 1) สอนโดยให้ความใส่ใจ ปฏิบัติสม่ำเสมอจนบุคคลออทิสติกเกิดความ ไว้วางใจเหมือนผู้สอนเป็นส่วนหนึ่งในตัวเขา
- 2) คอยหลีกเลี่ยงสิ่งทีกระทบความรู้สึกในด้านลบหรือ กระตุ้นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
- 3) ทำความเข้าใจกับบุคคลรอบข้างให้เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ของบุคคลออทิสติก
- 4) พูดและทำสิ่งง่าย ๆ ชัดเจนและเห็นเป็นนามกระทำ เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกิดการทำตามโดยไม่เร่งรัด
- 5) เมื่อบุคคลออทิสติกเริ่มสนใจหรือยอมรับในสิ่งต่าง ๆ แล้วยกค่อย ๆ เพิ่มความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคคลออทิสติกมากขึ้น
- 6) ใช้ภาษาที่บุคคลออทิสติกมักใช้เสมอเพื่อให้เขาเข้าใจง่าย และสร้างความสนุกสนาน
- 7) ฝึกให้บุคคลออทิสติกมีระเบียบวินัยและพื้นฐานของสังคมทุกครั้งที่มีโอกาส เหมาะสม
- 8) ให้สมาชิกในครอบครัวยึดแนวปฏิบัติเดียวกันเพื่อไม่บุคคลออทิสติกสับสน
- 9) หัดให้บุคคล ออทิสติกเล่นกับบุคคลปกติอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้าง เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยให้พ่อแม่ สังเกตอยู่ห่าง ๆ
- 10) พาบุคคลออทิสติกออกไปหาประสบการณ์นอกบ้าน เพื่อไปเรียนรู้ชีวิตจริงของ สังคม เช่น ไปห้างสรรพสินค้า ตลาด เป็นต้น และ
- 11) ผู้สอนค่อย ๆ เพิ่มความรู้รอบตัวที่สลับซับซ้อน มากขึ้นตามจังหวะและโอกาสเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลออทิสติก

เสาวภา สุขเฉลิมชัย (2550) ได้อธิบายถึงเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกไว้ว่า การสอน บุคคลออทิสติกโดยการสร้างเรื่องราวทางสังคม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมให้ปกติเหมือนคนทั่วไป มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) เลือกพฤติกรรมทางสังคมที่ต้องการให้บุคคลออทิสติกเรียนรู้
- 2) อธิบายความหมาย พฤติกรรมหรือสถานการณ์ให้ชัดเจน
- 3) บันทึกความถี่ของพฤติกรรมก่อนใช้การสร้างเรื่องราวทางสังคม

4) เขียนเรื่องราวทางสังคมสั้น ๆ 5) นำเสนอประโยคเกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคมที่ต้องการให้บุคคลออทิสติกเรียนรู้ 6) ใช้รูปถ่ายหรือรูปภาพประกอบ 7) อ่านเรื่องราวทางสังคมให้บุคคลออทิสติกฟังและนำมาตีความไว้ในตารางกิจกรรมของบุคคลออทิสติก 8) บันทึกข้อมูลหลังใช้เรื่องราวทางสังคม เปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังใช้ 9) เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ควรใช้เรื่องราวทางสังคมให้หลากหลายขึ้น 10) ใช้เพื่อนเป็นสื่อกลาง ทำให้บุคคลออทิสติกมีทักษะการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และ 11) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้มากที่สุด

พัทธา ลุนศรี (2542) ได้อธิบายถึงเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนให้กับบุคคลออทิสติกนั้น ก่อนอื่นผู้สอนควรมีความเข้าใจในตัวผู้เรียนก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลออทิสติกได้ดี ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ 1) เน้นทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตของบุคคลออทิสติก 2) ควรเน้นทักษะการรับรู้และการแสดงออกทางภาษาเพื่อให้บุคคลออทิสติกรับรู้ถึงภาษาและภาวะของอารมณ์ 3) จัดกิจวัตรประจำวันให้เป็นระบบและดำเนินการตามเดิมทุกวัน หากมีการเปลี่ยนแปลงจะต้องบอกและอธิบายให้เข้าใจ 4) ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรมควบคู่ไปกับการสอน 5) หลีกเลี่ยงการลงโทษหรือเปลี่ยนเป็นการให้แรงเสริมแทนการลงโทษ 6) การเรียนการสอนควรให้เพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 7) ควรเน้นทักษะทางสังคมและเลือกใช้วิธีปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม 8) เมื่อพบว่าบุคคลออทิสติกบางคนมีพฤติกรรมที่ผิดปกติมาก ผู้สอนจึงจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และ 9) บุคคลออทิสติกบางคนอาจเรียนรู้ช้าและใช้เวลานานมากในการแสดงทักษะง่าย ๆ ผู้สอนควรอาจลดเกณฑ์ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและลดเนื้อหาวิชาลง

วันชัย จันทการกุล (2552) ได้อธิบายถึงเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกไว้ว่า เทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกต้องมีการกระตุ้นพัฒนาการ เสริมแรง ปรับพฤติกรรม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การสื่อความหมายและการควบคุมอารมณ์ ทำให้ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นผู้สอนควรเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมที่ส่งผลกับพัฒนาการของบุคคลออทิสติกแต่ละคน มีวิธีการสอน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) วิธีการสอนโดยใช้การสาธิต 2) วิธีการสอนโดยใช้เกม และ 3) วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

สถาบันราชานุกูล (2555) ได้เสนอคู่มือสำหรับผู้สอนในการสอนบุคคลออทิสติกซึ่งในตำราได้รวบรวมเทคนิคการสอน วิธีการสอนทั้งหมด จำนวน 12 วิธี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้สอน มีรายละเอียดแต่ละเทคนิค ดังนี้ 1) เทคนิคการสอนแบบการวิเคราะห์งาน เป็นการจำแนกเนื้อหาที่จะสอนออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอน จัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน 2) การกระตุ้นให้บุคคลออทิสติกทำตาม เป็นการกระตุ้นในขณะที่ประกอบกิจกรรมการเรียนเพื่อให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น 3) การฝึกให้ทำตามคำสั่ง บุคคลออทิสติกบางคนเรียนรู้ได้โดยการใช้ทักษะนี้ เช่น การใช้คำสั่ง เริ่มทำงาน พร้อมกับชี้มือไปที่งานที่ต้องการให้บุคคลออทิสติกทำ 4) การเลียนแบบ ในระยะแรก ๆ บุคคลออทิสติกจะเลียนแบบแม่

ต่อมาบุคคลออทิสติกจะเลียนแบบเพื่อนหรือบุคคลที่ตนชอบ ซึ่งได้แก่ ผู้สอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องทำแบบอย่างให้บุคคลออทิสติกดู เพื่อให้บุคคลออทิสติกทำตามทีละขั้นตอน และช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น

5) การสั่งให้บุคคลออทิสติกทำอะไร ควรเป็นคำสั่งง่าย ๆ ข้อความสั้น ๆ เป็นคำสั่งเดียว คำพูดต้องไม่ซับซ้อน บางครั้งต้องทำท่าทางประกอบให้บุคคลออทิสติกได้เห็น 6) เทคนิคเพื่อช่วยลดปัญหาระยะความสนใจสั้น ควรสอนให้บุคคลออทิสติกทำกิจกรรมเฉพาะของแต่ละคนก่อนเมื่อเริ่มยินยอมทำตามได้นานขึ้นจึงจัดให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม 7) การสอนภาษาแบบบูรณาการเป็นการพัฒนามาจากแนวความคิดที่ว่าบุคคลออทิสติกจะสนใจ ใช้ภาษาในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาและส่งเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารผ่านการนำไปใช้ โดยบุคคลออทิสติก จะเรียนรู้ทักษะภาษาผ่านการฝึกฝนตามสภาพจริง 8) การสอนตามโอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมระหว่างวันของบุคคลออทิสติก 9) การสอนร่วมกับกิจกรรมที่ทำเป็นประจำเป็นสิ่งที่บุคคลออทิสติกคุ้นเคยและเรียนรู้ได้ดี เช่น กิจกรรมการเตรียมอาหาร การเดินทางไปคูหนัง การรับประทานอาหารในร้านอาหาร การซื้อของในห้างสรรพสินค้า ไปจนถึงการเล่นกีฬาเป็นทีม เป็นต้น 10) การสอนเรื่องราวทางสังคม เรื่องราวทางสังคมเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกคล้ายเป็นหนังสือเล่มเล็กที่อธิบายสถานการณ์สังคม

จากแนวทางการดูแลและการช่วยเหลือและเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติกที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวทางการดูแลและช่วยเหลือบุคคลออทิสติกมีหลากหลายวิธี เช่น การสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม การสอนด้วยเทคนิคการวิเคราะห์งาน การสอนด้วยสถานการณ์จริง เป็นต้น ขึ้นอยู่กับความบกพร่องและลักษณะพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ประการสำคัญจากการสอนให้บุคคลออทิสติกมีประสบการณ์ตรงในสถานที่จริงทำให้บุคคลออทิสติกสามารถจำเรื่องราวต่าง ๆ และปฏิบัติตามวิถีชีวิตของบุคคลส่วนใหญ่ได้ นอกจากนี้การสอนโดยสถานการณ์จริงทำให้บุคคลมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้เรียนรู้โดยตรงจากวิถีชีวิต สถานที่และบุคคล สิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอนต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เช่น แพทย์ ผู้ปกครอง ผู้สอนการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ทีมสหวิชาชีพและคนในชุมชน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

5.1 ความหมายของวัยรุ่น

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์และไม่ใช่เป็นผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2537) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงที่คาบเกี่ยววัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ตรงกับช่วงอายุ 10 – 24 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายสูงสุด มีการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ สังคม การเรียน การงานและการค้นหาอุดมคติในชีวิต

ปภาณี ฐิติวัฒนา (2543) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน (Adolescere) แปลว่ากระบวนการงอกงาม พ้นจากความเป็นเด็กก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ทางจิตวิทยาให้ความหมายของวัยรุ่นว่าหมายถึงบุคคลที่มีอายุประมาณ 16 – 25 ปี

รสวันต์ อาริมิตรและคณะ (2559) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญช่วงหนึ่งในชีวิต ที่มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างมากและรวดเร็ว เป็นช่วงระยะเวลาแห่งการเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะในด้านต่าง ๆ ในเรื่องความคิด ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม นำไปสู่การมีวิถีการดำเนินชีวิต พฤติกรรมสุขภาพ แต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

วิโรจน์ อารีกุล (2559) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยช่วงต่อระหว่างเด็กและวัยผู้ใหญ่ ครอบคลุมช่วงอายุ 10 – 19 ปี บางสถาบันให้ครอบคลุมช่วงอายุออกไปถึง 21 – 24 ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์ จิตใจ สังคม รวมถึง ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม การเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ จะนำไปสู่การเป็นพื้นฐานของชีวิตในวัยผู้ใหญ่ เกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิต ค่านิยม อุดมการณ์ ลักษณะนิสัย คุณธรรม รวมไปถึง พฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อเนื่องไปจนถึงวัยผู้ใหญ่

สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ (2559) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า เป็นคนหนุ่มสาวที่มีอายุ 10 – 24 ปี เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์

อรุณ วงษ์จิราษฏร์ (2559) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นกลุ่มประชากรที่กำลังพัฒนาต่อเนื่องจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ มีจำนวนหนึ่งในสี่ของประชากรไทยทั้งหมด วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านร่างกายและจิตใจ

Hurlock (1973) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า “วัยรุ่น” ตรงกับคำว่า “Adolescence” เป็นลักษณะของเด็กที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

เด็กในวัยนี้จะค่อย ๆ เปลี่ยนแนวความคิด ความเชื่อ ทศนคติไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่และมักถือค่านิยมตามสิ่งแวดล้อมของตนเองมายิ่งขึ้นตามลำดับ

จากค่านิยมของคำว่าวัยรุ่นที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นคนในวัยหนุ่มสาวผู้มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี เป็นช่วงอายุที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่อยู่ในคาบเกี่ยวระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นตัวบ่งบอกและชี้เฉพาะ ผู้ชายจะบอกได้จากการผลิตน้ำอสุจิ ส่วนผู้หญิงจะบอกได้จากการมีประจำเดือนครั้งแรก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเช่นนี้มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมของเด็กกลุ่มคนเหล่านี้จึงเป็นกลุ่มคนที่มีพลังอันสำคัญที่สามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

5.2 พัฒนาการของวัยรุ่น

นักการศึกษาได้อธิบายถึงพัฒนาการของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

กมลลาศ ภูวนาธิพงษ์ (2552) ได้อธิบายถึงพัฒนาการของวัยรุ่นไว้ว่า เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความคิดจิตใจอย่างสำคัญ ทำให้ช่วงวัยนี้มีโอกาสเสี่ยงภัยสูง ทั้งเรื่องพฤติกรรมต่อต้านต่อต้านผู้ใหญ่ ความล้มเหลวในการเรียน การได้รับอิทธิพลจากเพื่อน การติดบุหรี่ยาเสพติด มีพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศแบบเสี่ยงภัย การเกรง ก่อความรุนแรง ระบายทำร้ายบุคคลอื่น พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการละเมิดกฎหมาย ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ (2553) ได้อธิบายถึงพัฒนาการของวัยรุ่นว่า เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิตเพราะเป็นวัยเชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นวัยที่ย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาว มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ซึ่งส่งผลไปสู่การปฏิบัติตัว การแสดงออกหรือพฤติกรรม ดังนั้นวัยรุ่นจึงมีความแตกต่างระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของวัยรุ่นชาย-หญิง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของวัยรุ่นชาย-หญิง (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2553)

วัยรุ่นชาย	วัยรุ่นหญิง
- ผมแข็งกระด้าง	- แนวผมที่ขมับเว้าเข้า ผมอ่อน นิ่มสลวย
- มีหนวด มีเครา ขนขึ้นบริเวณหน้าอก และรักแร้	- มีขนขึ้นตามร่างกายและรักแร้
- เสียงแตกหรือห้าว	- เสียงเล็กแหลม
- กล้ามเนื้อขึ้นเป็นมัดๆ และไหล่กว้าง	- หน้าอกขยายสะโพกผายออกมา
- ลูกกระเดือกยื่นแหลมออกมา	- เดินบิดไปบิดมา อ่อนแอ
- มีการหลั่งน้ำอสุจิ	- มีประจำเดือน

5.3 พัฒนาการของออทิสติกวัยรุ่น

นักการศึกษาได้กล่าวถึงพัฒนาการของออทิสติกวัยรุ่นไว้ ดังนี้

ภาคินี มานะแท้ (2556) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของออทิสติกวัยรุ่นไว้ว่า พัฒนาการของออทิสติกวัยรุ่นเปรียบเสมือนกับวัยรุ่นทั่วไป มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ตามช่วงวัยของอายุ ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย ออทิสติกวัยรุ่นจะมีลักษณะทางกายภาพเหมือนกับวัยรุ่นปกติทั่วไป ทั้งความสูง น้ำหนัก ลักษณะทางเพศชัดเจนขึ้น เพศชายจะมีเสียงใหญ่ขึ้น ไหล่กว้างขึ้น มีขนขึ้นตามร่างกาย เช่น ขา รักแร้ หน้าอกและอวัยวะเพศ เพศหญิงจะมีหน้าอก มีประจำเดือน มีขนขึ้นตามอวัยวะเพศและรักแร้ 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ ออทิสติกวัยรุ่นจะแสดงอารมณ์ออกมาชัดเจนกว่าและรุนแรงกว่าวัยรุ่นปกติ ด้วยพื้นฐานทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว หงุดหงิดง่ายและเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ จะมียุติอารมณ์หงุดหงิด โวยวาย แสดงอารมณ์ออกมาอย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้น การควบคุมอารมณ์ของบุคคลออทิสติกไม่สามารถควบคุมได้ เช่นเดียวกับวัยรุ่นปกติทั่วไป เช่น เมื่อมีความรู้สึกทางเพศ ออทิสติกวัยรุ่นจะแสดงอาการออกมาอย่างชัดเจน โดยการจับ บีบ ลูบ หรือทำให้มีการเสียดสี เพื่อตอบสนองความต้องการของตน 3) พัฒนาการด้านสังคม การเข้าสังคมของออทิสติกวัยรุ่นอาจปรับตัวได้ยาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ดังนั้น การฝึกทักษะทางสังคมตั้งแต่เด็กจะช่วยให้การปรับตัวของออทิสติกวัยรุ่นง่ายขึ้นเพราะพฤติกรรมบางอย่างของออทิสติกวัยรุ่น เช่น การจับ หรือสัมผัสเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เมื่อวัยรุ่นแสดงออกมาแล้วอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดและอาจเป็นอันตรายตามมาภายหลัง การเคารพกฎกติกาทางสังคมเป็นส่วนหนึ่งในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น หากไม่มีการฝึกในวัยเด็กเมื่อบุคคลออทิสติกโตขึ้นจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา ออทิสติกวัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้ากว่าวัยรุ่นปกติ บางคนเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น ร่างกายเจริญเติบโตขึ้นแต่การรับรู้หรือพัฒนาการด้านสติปัญญาเท่ากับเด็กปฐมวัยหรือในบางรายก็มีพัฒนาการทางสติปัญญาเท่ากับอายุจริง แต่จะพบปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขาดความคิดรอบยออด ไม่สามารถเข้าใจในเรื่องที่ซับซ้อนและสิ่งที่เป็นนามธรรม

จากพัฒนาการออทิสติกวัยรุ่นดังกล่าวข้างต้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคคลออทิสติกที่เป็นวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี พร้อมทั้งจะออกไปดำเนินชีวิตในสังคมด้วยตนเองและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ร่างกายที่มีความมั่นคงในด้านความคิด พละกำลัง พร้อมทั้งจะปกป้อง รักษา ดำรงไว้ซึ่งความดีงามของวัฒนธรรมในชาติที่มีอยู่ อีกทั้งนำมาผลประโยชน์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาในภายภาคหน้า

ตอนที่ 6 แนวคิดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

6.1 ประวัติความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

นักการศึกษากล่าวถึงประวัติความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไว้ ดังนี้

การพัฒนามนุษย์ด้วยการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญ ในการพัฒนาทักษะ ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เป็นต้น บุคคลออทิสติกถือเป็นกลุ่มคนที่ต้องได้รับการศึกษา เหมือนบุคคลปกติทั่วไป แต่เนื่องจากบุคคลออทิสติกข้อจำกัดบางประการทำให้มีรูปแบบการศึกษา ต่างไปจากคนปกติ นักการศึกษาจึงได้ศึกษาวิธีการและแนวทางการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม กับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งเรียกว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และมีหน่วยงานทำการศึกษานโยบายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษโดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” มาตรา 24 (1) ระบุว่า “การจัดกระบวนการ เรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการประเภทต่าง ๆ ต้องได้รับการจัดการศึกษาตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและ ระดับความสามารถของผู้เรียน การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตรงอัตราของผู้เรียน แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเกิดจากการออกกฎหมายโดยรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา ชื่อ Education for All Handicapped Children Act of 1975 หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Public Law ซึ่งมีผล บังคับใช้ในปี ค.ศ.1977 โดยกำหนดให้ผู้เรียนพิการทุกคนที่มีอายุระหว่าง 3 – 21 ปี ได้รับการศึกษา และมีการกำหนดให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดการศึกษาพิเศษ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ การวางแผนและการติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เต็มศักยภาพทุก ๆ ด้าน เช่น วิชาการ ทักษะชีวิตและอาชีพ ตามความสามารถ เพื่อให้ผู้ที่มีความต้องการจำเป็นเหล่านั้นพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

6.2 ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ไว้ ดังนี้

เกศรินทร์ อาทร (2549) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไว้ว่า เป็นแผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา

ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความสามารถ โดยผู้สอนเป็นผู้ระบุเวลาที่แน่ชัดว่าจะใช้โปรแกรมนี้เป็นเวลานานเท่าใด มีการวัดและประเมินผลของผู้เรียนอย่างไร รวมถึงการรับบริการบริการด้านใดบ้าง

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไว้ว่าเป็นแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีความแตกต่าง ให้มีโอกาสเข้าถึงสิทธิ โอกาสทางการศึกษา และการแพทย์ เพื่อให้การช่วยเหลือคนพิการ ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรณู สุขารมณ์และจิตจุฑา หวานชะเอม (2554) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไว้ว่า เป็นแผนกำหนดแนวทางการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษและศักยภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด

อุดมลักษณ์ หมีสุมทร (2559) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไว้ว่า แผนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งการกำหนดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเรียนรู้ กับความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ของผู้เรียนแต่ละคน ให้ผู้เรียนที่ศึกษาในสถานพัฒนาผู้เรียนปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

จากความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Educational Program: IEP) ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เป็นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลพิการแต่ละบุคคล ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นแนวทางจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความสามารถ

6.3 วัตถุประสงค์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

อุดมลักษณ์ หมีสุมทร (2559) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Educational Program: IEP) มีอยู่ 2 ประการ คือ 1) เป็นแผนที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้เรียนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะมีข้อมูลในการจัดผู้เรียนเข้ารับบริการการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ 2) เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ

กระบวนการสอนทั้งหมด ฉะนั้นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตรวจสอบ โดยกระบวนการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอน

6.4 องค์ประกอบของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา ว่าด้วยการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในระดับก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบและรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ 3) ข้อมูลด้านการศึกษา 4) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น 5) การกำหนดและวางแผนการจัดการศึกษา 6) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 7) คณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และ 8) ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง

6.5 ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ คือ ช่วยให้สถานศึกษาจัดหาหรือจัดบริการเสริมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับ เพื่อช่วยให้การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ มีผลต่อการพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน ซึ่งพ่อแม่ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับบุตรหลาน และพ่อแม่จะรู้ถึงสิทธิข้อมูลต่าง ๆ และพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพและความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล นอกจากนี้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลยังช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีระบบแบบแผน ผู้สอนรู้ว่าจะสอนอย่างไร ผู้เรียนทราบว่าตนเองจะเรียนอะไร ผู้ปกครองทราบว่าสถานศึกษาจะสอนอะไรแก่ผู้เรียนบ้าง ด้วยเหตุนี้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงมีประโยชน์และจำเป็นต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ในการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น” ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อศึกษาระดับความสามารถและศักยภาพ รวมทั้งจุดบกพร่องหรือจุดด้อยในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่น เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของออทิสติกวัยรุ่น นำมาเป็นข้อมูลและแนวทางประกอบในการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมให้ตรงตามความบกพร่องของออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

จรัญญา พรหมเกษา (2547) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร 74 คน ผู้สอน 110 คน ผู้เรียน 132 คน รวม 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ผลวิจัย พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านการจัดเนื้อหาหลักสูตร คือ จัดเนื้อหาความรู้ด้านการดำรงชีวิต ด้านการประเมินผู้เรียน คือ จัดประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างหลากหลายวิธีและจัดประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กร คือ จัดให้ภาครัฐมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา และจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาและด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชน คือ จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดงบประมาณในการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้

กุลชาติ เหล่าอารักษ์พิบูล (2552) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของบุคคลปัญญาอ่อนในสถาบันราชานุกูล โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ บุคคลปัญญาอ่อนระดับเรียนได้ ในสถาบันราชานุกูล จำนวน 9 คน อายุ 10 – 14 ปี เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน หลังการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการเรียนรู้ทั้งก่อนและหลังการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รุ่งรัตน์ ผลสวัสดิ์ (2554) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเยาวชนพิการทางร่างกาย โดยใช้กลุ่มทดลองซึ่งเป็นเยาวชนผู้พิการทางร่างกายของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด บ้านนนทภูมิ จำนวน 24 คน มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า เยาวชน ผู้พิการทางร่างกายของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด บ้านนนทภูมิ มีคะแนนเฉลี่ยของระดับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

หงษ์ฟ้า ธีรวงศ์นุกูล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมค่าย มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการเข้ารับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยพบว่า โปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การฝึกอบรม

หรือเข้าค่ายพักแรม จึงเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านประสบการณ์ความรู้เก่าสู่ความรู้ใหม่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความคิดใหม่ ๆ เพื่อนำความรู้ไปแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางชีวิตทั้งด้านชีวิตประจำวันและด้านประกอบอาชีพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสุข

7.2 งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

7.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ปิยะดา จุลวรรณา (2553) ได้ศึกษาผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร มีการเรียนรู้จากการใช้พื้นที่ในบริเวณกรุงเทพมหานคร ผลลัพธ์ที่ได้ คือ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อีกทั้งมีทัศนคติในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ พร้อมทั้งมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและมีจิตสำนึกที่ดีแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

อมสิน จตุพร (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวคิดการศึกษาอิงสถานที่สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดหัวดงเหนือ อำเภอกำแพง จังหวัดนครสวรรค์ ผลจากการพัฒนาหลักสูตรและมีการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้สอน ผู้เรียน และวิทยากรท้องถิ่นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การทำโครงงาน การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนและด้านจิตสำนึกต่อท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ซึ่งหลักสูตรเนื้อหาในท้องถิ่นที่ใช้จัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาหารพื้นบ้าน ผัก ผลไม้ อาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี ตำนานความเชื่อ เรื่องราวในท้องถิ่นและข้อมูลด้านสภาพบริบทท้องถิ่นจากผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรท้องถิ่นจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักสภาพที่แท้จริงของชุมชนตนเอง สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เกิดความรู้สึกสำนึกต่อความเป็นชุมชนและต้องการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

อมสิน จตุพร และอมรรัตน์ วัฒนาร (2558) ได้ศึกษาแนวคิดการศึกษาอิงสถานที่ : การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีให้แก่เยาวชนโดยใช้บริบทชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน (Place-Based Education : The Development of Good Citizenship in Youth Based on Community Contexts) ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเห็นปัญหาที่แท้จริงได้

รวมถึงได้ฝึกคิด ฝึกกระทำเพื่อแก้ปัญหา สรุปความคิดรวบยอดได้ เกิดทักษะชีวิตและนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

7.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lieberman (1998) ได้ศึกษาแนวการสอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานว่า เป็นแนวคิดที่มีหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 40 โรงเรียนในสหรัฐอเมริกา จากการวิจัย พบว่า แนวการสอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งวัดจากข้อสอบอิงมาตรฐานแกนกลางระดับชาติโดยภาพรวมสูงขึ้นทั้งในวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ การอ่าน การเขียนและวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะทางการเรียน การใช้โปรแกรมหรือการจัดหลักสูตรตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ยังส่งผลต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญในด้านผลของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างแท้จริง

Smith (2002) ได้ศึกษาการวิจัยโครงการ Foxfire เน้นการใช้ชุมชนเป็นแหล่งความรู้และสนับสนุนให้ผู้สอนร่วมมือกับชุมชน ให้ผู้เรียนศึกษาประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมในชุมชน โดยการเข้าไปสัมผัสโดยตรงกับวิถีชีวิตชุมชน ผู้เรียนสัมภาษณ์ชาวบ้าน ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชุมชนจากห้องสมุด จากการบอกเล่าผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์หรือคนเก่าคนแก่ในชุมชน จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับชุมชนภายใต้ความร่วมมือของนักวิชาการทางประวัติศาสตร์ เพื่อทำการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนไปพร้อมกับโรงเรียน

Feldman (2003) ได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาที่เน้นพื้นที่เป็นฐานได้เสนอแนวคิดว่า ควรให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน โดยเฉพาะทรัพยากรในท้องถิ่นหรือในชุมชน หลักสูตรควรบูรณาการสาระสากลเข้ากับสาระท้องถิ่น ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นที่แท้จริงควรตอบสนองความต้องการและลักษณะเฉพาะของชุมชน มองที่ผลกระทบของหลักสูตร ระบบการศึกษาในสถานศึกษาที่มีต่อชุมชนและท้องถิ่น มองชุมชนเป็นหลักเป็นการสร้าง การพัฒนาหลักสูตรในระบบโรงเรียน โดยออกแบบให้หลักสูตรนั้นตอบสนองต่อความจำเป็นของชุมชน เน้นวัฒนธรรมการเรียนรู้และวิถีชีวิตของคนในชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของคนในชุมชน กำหนดเป้าหมายและสาระในหลักสูตร โดยใช้ชุมชนเป็นสถานศึกษา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเรียนรู้ตามสภาพจริง สะท้อนถึงความหลากหลายที่อยู่ภายใต้บริบทชุมชนท้องถิ่น เป็นการดำรงอยู่ของชีวิตอย่างมีความหมายในตนเอง แนวการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

ร่วมอย่างกระตือรือร้นในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีความรักความผูกพันในพื้นที่ และมีความรักในชุมชน รวมถึงมีจิตสำนึกที่ดีในการรักษาและพัฒนาชุมชน

7.3 งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติก

7.3.1 งานวิจัยในประเทศ

พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม : พหุกรณีศึกษา จากการวิจัยพบว่า สภาพทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มน้อย ขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าหากลุ่มและยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย 2) ด้านการสื่อสาร พบว่า นักเรียนยังไม่ค่อยพูดคุยกับเพื่อนทั้งในเวลาเรียนและเวลาพัก รวมทั้งไม่เป็นฝ่ายเริ่มต้นการสนทนากับผู้อื่นก่อน และ 3) ด้านปฏิสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนมักแยกตัวออกจากเพื่อน อยู่คนเดียวเป็นส่วนใหญ่ และจะไม่เข้าไปร่วมเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อน

ณัฐวัฒน์ งามสมุทร (2554) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะทางสังคมของโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เพื่อฝึกทักษะทางสังคมสำหรับผู้ป่วยออทิสติก จากการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยกลุ่มอาการออทิสติกสเปกตรัมที่ได้รับการฝึกตามโปรแกรม มีทักษะทางสังคมดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากการประเมินของผู้ปกครอง และผู้ให้การบำบัดรักษา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า บุคคลออทิสติกและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมส่งเสริมทักษะทางสังคม

เรวดี สันถวไมตรี (2554) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาความสามารถทางสังคมโดยใช้กระบวนการละครสำหรับบุคคลออทิสติก โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลออทิสติกที่มีความบกพร่องน้อยและเรียนร่วมเต็มเวลาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นส่วนมากสามารถบอกแนวทางในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการทักทาย การสนทนา การปฏิบัติตามข้อตกลง การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรอคอย และการรับมือกับปัญหาได้อย่างถูกต้อง รวมถึงมีคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้ทางอารมณ์ของผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าโปรแกรม

โสธิตา ภูฏฐธรรม (2554) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค Social Stories ร่วมกับภาพถ่ายสำหรับบุคคลออทิสติก ผลการวิจัย พบว่า หลังจากที่ได้จัดการสอนด้วยโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค Social Stories ร่วมกับภาพถ่าย กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวนทั้ง 3 คน มีพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้น หลังจากนั้น ได้มีการหยุดการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค Social Stories ร่วมกับภาพถ่ายและกลับมาจัดการเรียน

การสอนอีกครั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน มีความสามารถในการเก็บและคงรักษาสีที่เรียนรู้ ในความทรงจำระยะยาวและพัฒนาการทักษะทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

พิกุล ทำบุญตบ (2555) ได้ศึกษาผลของการใช้การเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมเพื่อลดกิจกรรม การพูดเพื่อเจ้าของบุคคลออทิสติกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม ผลการวิจัย พบว่า การเสริมแรง เป็นกิจกรรมที่สามารถลดพฤติกรรมการพูดเพื่อเจ้าของบุคคลออทิสติกได้ จากการวิจัยสามารถ อธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ คือ ค่าเฉลี่ยของจำนวนช่วงเวลาพูดเพื่อเจ้าของ การทดลองในเส้นฐาน มีค่าเท่ากับ 18 ในระยะทดลอง ซึ่งเป็นระยะที่ใช้แผนการเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยช่วงเวลา เท่ากับ 5.95 และในระยะถดถอนมีค่าเฉลี่ยจำนวนช่วงเวลา เท่ากับ 2.4 สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ว่า การใช้การเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม สามารถลดพฤติกรรมการพูดเพื่อเจ้าของบุคคลออทิสติกได้

พัชรี ประจัญและคณะ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคม : ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการการจัดกิจกรรม เสริมสร้างทักษะทางสังคมเพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่าง กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมกับการจัดกิจกรรมตามปกติ ผลการวิจัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง อำนาจอยู่ในระดับดี

วรรณภา บุญลาโภ (2556) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีภาวะออทิสติกจากการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม (Video Modeling) ร่วมกับ สถานการณ์จำลอง เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมและเปรียบเทียบทักษะทางสังคม ด้านการทำความเข้าใจ การผู้สอนเวลามาถึงโรงเรียน ด้านการรู้จักกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้สอน ด้านการขอ เมื่อต้องการสิ่งของจากผู้สอน และ ด้านการแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ ผลการวิจัย พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีภาวะออทิสติกมีทักษะทางสังคมดีขึ้น

ชาโรณี หว่าจิ้น (2558) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนออทิสติกที่มีความ บกพร่องทางด้านทักษะทางสังคม เป็นผู้เรียนชาย 2 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง การวิจัยเป็นการทดลองด้วยการสอนทักษะทางสังคม 3 ระยะ โดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า บุคคลออทิสติกทั้งสองคนที่ได้รับการสอนทักษะทางสังคมโดยกิจกรรมเพื่อน ช่วยเพื่อนมีทักษะทางสังคมดีขึ้น ประกอบด้วย ไม่ไว้วางใจ ไม่ร้องไห้ ไม่ตำหนิตนเองในเวลาที่ผ่านมา

7.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Westwood (1997) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกว่า กิจกรรมการส่งเสริมทักษะทางสังคมในบุคคลออทิสติกเป็นสิ่งจำเป็น โดยเริ่มสอนจากทักษะสังคมพื้นฐานการสบตากับคู่สนทนา การเล่น การรู้จักตนเอง สนทนากับผู้อื่น การใช้ระดับน้ำเสียง การมีความตั้งใจฟัง และการแสดงความยินดีกับผู้อื่น เนื่องจากภาวะออทิสติกไม่สามารถให้หายขาดได้ การรักษาหรือการฝึกปฏิบัติ ปรับพฤติกรรม ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม จึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลออทิสติกสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้

Sally (2000) ได้ศึกษาความบกพร่องทางสังคมในบุคคลออทิสติกโดยใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ผลการใช้โปรแกรมกับบุคคลออทิสติก พบว่า บุคคลออทิสติกมีการตอบสนองกับบุคคลอื่นในกลุ่มมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น

Webb, et. al. (2004) ได้สร้างโปรแกรมฝึกทักษะสังคมเกี่ยวกับการพูดแสดงความคิดเห็น การพูดคำชมเชย การพูดเสนอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น การอธิบายเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต่อเหตุการณ์และควบคุมตนเองสำหรับผู้เรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องน้อย มีอายุระหว่าง 12 – 17 ปี โปรแกรมฝึกทักษะสังคม 13 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที 2 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ในโปรแกรมฝึกประกอบด้วย การสวมบทบาทสมมติกับเกม หลังจากการใช้โปรแกรม พบว่า ผู้เรียนออทิสติกมีพฤติกรรมดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะทางสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า การเสริมสร้างทักษะทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลออทิสติกให้สามารถปรับตัวเพื่อแสดงหาความรู้ใหม่ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้บุคคลแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งกิจกรรมการเสริมสร้างมีความแตกต่างกันออกไปหลากหลายวิธีการและรูปแบบ เช่น สอนโดยเรื่องราวทางสังคม สอนโดยรูปภาพ สอนโดยนิทาน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนพัฒนาพื้นฐานการเข้าสู่สังคม อันส่งผลทำให้บุคคลออทิสติกสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

- 1.1 แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชัญญา รัตนอุบล (2544)
- 1.2 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004)
- 1.3 แนวคิดการฝึกทักษะทางสังคมของ สุขุมาล เกษมสุข (2535)

2. กระบวนการ

ผู้วิจัยนำปัจจัยนำเข้าเป็นกระบวนการและขั้นตอนดำเนินการพัฒนาเป็นกิจกรรม ดังนี้

2.1. ศึกษาความต้องการ

ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่นจากแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

2.2. กำหนดวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน คือ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.3. ออกแบบกิจกรรม

2.3.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 ผู้วิจัยจัดสรรทีมงานและแบ่งบทบาทหน้าที่ร่วมกับผู้บริหาร ผู้สอน ทีมสหวิชาชีพ พ่อแม่และญาติ เพื่อออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น เพื่อให้ผู้สอนคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 คน

2.3.4 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านพฤติกรรมที่พบปัญหาเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

2.3.5 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) เพื่อศึกษาระดับความสามารถและศักยภาพ จุดเด่นและจุดด้อยในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่น

2.3.6 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เพื่อศึกษาพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญและเหมาะสมในการจัดกิจกรรม

2.3.7 ผู้วิจัยสร้างและออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.3.8 ผู้วิจัยสร้างจากแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เพื่อทดสอบทักษะทางสังคมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

2.4. จัดกิจกรรม

2.4.1 ผู้วิจัยและทีมงานร่วมมือกันจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมฯ

2.4.2 ผู้วิจัยทดสอบทักษะทางสังคมก่อน (Pre-Test) เข้าร่วมกิจกรรมฯ ด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.5. ประเมินผล

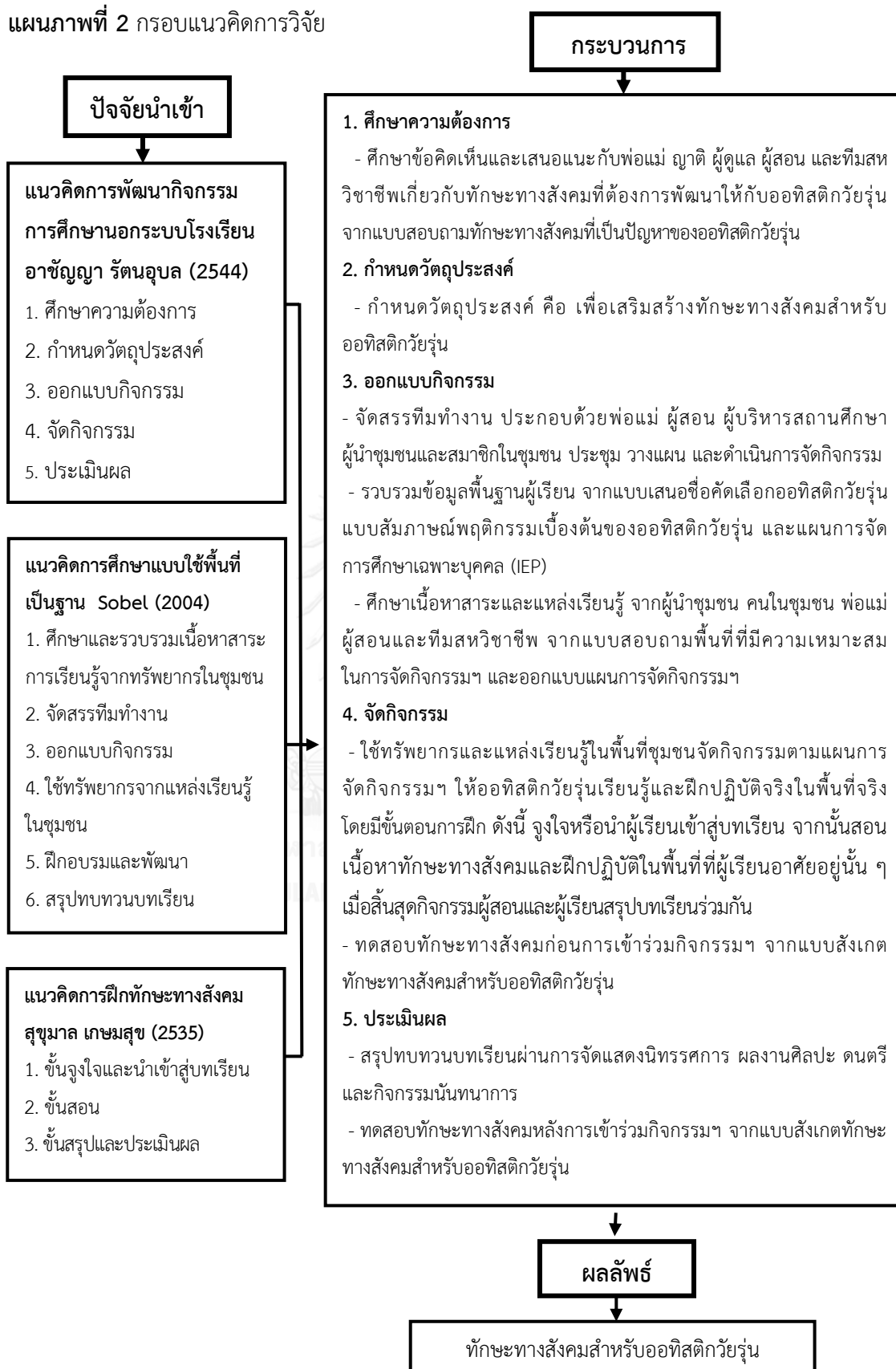
2.5.1 ผู้วิจัยและทีมงาน และออทิสติกวัยรุ่น จำนวน 10 คน สรุปรอบทวนบทเรียนร่วมกัน ด้วยการจัดนิทรรศการ แสดงผลงานศิลปะ ดนตรี และกิจกรรมนันทนาการ พร้อมสรุปองค์ความรู้ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน และปิดกิจกรรม

2.5.2 ผู้วิจัยทดสอบทักษะทางสังคมหลัง (Post-Test) การเข้าร่วมกิจกรรมฯ ด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

3. ผลลัพธ์

ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น คือ ทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นสามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) การพัฒนากิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น 2) พัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น และ 3) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น การวิจัยมีรูปแบบการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

E: O₁ X O₂

เมื่อ	E	แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
	X	แทน	การจัดกระทำ (Treatment)
	O ₁	แทน	การวัดค่าตัวแปรก่อนการจัดกระทำ (Pre-test)
	O ₂	แทน	การวัดค่าตัวแปรหลังการจัดกระทำ (Post-test)

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

การศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลทักษะทางสังคมจากหนังสือหลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม (เพชรบุภา บุรณ์สิริจรัสรัฐ, 2558) หนังสือความเป็นมนุษย์กับการเข้าถึงสูงสุด : ความจริง ความดี ความงาม (ประเวศ วะสี, 2553) และหนังสือ Assessment of Basic Social Skills. Journal of Personality and Social Psychology. (Riggio, 1986)

1.1.2 ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ (อรรถพรณ พริสสีมา, 2540; เทียมใจ พิมพ์วงศ์, 2541; พัชรี จิวพัฒนากุล, 2549; พรศิริ บรรจงประเสริฐ, 2552; เรวดี สันถนไมตรี, 2554; โสธิตา ภูงูฐธรรม, 2554; Riggio, 1986; Westwood, 1997; Goleman, 1998; และ Guli, et. al., 2008)

1.1.3 ผู้วิจัยนำทักษะทางสังคมที่ได้รับจากการสังเคราะห์ ออกแบบและสร้างเครื่องมือวิจัย ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น คือ “แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น” (ภาคผนวก ง)

1.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ผู้วิจัยนำทักษะทางสังคมที่ได้จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรักษาสมบัติของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ออกแบบแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

1.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอน และทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่นมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และการเขียนคำตอบแบบอัตนัย มีคำถาม จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 1 – 5) ได้แก่ 1) เพศ 2) สถานะ 3) อายุ 4) วุฒิการศึกษา และ 5) อาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น การตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ (0 – 4) การให้คะแนนประเมินจากความบ่อยของการเกิดพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น การให้คะแนน แต่ละข้อคำถามแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลค่าดังนี้

0 = ไม่เคย	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นไม่มีการกระทำพฤติกรรมเลย ใน 1 สัปดาห์
1 = นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 1 – 2 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
2 = บางครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 3 – 4 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
3 = เกือบทุกครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 5 – 6 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
4 = ทุกครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรมทุกครั้ง ใน 1 สัปดาห์

คำถามในตอนที 2 มีจำนวน 44 ข้อ สามารถจำแนกตามทักษะย่อยได้ ดังนี้

ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การรอคอย จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 1 – 5)
2. การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ จำนวน 6 ข้อ (ข้อที่ 6 – 11)
3. การปฏิบัติตามกติกากำหนด จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 12 – 16)

ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การเป็นผู้พูดที่ดี จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 17 – 21)
2. การเป็นผู้ฟังที่ดี จำนวน 4 ข้อ (ข้อที่ 22 – 25)

ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การตรงต่อเวลา จำนวน 3 ข้อ (ข้อที่ 26 – 28)
2. การปฏิบัติตามคำแนะนำ จำนวน 3 ข้อ (ข้อที่ 29 – 31)
3. การแบ่งปัน จำนวน 2 ข้อ (ข้อที่ 32 – 33)
4. การช่วยเหลือบุคคลอื่น จำนวน 4 ข้อ (ข้อที่ 34 – 27)

ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การรักษาสัมบัติของส่วนรวม จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 38 – 42)
2. การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน จำนวน 2 ข้อ (ข้อที่ 43 – 44)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่น คำถามมี จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพ่อแม่ ญาติ ผู้ดูแล ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่น การตอบแบบสอบถามเป็นการเขียนบรรยายแบบอัตนัย

1.2.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1.2.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้น แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป

ถือว่าแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถนำไปใช้ได้ และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

1.2.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้คัดค้านความสอดคล้องเท่ากับ 1

1.2.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ปรับแก้ไขและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง และนำแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1.2.4.1 การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ขอทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Tryout) กับพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ จำนวน 30 คน ณ มูลนิธิออทิสติกไทย ในระหว่างวันที่ 17 – 18 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการทดลอง (Tryout) เก็บข้อมูลได้คำตอบครบ 30 คน พบว่า คุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของ (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ความเที่ยงต้องมากกว่า 0.70 ถือว่าเครื่องมือวิจัยสามารถนำไปใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.2.4.2 การใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ จำนวน 40 คน ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี การกำหนดกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจง และเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 23 – 24 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผลการเก็บข้อมูลได้คำตอบจากพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพครบจำนวน 40 คน

1.2.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหามากที่สุดแต่ละด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) และ

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) (วรรณิ แกมเกต, 2555) และส่วนที่ 3 สังเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่นเป็นข้อมูลคุณภาพเชิงบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

1) ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชญญา รัตนอุบล (2544) แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) แนวคิดการฝึกทักษะทางสังคมของ สุขุมล เกษมสุข (2535) เพื่อผสานแนวคิดเป็นกระบวนการวิจัย และใช้ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการวิจัย คือ ออทิสติกวัยรุ่นที่ศึกษาในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี จำนวน 30 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ ออทิสติกวัยรุ่นที่ศึกษาในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี จำนวน 10 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ 1) มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี 2) สามารถสื่อสารได้ เช่น การทักทาย สนทนา กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษและบอกสิ่งที่ตนเองต้องการได้ 3) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามระยะเวลาที่กำหนด 4) มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม และ 5) ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

3) การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น 2) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น 3) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) 4) แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น 5) แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น และ 6) แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

2.1.1 ศึกษาความต้องการ

ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับทักษะสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่น จากแบบสอบถามทักษะทางสังคม ที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

2.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยนำทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น มากำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้ ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) เสริมสร้างทักษะการรอคอย 2) เสริมสร้างทักษะการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) เสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) เสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา 2) เสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) เสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน และ 4) เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) เสริมสร้างทักษะการรักษาสมบัติของส่วนรวม และ 2) เสริมสร้างทักษะการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

2.1.3. ออกแบบกิจกรรม

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชัญญา รัตนอุบล (2544) การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) และแนวคิดการฝึกทักษะทางสังคมของ สุขุมาล เกษมสุข (2535) นำทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นจากการสังเคราะห์ มาออกแบบกิจกรรม โดยผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่นและมีความหลากหลายมีบรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปอย่างผ่อนคลายและเป็นมิตรให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดความไว้วางใจผู้สอนและเพื่อนร่วมกิจกรรม ส่งเสริมให้ออทิสติกวัยรุ่นทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1.3.1. แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.1.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาเกณฑ์การคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น เพื่อกำหนดคุณสมบัติของออทิสติกวัยรุ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเข้าร่วมกิจกรรม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของโสธิตา ผุฏฐธรรม (2554) เรื่องผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค Social Stories ภาพถ่ายสำหรับเด็กออทิสติก และเกณฑ์คู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช DSM-5 ฉบับล่าสุด พ.ศ. 2556 (Dilip, et. al., 2013) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี 2) สามารถ

สื่อสารได้ เช่น การตกทาย สนทนา กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษและบอกสิ่งที่ตนเองต้องการได้ 3) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามระยะเวลาที่กำหนด 4) มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม และ 5) ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมตามระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด นำมาสร้างแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.1.2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อได้เกณฑ์การคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นเข้าร่วมกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยสร้างแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น โดยมีคำถามข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย ชื่อ-สกุล เพศ อายุ ระดับความรุนแรงของภาวะออทิสติก ความยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมตามระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเขียนคำตอบแบบอัตนัย จากความคิดเห็นของผู้สอนประจำชั้นที่ทำการจัดการเรียนการสอนออทิสติกวัยรุ่น (ภาคผนวก จ)

2.1.3.1.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.3.1.3.1 ผู้วิจัยนำแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้นแล้ว ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.3.1.3.2 ผู้วิจัยนำแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.3.1.3.3 ผู้วิจัยนำแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ที่ตรวจสอบความเรียบร้อย ด้านเนื้อหารจัดรูปแบบให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง เพื่อนำแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.3.1.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้สอน ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ในวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2559

เพื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวน 10 คน เข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.1.3.1.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.3.1.5.1 ผู้วิจัยคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ การคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.2 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น (ภาคผนวก ฉ) เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านพฤติกรรมที่พบปัญหาเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น และนำข้อมูลที่ได้รับออกแบบและสร้างแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น มีรายละเอียดการ สร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1.3.2.2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3.2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมเบื้องต้น (Functional Assessment Checklist For Teachers and Staff: FACTS) (บุษบากร สุวรรณเกษ, 2554) และคู่มือการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช DSM-5 ฉบับล่าสุด พ.ศ. 2556 (Dilip, et. al., 2013) และ ออกแบบข้อคำถามแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้น พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นพ่อแม่ ผู้สอนประจำชั้นและ ทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับปัญหาด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น มีประเด็นคำถาม ดังนี้ ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรักษาสมบัติของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

2.1.3.2.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.3.2.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้น ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนี มีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.3.2.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.3.2.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นปรับแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง และนำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.3.2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ในการเก็บข้อมูลวิจัยในระหว่างวันที่ 28 – 29 ตุลาคม พ.ศ. 2559 กับพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องในการใช้ชีวิตประจำวันของออทิสติกวัยรุ่นทั้ง 10 คน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.1.3.2.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่นสังเคราะห์แล้วเรียบเรียงเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

2.1.3.3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

2.1.3.3.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) (ภาคผนวก ข) เพื่อศึกษาระดับความสามารถและศักยภาพ (จุดเด่น) รวมทั้งจุดบกพร่อง (จุดด้อย) ในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.3.2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3.3.2.1 ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาของออทิสติกวัยรุ่นจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) จุดเด่นและจุดด้อยในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่นโดยการสัมภาษณ์ผู้สอนและแฟ้มผลงานของออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.3.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.3.3.3.1 ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้น แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.3.3.3.2 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.3.3.3.3 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ที่ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา จัดรูปแบบเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง และนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.3.3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ในการเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้สอน ในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2559 โดยสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้สอนและศึกษาเอกสาร แฟ้มผลงานของออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.1.3.3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สอน เอกสาร และแฟ้มผลงานของอภิสติภววิทยารุ่นเกี่ยวกับระดับความสามารถและศักยภาพ (จุดเด่น) รวมทั้งจุดบกพร่อง (จุดด้อย) มาสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบแผนการจัดการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่นต่อไป

2.1.3.4. แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

2.1.3.4.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญ สอดคล้องและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้สำหรับอภิสติภววิทยารุ่น โดยมีเครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น (ภาคผนวก ข) การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการสอบถามและระดมความคิดเห็นจากผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชน

2.1.3.4.2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3.4.2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการสำรวจพื้นที่และการลงชุมชนจากหนังสือวิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) โดยศึกษาหลักการวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากนั้นผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อคัดสรรแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญ สอดคล้อง และมีความเหมาะสมในจังหวัดปทุมธานี เพื่อจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

2.1.3.4.2.2 ผู้วิจัยแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษา เป็นสอบถามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีอยู่ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีความสำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาทักษะทางสังคมของอภิสติภววิทยารุ่น ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล และสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเหมาะสมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอภิสติภววิทยารุ่น

2.1.3.4.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.3.4.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้น แล้วปรับแก้ไข

ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นสามารถนำไปใช้ได้ และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.3.4.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.3.4.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพื้นที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นที่ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการจัดรูปแบบเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง และนำแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.3.4.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้นำชุมชนและคนในชุมชน (รายชื่อในภาคผนวก ข) ในวันที่ 12 – 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยลงพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองด้วยการพบปะ พูดคุย จากผู้นำชุมชนและคนในชุมชน ด้วยการสัมภาษณ์และลงศึกษาพื้นที่โดยผู้วิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นที่ที่มีความสำคัญในจังหวัดปทุมธานีและมีความเหมาะสมใช้ในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

2.1.3.4.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ มาสังเคราะห์พื้นที่ในจังหวัดปทุมธานีที่มีความสำคัญและเหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

2.1.3.5 แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3.5.1.1 เครื่องมือในการดำเนินการจัดกิจกรรม คือ แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.1.3.5.1.2 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากหนังสือกระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อาชัญญา รัตนอุบล, 2540) และการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้ใหญ่ (อาชัญญา รัตนอุบล, 2544) วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด (สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ, 2545) และแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จากหนังสือ Place-Based Pedagogy (Knapp and Woodhouse, 2003) Place-Based Education: Connecting Classroom and Communities (Soboel, 2004) และ Place-Based Education in the Global Age : Local Diversity. (David and Smith, 2008) นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกแบบกิจกรรมประกอบกับข้อมูลจากแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังนี้

2.1.3.5.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3.5.2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของอาชัญญา รัตนอุบล (2544) แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) และแนวคิดการฝึกทักษะทางสังคมของสุขุมาล เกษมสุข (2535)

2.1.3.5.2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นประกอบด้วย ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น และ ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรักษาสัมบัติของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน มากำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม

2.1.3.5.2.3 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น โดยมีรายละเอียด

แผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2) ระยะเวลา 3) เนื้อหา 4) วัตถุประสงค์ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล

2.1.3.5.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.3.5.3.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษาวัยรุ่น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้นแล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแผนการจัดกิจกรรมฯ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.3.5.3.2 ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออกทัศนคติ จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.3.5.3.3 ผู้วิจัยทำการแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษาวัยรุ่นตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การจัดรูปแบบเรียบร้อยแล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง และนำแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษาวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ ไปจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษาวัยรุ่นต่อไป

2.1.3.5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2.1.3.5.4 .1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษาวัยรุ่นที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดกิจกรรม (ภาคผนวก ค) ได้แก่ 1) ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออกทัศนคติจังหวัดปทุมธานี 2) ตลาดเมืองปทุมธานี 3) ร้านค้าสะดวกซื้อ เซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) 4) ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า) 5) สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี 6) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี 7) วัดชินวรารามวรวิหาร 8) วัดเจติยंहอย และ 9) องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

2.1.3.5.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นระหว่างวันที่ 24 – 30 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ตามแผนการจัดกิจกรรม

2.1.3.5.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นที่พัฒนาขึ้นจัดกิจกรรมต่อไป

2.1.4 จัดกิจกรรม

ผู้วิจัยและทีมงาน ประกอบด้วยพ่อแม่ จำนวน 10 คน ผู้สอน จำนวน 6 คน ญาติ ทีมสหวิชาชีพ จำนวน 3 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี และประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ร่วมมือกันจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เป็นระยะเวลา 7 วัน จำนวน 69 ชั่วโมง จัดกิจกรรมในช่วงเช้าถึงเย็น แบบไป-กลับ ตั้งแต่เวลา 08:00 – 17:00 น. ประกอบด้วย 15 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมเธอรู้อัจฉริยะ รู้จักเธอ กิจกรรมสามัคคีมีพลัง กิจกรรมรอสักนิด กิจกรรมใบหน้าสื่ออารมณ์ กิจกรรมคุณก็ทำได้ กิจกรรมพูดดีมีเสน่ห์ กิจกรรมฟังดีมีสาระ กิจกรรมกริ่งดังระฆังแว่ว กิจกรรมทำตามดูซิ กิจกรรมเรามีเราแบ่งปัน กิจกรรมเราไม่ทิ้งกัน กิจกรรมมองสักนิดปิดสักหน่อย กิจกรรมรู้รักษ์ปกถิ่น กิจกรรมทัศนศึกษา และกิจกรรมสรุปทบทวนบทเรียน

2.1.5. ประเมินผล

ผู้วิจัยตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ในวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559 และหลังการจัดกิจกรรมในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1.5.1 แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

2.1.5.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเพื่อทดสอบพฤติกรรมกรรมการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อน (Pre-Test) และหลัง (Post-Test) การเข้าร่วมกิจกรรมคือ แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น (ภาคผนวก ญ)

2.1.5.1.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นออกมาออกแบบข้อคำถามเพื่อประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของทักษะทางสังคมแต่ละกิจกรรมซึ่งแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นเป็นแบบลงความเห็นการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น การทดสอบการประเมินโดยผู้วิจัยเอง การลงความเห็นเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 3 ระดับ (0 – 2) มีมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แปลค่า ดังนี้

0	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นไม่สามารถแสดงทักษะทางสังคมได้
1	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นทำได้ด้วยการชี้แนะของผู้สอน
2	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นทำได้ด้วยตนเอง

แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 22 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การรอคอย จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 1 – 3)
2. การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ จำนวน 6 ข้อ (ข้อที่ 4 – 5)
3. การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 6)

ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การเป็นผู้พูดที่ดี จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 7 – 8)
2. การเป็นผู้ฟังที่ดี จำนวน 4 ข้อ (ข้อที่ 9 – 11)

ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การตรงต่อเวลา 3 ข้อ จำนวน (ข้อที่ 12 – 14)
2. การปฏิบัติตามคำแนะนำ จำนวน 3 ข้อ (ข้อที่ 15 – 16)
3. การแบ่งปัน จำนวน 2 ข้อ (ข้อที่ 17 – 18)
4. การช่วยเหลือบุคคลอื่น จำนวน 4 ข้อ (ข้อที่ 19)

ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม มี ทักษะย่อย ประกอบด้วย

1. การรักษาสัมบัติของส่วนรวม จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 20 – 21)
2. การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน จำนวน 2 ข้อ (ข้อที่ 22)

2.1.5.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.5.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในขั้นต้น แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้เกณฑ์ในการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruency Index: IOC) เพื่อตรวจสอบ

ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากพบว่าค่าดัชนีมีมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ และหากข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2.1.5.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออทิสติก จำนวน 1 ท่าน และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน 1 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

2.1.5.3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการจัดรูปแบบของแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นเรียบร้อยแล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามอีกครั้ง และนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบการแสดงผลการวัดด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมต่อไป

2.1.5.4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2.1.5.4.1 การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิทำการปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ขอทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try Out) กับออทิสติกวัยรุ่น จำนวน 10 คน ณ มูลนิธิออทิสติกไทย ในวันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา การใช้ภาษา และแก้ไขข้อบกพร่องในแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการใช้งานต่อไป โดยได้คำตอบครบ 10 คน จากการทดลอง (Try Out) ทดสอบการแสดงผลการวัดด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นจากแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่าคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 1 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่ความเที่ยงต้องมากกว่า 0.70 ถือว่าเครื่องมือนำไปใช้รวบรวมข้อมูลทดสอบการแสดงผลการวัดด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมได้

2.1.5.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เก็บข้อมูลก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เป็นการเก็บข้อมูลก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลขณะทำ

กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย ในวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก จังหวัดปทุมธานี และทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างทำกิจกรรมสรุปบทเรียน บทเรียน ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2559 การเก็บข้อมูลเป็นการประเมินการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นโดยผู้วิจัยเอง

2.1.5.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม (ภาคผนวก ก) ด้วยสถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test (วรวิณี แกมเกตุ, 2555) มีเกณฑ์กำหนดช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับการแสดงทักษะทางสังคมของ ออทิสติกวัยรุ่นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

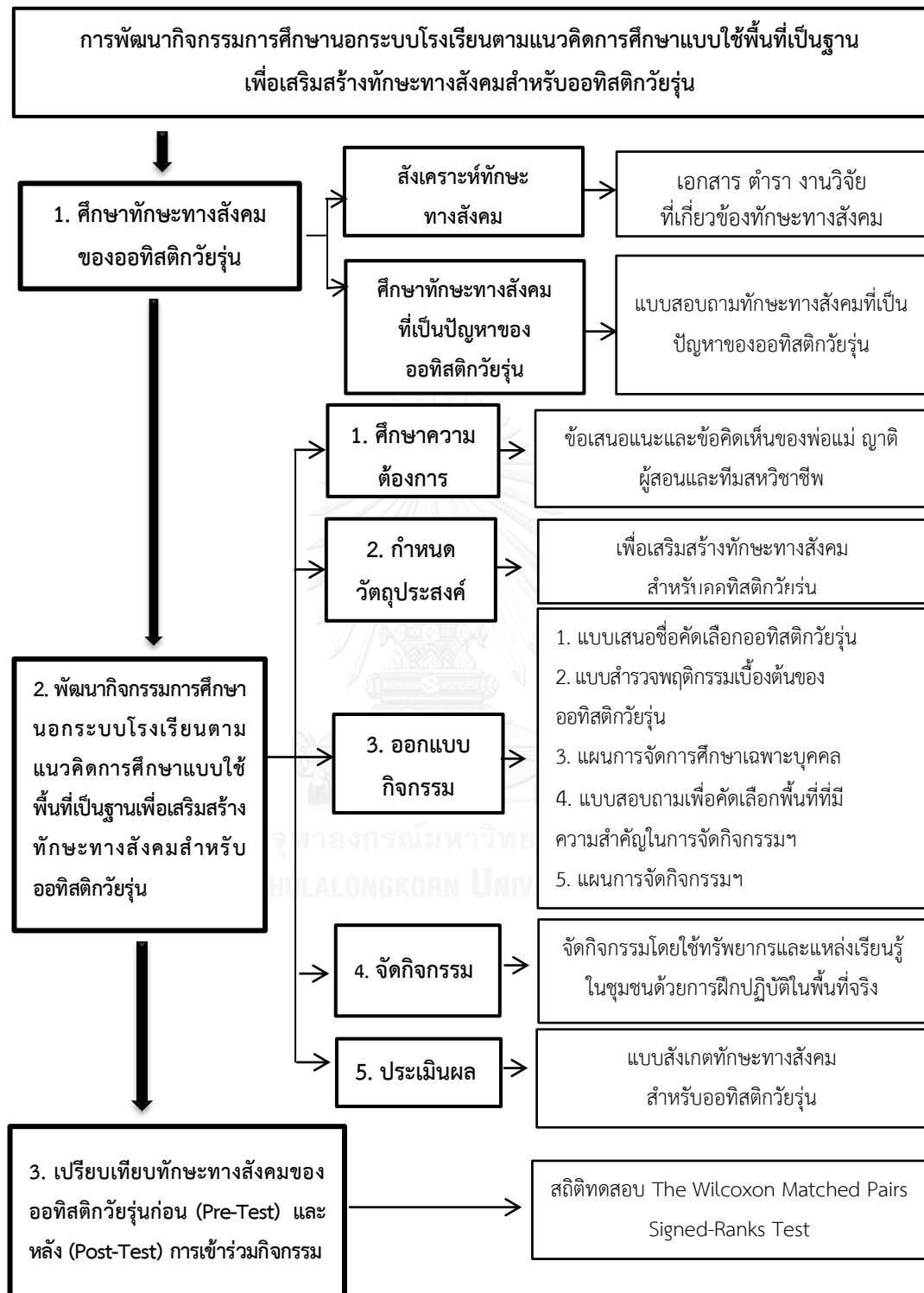
1.34 – 2.00	หมายถึง	ทำได้ด้วยตนเอง
0.67 – 1.33	หมายถึง	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
0.00 – 0.66	หมายถึง	ทำไม่ได้

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ด้วยสถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตาราง ประกอบรูปภาพแผนภูมิแท่ง และอภิปรายผลด้วย ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น สามารถสรุปกระบวนการ ดำเนินการวิจัย ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการคำนวณเอง ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น
2. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น จากแบบสังเกตทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นด้วยสถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบในแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดดังนี้ (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (วรรณี แกมเกต, 2549) มีสูตรดังนี้

$$(\bar{X}) = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
	$\sum fx$	แทน	ผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนนั้น
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (วรรณี แกมเกต, 2549) มีสูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนที่กำหนดตามสเกล
	f	แทน	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. การหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha Coefficient: α
(Cronbach, L.J., 1990) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ความเที่ยงของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	Si ²	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
	St ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ คำนวณจาก

$$S_2 = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
	X	แทน	คะแนนรวมของผู้ทำแบบสอบถาม

5. สูตรหาความกว้างของอัตราภาคขั้น ดังนี้ (Howell, 2009 อ้างถึงใน วรุณกันยา คุณากรวิรุฬห์, 2556)

$$\text{อัตราภาคขั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับขั้นที่แบ่ง}}$$

$$= \frac{(4-0)}{5}$$

$$= 0.80$$

โดยช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับปัญหาด้านทักษะทางสังคม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับปัญหาด้านทักษะทางสังคม

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.24 – 4.00	มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมในระดับมากที่สุด
2.43 – 3.23	มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมในระดับมาก
1.62 – 2.42	มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมในระดับปานกลาง
0.81 – 1.61	มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมในระดับน้อย
0.00 – 0.80	มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555) กำหนดค่าสถิติทดสอบที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าจากตาราง

$$T = \min \left| \sum R_i^+; \sum R_i^- \right|$$

เมื่อ $\sum R_i^+$ และ $\sum R_i^-$ คือผลรวมของอันดับของ D_i ที่มีเครื่องหมายบวกและลบตามลำดับ

T คือค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่า (ไม่คิดเครื่องหมาย) ระหว่างอันดับที่มีเครื่องหมายบวก T_+ และอันดับที่มีเครื่องหมายลบ T_- โดยไม่สนใจเครื่องหมาย

7. สูตรหาความกว้างของอัตรภาคชั้น ดังนี้ (Howell, 2009 อ้างถึงใน วรณกันยา คุณากรวิรุฬห์, 2556)

$$\begin{aligned} \text{อัตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับชั้นที่แบ่ง}} \\ &= \frac{(2-0)}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

โดยช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับการแสดงทักษะทางสังคม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ช่วงคะแนนและความหมายของการแปลผลระดับการแสดงทักษะทางสังคม

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
1.34 – 2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
0.67 – 1.33	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
0.00 – 0.66	ทำไม่ได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีรูปแบบการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

1.1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

ทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาออทิสติกวัยรุ่น ประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด

ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการสื่อความหมายระหว่างบุคคล มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี

ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการทำกิจกรรม มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น

ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีทักษะย่อย ได้แก่ 1) การรักษาสัมบัติของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

1.2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น จากการสำรวจความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ จำนวน 40 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

ตัวแปร	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	15	37.50
	หญิง	25	62.50
	รวม	40	100.00
สถานะ	พ่อ	8	20.00
	แม่	8	20.00
	ญาติ	3	7.50
	ผู้สอน	13	32.50
	ทีมสหวิชาชีพ	8	20.00
	รวม	40	100.00
อายุ	20 – 30	10	25.00
	31 – 40	24	60.00
	41 – 50	3	7.50
	51 – 60	3	7.50
	รวม	40	100.00
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	20.00
	ปริญญาตรี	26	65.00
	ปริญญาโท	4	10.00
	ปริญญาเอก	2	5.00
	รวม	40	100.00
อาชีพ	รับจ้าง	5	12.50
	ค้าขาย	6	15.00
	ข้าราชการ	8	20.00
	อื่นๆ โปรดระบุ	21	52.50
	รวม	40	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน (ร้อยละ 62.50) เป็นเป็นเพศชายจำนวน 15 คน (ร้อยละ 37.50) เมื่อพิจารณา สถานะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นผู้สอนมากที่สุดจำนวน 13 คน (ร้อยละ 32.50) รองลงมาเป็นพ่อแม่และทีมสหวิชาชีพ จำนวน 8 คน เท่ากัน (ร้อยละ 20.00) และเป็นญาติน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 7.50) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 34 – 40 ปี มากที่สุดจำนวน 24 คน (ร้อยละ 60.00) รองลงมามีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 10 คน (ร้อยละ 25.00) เมื่อพิจารณาระดับ การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 65.00) รองลงมามีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 20.00) มีการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน (ร้อยละ 10.00) และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5.00) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพอื่นๆจำนวน 21 คน (ร้อยละ 52.50) รองลงมาเป็นข้าราชการจำนวน 8 คน (ร้อยละ 20.00) และมีอาชีพรับจ้างน้อยที่สุด จำนวน 5 คน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานะเป็นผู้สอน มีอายุอยู่ช่วงระหว่าง 34 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 26 คน และมีอาชีพอื่นๆ ที่หลากหลาย เช่น พนักงานราชการ ผู้สอนอัตราจ้าง นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัดและพนักงาน รัฐวิสาหกิจมากที่สุดจำนวน 21 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็น ปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น

ตัวแปร	μ	σ	แปลค่า
การควบคุมตนเอง	2.46	0.70	มาก
การสื่อสารกับบุคคลอื่น	2.36	0.64	ปานกลาง
การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น	2.25	0.91	ปานกลาง
การมีความรับผิดชอบต่อสังคม	2.15	0.92	ปานกลาง
ภาพรวมทั้งฉบับ	2.27	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคม ที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.27$, $\sigma = 0.60$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับมาก คือ การควบคุมตนเอง ($\mu = 2.46$, $\sigma = 0.70$) กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ย สูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ การสื่อสารกับบุคคลอื่น ($\mu = 2.36$, $\sigma = 0.64$) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ($\mu = 2.25$, $\sigma = 0.91$) และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\mu = 2.15$, $\sigma = 0.92$)

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่นด้านการควบคุมตนเอง

ตัวแปรการควบคุมตนเอง	μ	σ	แปลค่า
1.1 การรอคอย			
1. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะแสดงอาการโวยวายกรีดร้อง หรือตะโกนเสียงดัง	2.95	0.96	มาก
2. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายตนเอง เช่น หยิกแขน หรือตีขมตนเอง เป็นต้น	2.43	1.11	มาก
3. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะยืนนิ่งและไม่ทำ กิจกรรมใดๆ ร่วมกับบุคคลอื่น	2.22	1.12	ปานกลาง
4. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะหุบ ขว้าง ปาหรือทำลายสิ่งของ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง	2.05	1.13	ปานกลาง
5. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายบุคคลอื่น	1.78	1.21	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.29	1.22	ปานกลาง
1.2 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์			
1. เด็กตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม เช่น หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	2.95	0.99	มาก
2. เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการ เด็กจะแสดงอาการโวยวาย กรีดร้องหรือตะโกนเสียงดัง	2.70	0.97	มาก
3. เมื่อเด็กเกิดความดีใจ เด็กจะกระโดดปรบมือและวิ่งเข้าไปกอด บุคคลที่อยู่รอบข้าง	2.70	1.02	มาก
4. เมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของ เด็กจะเข้าไปกระซอกสิ่งของนั้นทันที	2.50	1.06	มาก
5. เมื่อเด็กเจอคนแปลกหน้า เด็กจะสับคิ้วออกห่างและวิ่งหนี	2.47	1.20	มาก
6. เมื่อเด็กไม่พอใจในการกระทำของบุคคลอื่น เด็กจะเข้าไปทุบตีหรือทำร้ายบุคคลอื่น	1.92	1.21	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.54	1.16	มาก

ตัวแปรการควบคุมตนเอง	μ	σ	แปลค่า
1.3 การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด			
1. เมื่อผู้สอนมอบหมายงาน เด็กจะไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด	2.85	0.83	มาก
2. เมื่อเด็กต้องการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม เด็กไม่ยกมือขออนุญาตก่อนพูดหรือตอบคำถาม	2.68	1.14	มาก
3. เด็กไม่ขออนุญาตผู้สอนเมื่อต้องการไปดื่มน้ำ หรือเข้าห้องน้ำ	2.60	1.03	มาก
4. ขณะเข้าห้องสมุดหรือหอประชุม เด็กจะส่งเสียงดัง	2.48	0.91	มาก
5. เด็กหยิบนกขี้มนมารับประทาน ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน	2.15	1.39	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.55	1.16	มาก
รวมด้านการควบคุมตนเอง	2.46	0.70	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นด้านการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.46$, $\sigma = 0.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ($\mu = 2.55$, $\sigma = 1.16$) และการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ ($\mu = 2.54$, $\sigma = 1.16$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การรอคอย ($\mu = 2.29$, $\sigma = 1.22$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาด้านการปฏิบัติตามกติกาที่กำหนดในภาพรวมระดับมาก ($\mu = 2.55$, $\sigma = 1.16$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เมื่อผู้สอนมอบหมายงาน เด็กจะไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด ($\mu = 2.85$, $\sigma = 0.83$) เมื่อเด็กต้องการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม เด็กไม่ยกมือขออนุญาตก่อนพูดหรือตอบคำถาม ($\mu = 2.68$, $\sigma = 1.14$) เด็กไม่ขออนุญาตผู้สอนเมื่อต้องการไปดื่มน้ำหรือเข้าห้องน้ำ ($\mu = 2.60$, $\sigma = 1.03$) ขณะเข้าห้องสมุดหรือหอประชุมเด็กจะส่งเสียงดัง ($\mu = 2.48$, $\sigma = 0.91$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับปานกลาง คือ เด็กหยิบนกขี้มนมารับประทานขณะที่ผู้สอนกำลังสอน ($\mu = 2.15$, $\sigma = 1.39$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาด้านการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ในภาพรวมระดับมาก ($\mu = 2.54$, $\sigma = 1.16$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เด็กตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม เช่น หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล ($\mu = 2.95$, $\sigma = 0.99$) เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ต้องการ เด็กจะแสดงอาการโวยวายกรี๊ดร้องหรือตะโกนเสียงดัง ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.97$) เมื่อเด็กเกิดความดีใจ เด็กจะกระโดดปรบมือและวิ่งเข้าไปกอดบุคคลที่อยู่รอบข้าง ($\mu = 2.70$, $\sigma = 1.02$)

เมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของ เด็กจะเข้าไปกระซอกสิ่งของนั้นทันที ($\mu = 2.50, \sigma = 1.06$)
 เมื่อเด็กเจอคนแปลกหน้า เด็กจะสละตัวออกห่างและวิ่งหนี ($\mu = 2.47, \sigma = 1.20$) และกลุ่มตัวอย่าง
 มีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาาระดับปานกลาง คือ เมื่อเด็กไม่พอใจในการกระทำของบุคคลอื่น เด็กจะเข้าไปทุบตี
 หรือทำร้ายบุคคลอื่น ($\mu = 1.92, \sigma = 1.21$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาด้านการรอคอยในภาพรวมระดับปานกลาง ($\mu = 2.29, \sigma = 1.22$)
 โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหา
 ระดับมาก คือ เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะแสดงอาการโวยวาย กรีดร้องหรือตะโกนเสียงดัง
 ($\mu = 2.95, \sigma = 0.96$) เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานานเด็กจะทำร้ายตนเอง เช่น หยิกแขนหรือตีขมตนเอง
 เป็นต้น ($\mu = 2.43, \sigma = 1.11$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาาระดับปานกลาง คือ เมื่อเด็ก
 ต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะยืนนิ่งและไม่ทำกิจกรรมใดๆ ร่วมกับบุคคลอื่น ($\mu = 2.22, \sigma = 1.12$)
 เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทาบ ขว้าง ปาหรือทำลายสิ่งของที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ($\mu = 2.05, \sigma = 1.13$)
 เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานานเด็กจะทำร้ายบุคคลอื่น ($\mu = 1.78, \sigma = 1.12$)

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของ
 ออทิสติกวัยรุ่นด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น

ตัวแปรการสื่อสารกับบุคคลอื่น	μ	σ	แปลค่า
2.1 การเป็นผู้พูดที่ดี			
1. เด็กไม่กล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ	2.73	1.04	มาก
2. เด็กไม่กล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ	2.53	0.96	มาก
3. ขณะที่เด็กตอบคำถาม เด็กจะไม่สบตาหรือมองหน้าผู้สอน	2.42	1.01	ปานกลาง
4. เด็กไม่กล่าวคำขอโทษด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอโทษครับ/ขอโทษค่ะ	2.23	0.92	ปานกลาง
5. เด็กไม่กล่าวคำปฏิเสธด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ไม่ครับ/ไม่ค่ะ	1.88	0.97	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.36	0.95	ปานกลาง
2.2 การเป็นผู้ฟังที่ดี			
1. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง	2.75	1.08	มาก
2. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะลุกขึ้นยืนและย้ายที่นั่งตลอดเวลา	2.50	1.04	มาก
3. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กจะพูดขัดจังหวะหรือพูดแทรก โดยไม่ได้รับอนุญาต	2.23	1.00	ปานกลาง
4. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะจ้องมองหรือสนใจอวัยวะ บางส่วนของผู้สอนมากเกินไป	1.98	1.05	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.36	1.09	ปานกลาง
รวมด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	2.36	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.36, \sigma = 0.64$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ ด้านการเป็นผู้พูดที่ดี ($\mu = 2.36, \sigma = 0.95$) และการเป็นผู้ฟังที่ดี ($\mu = 2.36, \sigma = 1.09$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการเป็นผู้พูดที่ดีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.36, \sigma = 0.95$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เด็กไม่กล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ ($\mu = 2.73, \sigma = 1.04$) เด็กไม่กล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอบขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ ($\mu = 2.53, \sigma = 0.96$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับปานกลาง คือ ขณะที่เด็กตอบคำถามเด็กจะไม่สบตาหรือมองหน้าผู้สอน ($\mu = 2.23, \sigma = 1.01$) เด็กไม่กล่าวคำขอโทษด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอโทษครับ/ขอโทษค่ะ ($\mu = 2.23, \sigma = 0.92$) และเด็กไม่กล่าวคำปฏิเสธด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ไม่ครับ/ไม่ค่ะ ($\mu = 1.88, \sigma = 0.97$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการเป็นผู้ฟังที่ดีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.36, \sigma = 1.09$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง ($\mu = 2.75, \sigma = 1.08$) ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะลุกขึ้นยืนและย้ายที่นั่งตลอดเวลา ($\mu = 2.50, \sigma = 1.04$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับปานกลาง คือ ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กจะพูดขัดจังหวะหรือพูดแทรกโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\mu = 2.23, \sigma = 1.00$) ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กจะจ้องมองหรือสนใจวัยว่บางส่วนของผู้สอนมากเกินไป ($\mu = 1.98, \sigma = 1.05$)

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอน และทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

ตัวแปรการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น	μ	σ	แปลค่า
3.1 ความตรงต่อเวลา			
1. เด็กมาโรงเรียนไม่ทันเวลา 08:00 น. เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ	2.60	0.87	มาก
2. เมื่อได้ยื่นสัญญาณหมดเวลาพักกลางวัน เด็กจะไม่กลับเข้าห้องเรียน	2.20	1.27	ปานกลาง
3. เด็กกลับบ้านก่อนเวลา ขณะยังไม่ถึงเวลาเลิกเรียน	2.08	1.16	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.29	1.24	ปานกลาง

ตัวแปรการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น	μ	σ	แปลค่า
3.2 การปฏิบัติตามคำแนะนำ			
1. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียนเด็กจะไม่ยอมทำตาม	3.35	1.05	มากที่สุด
2. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรมเด็กจะปฏิเสธและไม่ทำตาม	2.55	0.82	มาก
3. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนบอกให้ทำตาม เด็กจะได้เฉยๆ ชัดแย้งและทะเลาะ	2.28	0.99	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.73	1.69	มาก
3.3 การแบ่งปัน			
1. เด็กจะไม่ให้บุคคลอื่นยืมและแบ่งสิ่งของที่เป็นของตนเอง	2.50	1.16	มาก
2. เมื่อเด็กอยากเล่นของเล่นที่เป็นของเพื่อนเด็กจะแย่งของเล่นเพื่อนทันที	2.40	1.26	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.45	1.54	มาก
3.4 การช่วยเหลือบุคคลอื่น			
1. เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก เด็กไม่เข้าไปช่วยถือของ	2.15	1.15	ปานกลาง
2. เด็กไม่ช่วยผู้สอนและเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำเวรหรือจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน	1.97	1.14	ปานกลาง
3. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนขอความช่วยเหลือเด็กไม่สามารถช่วยเหลือได้	1.70	1.11	ปานกลาง
4. เด็กจะล้อเลียนหรือรังแกเพื่อนที่อ่อนแอกว่า	1.22	1.40	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	1.76	1.46	ปานกลาง
รวมด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น	2.25	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.25$, $\sigma = 0.91$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในระดับมากจำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ การปฏิบัติตามคำแนะนำ ($\mu = 2.73$, $\sigma = 1.69$) และการแบ่งปัน ($\mu = 2.45$, $\sigma = 1.54$) กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ ความตรงต่อเวลา ($\mu = 1.76$, $\sigma = 1.46$) และการช่วยเหลือบุคคลอื่น ($\mu = 2.29$, $\sigma = 1.24$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการปฏิบัติตามคำแนะนำภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.73$, $\sigma = 1.69$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียน เด็กจะไม่ยอมทำตาม ($\mu = 3.35$, $\sigma = 1.05$) เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรมเด็กจะปฏิเสธและไม่ทำตาม

($\mu = 2.55$, $\sigma = 0.82$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับปานกลาง คือ เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนบอกให้ทำตาม เด็กจะได้เตียง ขัดแย้งและทะเลาะ ($\mu = 2.28$, $\sigma = 0.99$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการแบ่งปันภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.45$, $\sigma = 1.54$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับมากคือ เด็กจะไม่ให้บุคคลอื่นยืมและแบ่งสิ่งของที่เป็นของตนเอง ($\mu = 2.50$, $\sigma = 1.16$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับปานกลาง คือ เมื่อเด็กอยากเล่นของเล่นที่เป็นของเพื่อน เด็กจะแย่งของเล่นเพื่อนทันที ($\mu = 2.40$, $\sigma = 1.26$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการตรงต่อเวลาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.29$, $\sigma = 1.24$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับมาก คือ เด็กมาโรงเรียนไม่ทันเวลา 08:00 น. เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ ($\mu = 2.60$, $\sigma = 0.87$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับปานกลาง คือ เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาพักกลางวัน เด็กจะไม่กลับเข้าห้องเรียน ($\mu = 2.20$, $\sigma = 1.27$) และเด็กจะกลับบ้านก่อนเวลา ขณะยังไม่ถึงเวลาเลิกเรียน ($\mu = 2.08$, $\sigma = 1.16$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการช่วยเหลือบุคคลอื่นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 1.76$, $\sigma = 1.46$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับปานกลาง คือ เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก เด็กไม่เข้าไปช่วยถือของ ($\mu = 2.15$, $\sigma = 1.15$) เด็กไม่ช่วยผู้สอนและเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำเวร จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน ($\mu = 1.97$, $\sigma = 1.14$) เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนขอความช่วยเหลือเด็กไม่สามารถช่วยเหลือได้ ($\mu = 1.70$, $\sigma = 1.11$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในระดับน้อย คือ เด็กจะล้อเลียนหรือรังแกเพื่อนที่อ่อนแอกว่า ($\mu = 1.22$, $\sigma = 1.40$)

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวแปรการมีความรับผิดชอบต่อสังคม	μ	σ	แปลค่า
4.1 การรักษาสัมบัติของส่วนรวม			
1. เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กจะไม่ปิดไฟและปิดน้ำ	3.02	1.31	มาก
2. เด็กจะฉีกหรือขีดเขียนหนังสือของห้องสมุด	1.63	1.60	ปานกลาง
3. เด็กจะทุบตี ขว้าง ปาหรือทำลายสิ่งของในห้องเรียน โรงเรียนหรือที่สาธารณะ	1.60	1.55	น้อย
4. เด็กจะนำของเล่นหรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองกลับบ้าน	1.50	1.30	น้อย
5. เด็กจะขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้และฝาผนังในห้องเรียน โรงเรียนหรือที่สาธารณะ	1.47	1.52	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	1.84	1.47	ปานกลาง

ตัวแปรการมีความรับผิดชอบต่อสังคม	μ	σ	แปลค่า
4.2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน			
1. เด็กจะไม่เข้าร่วมประเพณีและกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่และวันสำคัญทางศาสนา	3.13	0.82	มาก
2. เด็กจะไม่แต่งกายตามวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น	2.70	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม (μ)	2.92	0.60	มาก
รวมด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม	2.15	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.15$, $\sigma = 0.92$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในระดับมาก คือ การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ($\mu = 2.92$, $\sigma = 0.60$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในระดับปานกลาง คือ การรักษาสมบัติของส่วนรวม ($\mu = 1.84$, $\sigma = 1.47$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.92$, $\sigma = 0.60$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เด็กจะไม่เข้าร่วมประเพณีและกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่และวันสำคัญทางศาสนา ($\mu = 3.13$, $\sigma = 0.82$) และเด็กจะไม่แต่งกายตามวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.72$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการรักษาสมบัติของส่วนรวมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 1.84$, $\sigma = 1.47$) โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับมาก คือ เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กจะไม่ปิดไฟและปิดน้ำ ($\mu = 3.02$, $\sigma = 1.31$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับปานกลาง คือ เด็กจะฉีกหรือขีดเขียนหนังสือของห้องสมุด ($\mu = 1.63$, $\sigma = 1.60$) และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัญหาระดับน้อย คือ เด็กจะทุบตี ขว้าง ปาหรือทำลายสิ่งของในห้องเรียน โรงเรียน หรือที่สาธารณะ ($\mu = 1.60$, $\sigma = 1.55$) เด็กจะนำของเล่นหรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองกลับบ้าน ($\mu = 1.50$, $\sigma = 1.30$) เด็กจะขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ และฝาผนังในห้องเรียน โรงเรียนหรือที่สาธารณะ ($\mu = 1.47$, $\sigma = 1.52$)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่ เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังนี้

2.1 ศึกษาความต้องการ

ผลการศึกษาความต้องการจากการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับทักษะสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ทักษะทางสังคมที่พ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพต้องการให้ออทิสติกวัยรุ่นได้รับการพัฒนาและเสริมสร้าง ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร อยากรให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถสื่อสารหรือบอกความต้องการได้ ว่าตนเองต้องการอะไรหรือไม่ต้องการอะไร รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย สนทนา รู้จักแสดงความยินดี เป็นต้น และทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับบุคคลอื่นในชุมชน รู้จักการรอคอย ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน รวมถึงทักษะการเตรียมความพร้อมให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถเข้าถึงการใช้บริการสาธารณะด้วยตนเอง เช่น การนั่งรถไฟฟ้าและรถเมล์ด้วยตนเอง และทักษะการแสดงความมั่นใจ การแบ่งปัน มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำ รู้จักขอบเขต สิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควรทำ ทำไปเพื่ออะไร รู้ความหมายของสิ่งที่ทำ เช่น เมื่อทำงานหรือรับประทานอาหารเช้าให้รู้จักการเก็บ ถาด สิ่งของต่างๆที่เกิดจากสิ่งที่ตนเองกระทำ ประการสุดท้ายผู้ปกครองอยากให้ออทิสติกวัยรุ่นได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อพวกเขาจะได้มีอาชีพลดการพึ่งพาจากผู้ปกครอง สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองในอนาคตและลดความต้องการการช่วยเหลือจากสังคมและคนรอบข้างให้มากที่สุด

2.2 กำหนดวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมตามปัญหาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น ดังนี้ 1) ด้านการควบคุมตนเอง ได้แก่ กิจกรรม “รอสักนิด” เสริมสร้างทักษะการรอคอย กิจกรรม “ใบหน้าสื่ออารมณ์” เสริมสร้างทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ และกิจกรรม “คุณก็ทำได้” เสริมสร้างทักษะการทำงานตามเวลาที่กำหนด 2) ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น ได้แก่ กิจกรรม “พูดดีมีเสน่ห์” เสริมสร้างทักษะการกล่าวคำทักทายและขอบคุณ และกิจกรรม “ฟังดี มีสาระ” เสริมสร้างทักษะการฟัง 3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ กิจกรรม “กริ่งดัง ระฆังแว่ว” เสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา กิจกรรม “ทำตามคู่มือ” เสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามคำสั่ง กิจกรรม “เรามี เราแบ่งปัน” เสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน และกิจกรรม “เราไม่ทิ้งกัน” เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น

และ 4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ กิจกรรม “มองสักนิด ปิดสัปดาห์น้อย” เสริมสร้างทักษะการประหยัดพลังงาน และกิจกรรม “รู้จักปกป้อง” เสริมสร้างทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

2.3 ออกแบบกิจกรรม

การออกแบบกิจกรรมผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมออกแบบแผนการจัดการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมได้ผลการรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.3.1 ผลการคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น จากแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ได้กลุ่มทดลองที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์จากแบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นครบ จำนวน 10 คน

2.3.2 ผลการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะพฤติกรรม จุดเด่นและจุดด้อยของออทิสติกวัยรุ่น จากแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ของออทิสติกวัยรุ่นจำนวน 10 คน พบว่า

ภูมิหลังของบุคคลออทิสติกวัยรุ่น

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 1 นายมานะ (นามสมมุติ) อายุ 19 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรงจะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ในครอบครัวของนายมานะนั้นบิดาและมารดาหย่าร้างกัน นายมานะมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ เมื่อต้องรอคอยเป็นเวลานานเขาจะแสดงอาการโวยวายและขว้างปาสิ่งของที่อยู่รอบตัวและถ้าต้องการสิ่งของเขาก็จะทุบตีสิ่งของซ้ำ ๆ หรือถ้าไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการก็จะทำร้ายมารดาหรือบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง อีกทั้งเมื่อเขาต้องการแสดงความคิดเห็นหรือพูดในสิ่งที่อยากพูดก็จะพูดแทรกคนอื่นทันที นายมานะจะไม่สบตากับผู้สนทนาด้วยและไม่ชอบแบ่งของเล่นที่ตนเองมีให้กับเพื่อน ๆ แต่นายมานะมีจุดเด่นหรือมีความสามารถ คือ สามารถทำเดคูพาทวาดภาพ และการปั่นได้ รวมถึงมีภาวะความเป็นผู้นำ แต่มีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมอันได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้และไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นได้

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 2 นายบุญส่ง (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ในครอบครัวของนายบุญส่งนั้นบิดามารดาอยู่ร่วมกัน นายบุญส่งมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ เมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่ม เขาจะชอบแยกตัวออกมาอยู่คนเดียว มักต่อต้านโดยไม่ยอมทำตามคำสั่งของเพื่อน อีกทั้งชอบพูดเลียนแบบผู้ใหญ่ในเรื่องที่ไม่เหมาะสมและตะโกนโวยวายเสียงดังเพื่อเรียกร้องความสนใจจากบุคคลรอบข้าง นายบุญส่งมีจุดเด่นหรือมีความสามารถ คือ สามารถพูดจูงใจให้เพื่อนปฏิบัติตามได้ และชอบทำงานศิลปะ มีอารมณ์สุนทรีย์ แต่จะมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่นายบุญส่งต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้และมีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 3 นายกิตติ (นามสมมุติ) อายุ 15 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง ไม่ต้องรับประทานยา ในครอบครัวของนายกิตตินั้นบิดามารดาอยู่ร่วมกัน นายกิตติมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ เมื่อไม่พอใจเขาจะนั่งเงียบไม่พูด บางครั้งจะแสดงสีหน้าว่าไม่พอใจ อีกทั้งเมื่อเกิดอาการหงุดหงิดไม่พอใจนายกิตติจะโวยวายส่งเสียงดัง บางครั้งจะเลือกทำเฉพาะกิจกรรมหรือสิ่งที่ตนเองสนใจ ในขณะที่สนทนาเขาจะไม่สบตาผู้ที่สนทนาด้วยและไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์กรหรือชุมชนจัดขึ้น นายกิตติมีจุดเด่น คือ สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์โปรแกรมต่างๆ ได้ และสามารถประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ จากของที่เหลือใช้ได้ แต่จะมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ ขาดภาวะความเป็นผู้นำ ไม่รู้จักกติกา มารยาททางสังคม ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายและชอบอยู่เฉยๆ เมื่อทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 4 นายนิติ (นามสมมุติ) อายุ 25 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง ต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายนิตินั้นบิดามารดาหย่าร้างกัน นายนิติมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ มีปัญหาการสื่อสารกับบุคคลอื่น ไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ พูดไม่เป็นประโยค พูดคำศัพท์ได้เป็นคำ ๆ อีกทั้งในขณะที่สนทนาเขาจะไม่สบตาผู้ที่สนทนาด้วย ตลอดจนไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่องค์กรหรือคนในชุมชนจัดขึ้น รวมถึงไม่ชอบไปยังสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก แต่นายนิติมีจุดเด่นหรือมีความสามารถ คือ เล่นเครื่องดนตรีได้ (ระนาด) แต่จะมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ นายนิติไม่กล้าแสดงออก ขี้อายและมีปัญหาด้านทักษะทางสังคมอันได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ไม่สามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นเข้าใจและไม่ชอบการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 5 นายปิติ (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายปิตินั้นบิดามารดาหย่าร้างกัน นายปิตีมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนได้เนื่องจากชอบทำร้ายตนเองและเพื่อนๆ ตลอดจนคนที่อยู่รอบข้าง เมื่อเขาโดนขัดใจหรือไม่พอใจจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะทุบศีรษะ ลำตัวหรือใบหน้าตนเอง อีกทั้งจะอยู่ไม่นิ่ง เขามักจะลุกขึ้นเดินไปมา กระโดด ตบมือตลอดเวลา แต่นายปิติจะมีจุดเด่นและความสามารถ คือ ชอบทำงานศิลปะ เช่น วาดภาพ ตีตะ และมီးอาร์มดี แต่จะมีจุดด้อยหรือสิ่งที่ต้องพัฒนาและได้รับการเสริมสร้าง คือ นายปิตีมีปัญหา ด้านทักษะทางสังคม อันได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ขณะทำกิจกรรม ไม่สามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นและไม่สามารถการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นเวลานาน

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 6 นายวิจิต (นามสมมุติ) อายุ 20 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายวิจิตนั้น บิดามารดาอยู่ร่วมกัน นายวิจิตมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ ไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ พูดไม่เป็นประโยค ชอบพูดอะไรซ้ำ ๆ เช่น ไปตลาด ๆ อีกทั้งนายวิจิตชอบกระตุ้นตนเองด้วยการกระโดดตลอดเวลา และอยู่ไม่นิ่ง เขามักจะลุกขึ้นเดินไปมาขณะเรียนหนังสือ แต่นายวิจิตมีจุดเด่นและความสามารถ คือ สามารถวาดภาพได้อย่างสวยงาม และมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ นายวิจิตจะมีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ การควบคุมตนเอง สื่อสารกับบุคคลอื่นและไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นได้

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 7 นายพินิต (นามสมมุติ) อายุ 18 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายพินิตนั้น บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน นายพินิตมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ อยู่ไม่นิ่ง ชอบเดินไปมาตลอดเวลา ซึ่งบางครั้งนายพินิตจะเลือกทำเฉพาะกิจกรรมที่ตนเองสนใจ อีกทั้งในขณะที่สนทนาเขาจะไม่สบตาคู่สนทนา เมื่อมีกิจกรรมที่องค์กรหรือชุมชนจัดขึ้นเขาจะไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม นายพินิตจะมีความสนใจในงานหรือสิ่งที่ทำระยะสั้น ไม่สามารถจดจ่อกับงานได้นาน จึงมักทำให้งานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนที่กำหนด แต่นายพินิตมีจุดเด่นและความสามารถ คือ นายพินิตมีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถประสานกับสมาชิกในกลุ่มงานได้ สามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง มีความชอบในการทำงานศิลปะ และมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ นายพินิตมีปัญหาด้านทักษะทางสังคมอันได้แก่ ไม่ทำตามกติกาที่ผู้สอนกำหนด และมีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 8 นายวันชัย (นามสมมุติ) อายุ 25 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายวันชัยนั้น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน นายวันชัยมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ อยู่ไม่นิ่งชอบเดินไปมาตลอดเวลา ไม่สามารถมีสมาธิจดจ่อกับงานที่ได้รับมอบหมายได้นาน ส่งผลให้นายวันชัยทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด อีกทั้งเขาไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่องค์กรหรือชุมชนจัดขึ้น นายวันชัยมีจุดเด่นหรือความสามารถ คือ มีภาวะความเป็นผู้นำเพื่อนำทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนได้ เช่น ออกกำลังกาย ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ไหว้พระเป็นต้น และสามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยได้หลายชนิด ได้แก่ ระนาด ฆ้องวงใหญ่และอังกฤษ แต่นายวันชัยจะมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ เขาไม่สามารถควบคุมตนเองได้เมื่อโมโหหรือหงุดหงิด ชอบแสดงอาการโวยวายและไม่ปฏิบัติตามกติกาที่ผู้สอนกำหนด

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 9 นายวันเฉลิม (นามสมมุติ) อายุ 19 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ครอบครัวของนายวันเฉลิมนั้น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน นายวันเฉลิมมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ จะมีความวิตกกังวลตลอดเวลา เป็นคนตกใจง่าย ชอบทำอะไรซ้ำๆ เช่น จัดรองเท้าหรือแก้วให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดเวลา นายวันเฉลิมจะไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแบบกะทันหัน และไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่องค์กรหรือชุมชนจัดขึ้น นายวันเฉลิมมีจุดเด่นและความสามารถ คือ มีมารยาทในการพูดเมื่อสื่อสารกับผู้ใหญ่ เช่น พูดลงท้ายด้วยคำว่าครับทุกครั้ง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีความชอบในการทำงานศิลปะ แต่มีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อโมโหได้ ไม่เข้าใจภาวะของอารมณ์และทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นไม่ได้เป็นระยะเวลาานาน

ออทิสติกวัยรุ่นคนที่ 10 นายชัยชนะ (นามสมมุติ) อายุ 18 ปี กำลังศึกษาอยู่ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เขาได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น Autism แต่มีลักษณะอาการไม่รุนแรง จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามแพทย์สั่ง ในครอบครัวของนายชัยชนะนั้น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน นายชัยชนะมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ เมื่อไม่พอใจหรือโดนขัดใจเขาจะทำร้ายตนเอง อีกทั้งไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแบบกะทันหัน ในขณะที่สนทนาเขาจะไม่สบตาคู่สนทนา อีกทั้งไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่ชุมชนจัดขึ้น และมีความสนใจในงานหรือกิจกรรมระยะสั้น แต่นายชัยชนะมีจุดเด่นหรือความสามารถ คือ สามารถวาดภาพตามแบบได้อย่างสวยงาม และมีความชอบในกิจกรรมที่เกี่ยวกับลูกบอล เช่น โยนบอล เตะบอล เป็นต้น และมีจุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการ

ปรับปรุงและพัฒนา คือ มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมอันได้แก่ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่สังคมจัดขึ้นและไม่เคารพกฎกติกาของชั้นเรียน

2.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญและสอดคล้องเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์พื้นที่ที่มีความสำคัญและสอดคล้องเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

พื้นที่/สถานที่	ความเป็นมาและความสำคัญ/ที่ตั้ง	รูปแบบของกิจกรรม
1. ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี	- เป็นสถานศึกษาที่ฝึกออทิสติกวัยรุ่นในด้านทักษะชีวิตและด้านอาชีพ เป็นสถานที่ที่ออทิสติกวัยรุ่นมีความคุ้นเคย รวมทั้งเป็นสถานที่ที่ผู้ปกครองออทิสติกวัยรุ่นและคนในชุมชนฝึกอาชีพ เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพราะมีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลาย ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่ที่ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	- การจัดกิจกรรมกลุ่มให้ออทิสติกวัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเกิดความคุ้นเคยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม สร้างเสริมลักษณะนิสัยให้เป็นบุคคลที่มีความตรงต่อเวลา พร้อมทั้งรู้จักวิธีการประหยัดพลังงานน้ำและไฟฟ้า
2. ตลาดเมืองปทุมธานี	- เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า อาหารสด อาหารแห้ง และเครื่องดื่มที่มีความหลากหลาย ตลอดจนเป็นสถานที่ที่ออทิสติกวัยรุ่นเคยไปใช้บริการในการเลือกซื้อสินค้า ดังนั้นการฝึกการรอคอยในตลาด จึงเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะทางสังคม อีกทั้งยังเป็นการฝึกความอดทน เนื่องจากตลาดเป็นสถานที่ที่คนจำนวนมากไปซื้อสินค้า ตลาดเมืองปทุม ตั้งอยู่ที่ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	- การจัดกิจกรรมบนพื้นที่จริงผ่านการปฏิบัติจริงของออทิสติกวัยรุ่นเพื่อฝึกทักษะการรอคอย
3. ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7 - Eleven)	- เป็นร้านค้าสะดวกซื้อรูปแบบใหม่ มีอยู่ทุกพื้นที่ในชุมชน มีการให้บริการที่รวดเร็ว และมีสินค้าที่หลากหลาย และเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง ในการบริการของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่จะกล่าวคำทักทายลูกค้า ด้วยคำว่า สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ	- การจัดกิจกรรมบนพื้นที่จริงผ่านการปฏิบัติจริงของออทิสติกวัยรุ่นเพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถกล่าวคำทักทายและขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ

พื้นที่/สถานที่	ความเป็นมาและความสำคัญ/ที่ตั้ง	รูปแบบของกิจกรรม
	เมื่อลูกค้าซื้อสินค้าเสร็จ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่จะกล่าวคำว่า ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ มีความเหมาะสมในการฝึกให้ออทิสติกวัยรุนได้เรียนรู้ทักษะการสนทนา ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น ตั้งอยู่ที่ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	
4. ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า)	- ศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองปทุมธานี เป็นสถานที่จัดแสดงประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต ประเพณีสำคัญ และสถานที่สำคัญของจังหวัดปทุมธานี ในการเข้าชมและศึกษาเรียนรู้ศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองปทุมธานี ผ่านการบรรยายจากมัคคุเทศก์ ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า) ตั้งอยู่ที่ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	- การจัดกิจกรรมบนพื้นที่จริงผ่านประสบการณ์ตรงจากการฟังบรรยายเพื่อให้ออทิสติกวัยรุนมีมารยาทและทักษะการฟังที่ดี
5. สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี	- เป็นสถานที่รักษาความสงบเรียบร้อย และดูแลรักษาผลประโยชน์ให้ประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้คนในชุมชนปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความมีระเบียบวินัย สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	- การจัดกิจกรรมกลุ่มบนพื้นที่ผ่านการปฏิบัติจริงของผู้เรียนเพื่อให้ออทิสติกวัยรุนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำกิจกรรม
6. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี	- เป็นสถานศึกษาที่จัดให้บริการ เตรียมความพร้อมด้านวิชาการและทักษะชีวิต สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องและมีความจำเป็นพิเศษ อายุ 0 – 6 ปี มีการจัดการเรียนการสอนให้ออทิสติกวัยรุนได้ฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่นการรับประทานอาหาร การใช้ห้องน้ำ เป็นต้น ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานีตั้งอยู่ที่ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	- การจัดกิจกรรมให้ออทิสติกวัยรุนรู้จักและได้แบ่งปันและช่วยเหลือบุคคลอื่น
7. วัดชินวรารามวรวิหาร	- เป็นวัดเก่าแก่และเป็นพระอารามหลวงชั้นโท เดิมชื่อ "วัดมะขามใต้" เป็นสถานที่ที่คนในชุมชนเคารพนับถือและใช้เป็นสถานที่ทำพิธีกรรมทางศาสนา เป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน วัดชินวรารามวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี	- การจัดกิจกรรมเพื่อให้ออทิสติกวัยรุนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น
8. วัดเจดีย์หอย	- เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นชื่อของจังหวัดปทุมธานี มี	- กิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อให้ออทิสติกวัยรุนได้ศึกษาเรียนรู้และ

พื้นที่/สถานที่	ความเป็นมาและความสำคัญ/ที่ตั้ง	รูปแบบของกิจกรรม
	ร้านค้าจำหน่ายสินค้าจำนวนมาก เช่น ของที่ระลึก ภาพถ่ายทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด ปทุมธานี สินค้า O-TOP และมินิภัตตาคารเข้ามาเข้าชม และซื้อสินค้าจำนวนมาก วัดเจติยหอย ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบล บ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี	ปฏิบัติในสถานที่จริง โดยการประยุกต์ใช้ทักษะทางสังคมที่ได้รับจากการฝึกอบรม
9. องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (อพวช.)	- เป็นแหล่งเรียนรู้และมีนิทรรศการที่น่าสนใจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ และจัตุรัสวิทยาศาสตร์ ตั้งอยู่ ณ เทคโนโลยีธานี ถนนเลียบคลองห้า ตำบลคลองห้า อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12120	- กิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นได้ศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติในสถานที่จริง

2.3.4 ผลการออกแบบแผนกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า กิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบนั้นมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสถานที่จัดกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ เสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดทักษะทางสังคม โดยมีรายละเอียดแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2)ระยะเวลา 3)วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหาสาระ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล กิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 15 กิจกรรม (ภาคผนวก ฉ) ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 “เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ” เสริมสร้างทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 2 “สามัคคี มีพลัง” เสริมสร้างทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 3 “รอสักนิด” เสริมสร้างทักษะการรอคอย จัดกิจกรรม ณ ตลาดเมืองปทุมธานี

กิจกรรมที่ 4 “ใบหน้าสื่ออารมณ์” เสริมสร้างทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 5 “คุณก็ทำได้” เสริมสร้างทักษะการทำงานตามเวลาที่กำหนด จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 6 “พูดดีมีเสน่ห์” เสริมสร้างทักษะการกล่าวคำทักทาย และขอบคุณ จัดกิจกรรม ณ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7 - Eleven)

กิจกรรมที่ 7 “ฟังดี มีสาระ” เสริมสร้างทักษะการฟัง จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า)

กิจกรรมที่ 8 “กริ่งดัง ระฆังแว่ว” เสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 9 “ทำตามคู่มือ” เสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามคำสั่ง จัดกิจกรรม ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี

กิจกรรมที่ 10 “เรามี เราแบ่งปัน” เสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 11 “เราไม่ทิ้งกัน” เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 12 “มองลึกนิด ปิดลึกหน่อย” เสริมสร้างทักษะการประหยัดพลังงาน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

กิจกรรมที่ 13 “รู้รักษ์ปกถิ่น” เสริมสร้างทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จัดกิจกรรม ณ วัดชินวรารามวรวิหาร

กิจกรรมที่ 14 “ทัศนศึกษา” การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จัดกิจกรรม ณ วัดเจติยหอย และองค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

กิจกรรมที่ 15 “สรุปทบทวนบทเรียน” การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์และใช้จริง จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

โดยมีรายละเอียดกำหนดการแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 กำหนดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่
เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติกวัยรุ่น

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 1 วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 09:00 น.	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงทะเบียน
09:00 – 10:30 น.	กิจกรรมเธอรูจักฉัน ฉันรู้จักเธอ
10:30 – 11:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11:00 – 12:00 น.	กิจกรรมเธอรูจักฉัน ฉันรู้จักเธอ (ต่อ)
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	กิจกรรมสามัคคีมีพลัง
14:30 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:00 – 16:00 น.	กิจกรรมสามัคคีมีพลัง (ต่อ)
16:00 – 17:00 น.	ทบทวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 2 วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ณ ตลาดเมืองปทุม และศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 09:00 น.	กิจกรรมนันทนาการ
09:00 – 10:30 น.	กิจกรรมรอสักนิด จัดกิจกรรม ณ ตลาดเมืองปทุม
10:30 – 11:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11:00 – 13:00 น.	กิจกรรมใบหน้าสื่ออารมณ์ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
12:30 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	กิจกรรมคุณก็ทำได้ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
14:30 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:00 – 16:00 น.	กิจกรรมคุณก็ทำได้ (ต่อ)
16:00 – 17:00 น.	ทบทวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 3 วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2559
ณ ร้านค้าสะดวกซื้อ เซเว่น อีเลฟเว่น และศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 09:00 น.	กิจกรรมนันทนาการ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
09:00 – 10:30 น.	กิจกรรมพุดดีมีเสน่ห์ จัดกิจกรรม ณ ร้านค้าสะดวกซื้อ เซเว่น อีเลฟเว่น
10:30 – 11:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11:00 – 12:00 น.	กิจกรรมพุดดีมีเสน่ห์ (ต่อ)
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	กิจกรรมฟังดี มีสาระ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี
14:30 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:00 – 16:00 น.	กิจกรรมฟังดี มีสาระ (ต่อ)
16:00 – 17:00 น.	ทบทวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 4 วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2559
ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
สถานีตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 09:00 น.	กิจกรรมนันทนาการ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
09:00 – 10:30 น.	กิจกรรมกริ่งดัง ระฆังแก้ว จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
10:30 – 11:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11:00 – 12:30 น.	กิจกรรมทำตามคูชิ จัดกิจกรรม ณ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี
12:30 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	กิจกรรมเรามีเราแบ่งปัน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
14:30 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:00 – 16:30 น.	กิจกรรมเราไม่ทิ้งกัน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
16:30 – 17:00 น.	ทบทวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 5 วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2559
ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี และวัดชินวราราม

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 09:00 น.	กิจกรรมนันทนาการ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
09:00 – 10:30 น.	กิจกรรมมองสักนิต ปิดสักหน่อย จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
10:30 – 11:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11:00 – 12:00 น.	กิจกรรมมองสักนิต ปิดสักหน่อย (ต่อ)
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	กิจกรรมรู้จัก ปักถื่น จัดกิจกรรม ณ วัดชินวรารามวรวิหาร
14:30 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:00 – 16:00 น.	กิจกรรมรู้จัก ปักถื่น (ต่อ)
16:00 – 17:00 น.	ทบทวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดการจัดกิจกรรมวันที่ 6 วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2559
ณ วัดเจติยหอยและองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 12:00 น.	กิจกรรมทัศนศึกษา ณ วัดเจติยหอย
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 17:00 น.	กิจกรรมทัศนศึกษา ณ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

กำหนดการจัดกิจกรรม วันที่ 7 วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2559
ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

เวลา	รายละเอียด
08:00 – 12:00 น.	กิจกรรมสรุปทบทวนบทเรียนและแสดงผลงาน ด้วยการจัดนิทรรศการศิลปะและดนตรี จากการจัดกิจกรรมทั้ง 7 วัน (ติดตามผลการใช้ทักษะทางสังคมจากแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น)
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 16:00 น.	งานเลี้ยงสังสรรค์และปิดกิจกรรม

2.4 จัดกิจกรรม

ผู้วิจัยและทีมงานประกอบด้วยพ่อแม่ จำนวน 10 คน ผู้สอน จำนวน 6 คน ทีมสหวิชาชีพ จำนวน 3 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ร่วมมือกันจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังนี้

วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ออทิสติกวัยรุ่นลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม พิธีเปิดกิจกรรมได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดปทุมธานี นางอุดมลักษณ์ หมิมสมุทร เป็นประธานเปิดงาน หลังจากพิธีเปิดการจัดกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยร่วมกับผู้สอนจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยและละลายพฤติกรรม ด้วยกิจกรรมเธอรูจักฉันฉันรู้จักเธอ เพื่อเสริมสร้างทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ผู้สอนอธิบายกิจกรรมเธอรูจักฉันฉันรู้จักเธอ พร้อมร้องเพลง “ส่งดอกไม้ แล้วก็ส่งยิ้ม” และให้ทำใบงาน “ดูซิ นี่ใครเอ่ย” โดยให้ออทิสติกวัยรุ่นจับคู่กัน ผู้สอนแจกกระดาษ สีไม้ ดินสอ และยางลบ เพื่อวาดภาพใบหน้าคู่ของตนเอง จากนั้นออกมานำเสนอใบหน้าเพื่อนที่ตนเองวาด ผู้สอนให้กำลังใจและกระตุ้นออทิสติกวัยรุ่นเพื่อให้มีความกล้าแสดงออกและเล่าสิ่งที่ตนเองวาดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนจนครบทุกคน ระหว่างทำกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยผู้วิจัยทดสอบพฤติกรรมการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ต่อมาผู้วิจัยจัดกิจกรรมสามัคคีมีพลังเพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนเสนอบัตรภาพการแข่งขันกีฬาชักเย่อพร้อมอธิบายว่าการแข่งขันกีฬาชักเย่อ ต้องอาศัยความสามัคคี การร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมมือกันภายในทีมจึงจะสามารถนำชัยชนะมาได้ จากนั้นผู้สอนเล่านิทานอีสปเรื่อง มดน้อยสามัคคี และสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน แล้วให้ออทิสติกวัยรุ่นทำกิจกรรมยกโต๊ะให้รู้จักความสามัคคี

วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเริ่มต้นกิจกรรมด้วยกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดความสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมทั้งมีความคุ้นเคยระหว่างเพื่อน ๆ และผู้สอน นำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมรอสักนิด เพื่อเสริมสร้างทักษะการรอคอย ผู้สอนอธิบายความหมายและการใช้บริการในตลาด การซื้อสินค้าและการรอคอยสินค้า ผู้วิจัยพาออทิสติกวัยรุ่นเข้าไปเรียนรู้ ณ ตลาดเมืองปทุมธานี ด้วยกิจกรรม “ไปซื้อของกันเถอะ” ผู้สอนชี้แจงทำข้อตกลงในการทำกิจกรรม ให้ออทิสติกวัยรุ่นซื้อสินค้าตามรายการ ที่ผู้สอนกำหนดให้ครบทุกรายการ โดยมีผู้สอนดูแลช่วยเหลือ กระตุ้นให้ผู้เรียนในระหว่างทำกิจกรรม กิจกรรมถัดมาใบหน้าสื่ออารมณ์ จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี เพื่อเสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นรู้ภาวะทางอารมณ์ ผู้สอนเสนอบัตรภาพเกี่ยวกับลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธและเฉย ๆ พร้อมอธิบายความหมายของลักษณะภาวะทางอารมณ์ต่าง ๆ ตามบัตรภาพที่นำเสนอ ผู้สอนแสดงสีหน้าต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่าง จากนั้นให้ออทิสติกวัยรุ่นออกมาแสดงบทบาทสมมุติสีหน้าอารมณ์ตามบัตรภาพ เมื่อผู้เรียนทำได้ถูกต้อง ผู้สอนให้แรงเสริม

ด้วยการชมเชยและปรบมือ กิจกรรมถัดมา คือ กิจกรรมคุณก็ได้ เป็นการเสริมสร้างทักษะการทำงานตามเวลาที่กำหนด จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพผู้โดยสารเดินทางมาขึ้นรถไม่ทันตามเวลาที่กำหนด แล้วกระตุ้นด้วยคำถามเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน พร้อมอธิบายกิจกรรมศิลปะจากไปไม้ โดยทำข้อตกลงและกำหนดเวลาให้ออทิสติกวัยรุ่นทำตาม

วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเริ่มกิจกรรมด้วยกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดความสนุกสนาน จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมพูดมีเสน่ห์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการกล่าวคำทักทายและขอบคุณ จัดกิจกรรม ณ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) ชั้นตอนแรก ผู้สอนอธิบายความหมายและประโยชน์ของร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น โดยใช้สื่อการสอน คือ บัตรภาพร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น เมื่อออทิสติกวัยรุ่นเข้าใจความหมายและการใช้บริการในร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น แล้ว ผู้วิจัยพาออทิสติกวัยรุ่นเข้าไปเรียนรู้ในร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น พร้อมให้ออทิสติกวัยรุ่นกล่าวทักทายพนักงานด้วยคำว่าสวัสดีครับ และเมื่อซื้อสินค้าเสร็จรับสินค้าเรียบร้อยแล้วให้ออทิสติกวัยรุ่นกล่าวคำขอบคุณด้วยคำว่าขอบคุณครับ ต่อมาผู้วิจัยจัดกิจกรรมฟังดีมีสาระ เสริมสร้างทักษะการฟัง จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ฟังที่ดี พร้อมทั้งพาออทิสติกวัยรุ่นเข้าไปเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของจังหวัดปทุมธานี ในศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี ในการจัดการเรียนรู้มีวิทยากรบรรยาย โดยให้ออทิสติกวัยรุ่นตั้งใจฟังและสรุปความรู้ที่ได้รับบันทึกลงสมุดและวาดภาพ พร้อมทั้งนำเสนอและสรุปบททวนบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเริ่มกิจกรรมด้วยกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดความสนุกสนาน จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมกริ่งดัง ระฆังแว่ว เพื่อเสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา จัดกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้สื่อการสอน คือ บัตรภาพผู้เรียนมาโรงเรียนสาย ผู้สอนอธิบายถึงผลกระทบถ้าเรามาโรงเรียนไม่ทันเวลาจะเกิดอะไรขึ้น จากนั้นเข้าฐานเพื่อทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด เรียนรู้เรื่องการตรงต่อเวลา โดยผู้สอนให้การดูแลช่วยเหลือ กระตุ้นให้ออทิสติกวัยรุ่นทำกิจกรรม จากนั้นกิจกรรมทำตามคู่มือ เสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามคำสั่ง จัดกิจกรรม ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี ผู้สอนเสนอบัตรภาพสถานีตำรวจและเครื่องหมายจราจร พร้อมอธิบายให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ จากนั้นเชิญวิทยากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมาบรรยายการปฏิบัติตามคำสั่ง เมื่อฟังบรรยายเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นไปทำกิจกรรม ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองปทุมธานี ฝึกการปฏิบัติตามคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อมาจัดกิจกรรมเรามีเราแบ่งปัน เสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ผู้สอนเสนอบัตรภาพการแบ่งปัน แล้วใช้คำถามกระตุ้นออทิสติกวัยรุ่น อธิบายความหมายของการแบ่งปัน จากนั้นผู้สอนและออทิสติกวัยรุ่นร่วมกันบรรจุขนมนำไปแจกให้ห้อง ๆ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี เมื่อออทิสติกวัยรุ่นเกิดทักษะการแบ่งปัน

ผู้สอนกล่าวคำชมเชย และกิจกรรมสุดท้ายผู้สอนจัดกิจกรรมเราไม่ทิ้งกัน เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ผู้สอนเสนอบัตรภาพคนถือของหนัก และอธิบายความสำคัญของการช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ออทิสติกวัยรุ่นเข้าใจ จากนั้นผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นไปช่วยเหลือพร้อมแจกขนมให้กับน้อง ๆ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเริ่มกิจกรรมด้วยกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดความสนุกสนาน จากนั้นนำเข้าสู่วิธีการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมมองสัญลักษณ์ปิดสั๊กหน้อย เพื่อเสริมสร้างทักษะการประหยัดพลังงาน จัดกิจกรรม ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ผู้สอนนำเสนอคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการประหยัดน้ำและประหยัดไฟของ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาในคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการช่วยกันร่วมมือประหยัดน้ำและประหยัดไฟ ผู้สอนและออทิสติกวัยรุ่นร่วมกันสรุปการประหยัดพลังงานด้วยการปิดไฟและปิดน้ำ จากนั้นพาออทิสติกวัยรุ่นไปฝึกปฏิบัติปิดน้ำและปิดไฟ ผู้สอนให้การดูแลช่วยเหลือและกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมโดยการอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมเป็นขั้นตอน พร้อมควบคุมดูแลออทิสติกวัยรุ่นให้เกิดการเรียนรู้ ต่อมาถัดมาผู้วิจัยจัดกิจกรรมรู้จัก ปักถิ่น เสริมสร้างทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จัดกิจกรรม ณ วัดชินวรารามวรวิหาร ผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นเดินสำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญในบริเวณวัดชินวรารามวรวิหาร พร้อมกับอธิบายและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ ภายในวัดว่ามีความสำคัญอย่างไร ผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นเข้ารับฟังประวัติความเป็นมาและความสำคัญเกี่ยวกับวัดชินวรารามวรวิหาร และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นจากเจ้าอาวาสและพระภิกษุสงฆ์ภายในวัด จากนั้นผู้สอนและออทิสติกวัยรุ่นจัดเตรียมเครื่องถวายภัตตาหารเพลพร้อมถวายภัตตาหารเพล

วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2559 จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ณ วัดเจติยหอย และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ผู้สอนทำข้อตกลงและอธิบายถึงการไปทัศนศึกษา จากนั้นผู้สอนแจกสมุดบันทึก ปากกา และป้ายชื่อให้กับออทิสติกวัยรุ่น ผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นศึกษาและเรียนรู้ ณ วัดเจติยหอย จังหวัดปทุมธานี บรรยายและให้ความรู้จากปราชญ์ชุมชน (ภาคเช้า) ผู้สอนพาออทิสติกวัยรุ่นศึกษาและเรียนรู้ ณ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) บรรยายและให้ความรู้จากวิทยากรขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (ภาคบ่าย) ผู้สอนสรุปบทเรียนโดยให้ผู้เรียนจดบันทึกและวาดภาพความรู้หรือสิ่งที่ได้รับสิ่งต่างๆ จากการเรียนรู้ในวัดเจติยหอย และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเริ่มกิจกรรมสรุปบทเรียนด้วยกิจกรรมนันทนาการ นำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมสรุปบทเรียน ผู้วิจัยและทีมทำงาน ประกอบด้วยพ่อแม่ ผู้สอน ญาติ ทีมสหวิชาชีพและออทิสติกวัยรุ่นร่วมกันแสดงผลงานด้วยการจัดนิทรรศการศิลปะ ดนตรี ที่ร่วมมือกันทำด้วยกิจกรรมกลุ่มที่ผ่านมา 7 วัน เมื่อเสร็จสิ้นการสรุปบทเรียนผู้วิจัยได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดปทุมธานี นางอุดมลักษณ์ หนีสมุท เป็นประธานปิดกิจกรรม

2.5 ประเมินผล

ผู้วิจัยตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการแสดงทักษะทางสังคมของอภิสติภววิทยารุ่นก่อนเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับอภิสติภววิทยารุ่น ในวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559 และหลังการจัดกิจกรรมในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของอภิสติภววิทยารุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะ ทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

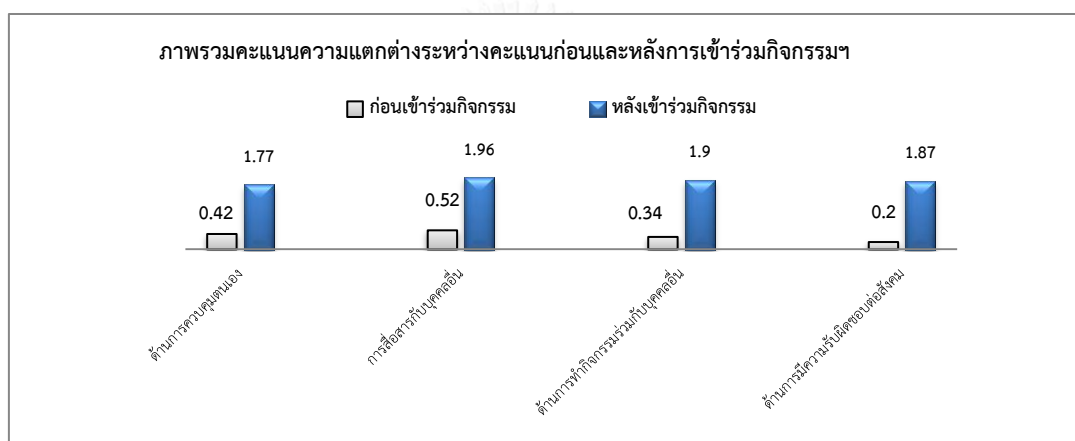
ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของอภิสติภววิทยารุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะ ทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมผลการเพิ่มขึ้นของทักษะทางสังคมของอภิสติภววิทยารุ่น

ตัวแปร	ก่อนเข้าร่วม กิจกรรม		หลังเข้าร่วม กิจกรรม		การเปรียบเทียบ	
	(μ)	(σ)	(μ)	(σ)	Z	Sig.
1. ด้านการควบคุมตนเอง	.42	.29	1.77	.32	-2.844**	.004
การรอคอย	.47	.39	1.63	.40	-2.913**	.004
การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์	.50	.53	1.90	.32	-2.889**	.004
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	.10	.32	1.90	.32	-2.972**	.003
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	.52	.40	1.96	.13	-2.820**	.005
การเป็นผู้พูดที่ดี	.75	.42	2.00	.00	-2.913**	.004
การเป็นผู้ฟังที่ดี	.37	.48	1.93	.21	-2.850**	.004
3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น	.34	.27	1.90	.14	-2.807**	.005
ความตรงต่อเวลา	.20	.42	1.90	.32	-2.919**	.004
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	.55	.44	1.98	.08	-2.840**	.005
การแบ่งปัน	.10	.32	1.80	.42	-2.919**	.004
การช่วยเหลือผู้อื่น	.10	.32	1.80	.42	-2.887**	.004
4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม	.20	.32	1.87	.32	-2.842**	.004
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	.10	.32	1.90	.32	-2.972**	.003
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	.40	.52	1.80	.42	-2.889**	.004
รวม	.38	.22	1.87	.18	-2.805**	.005

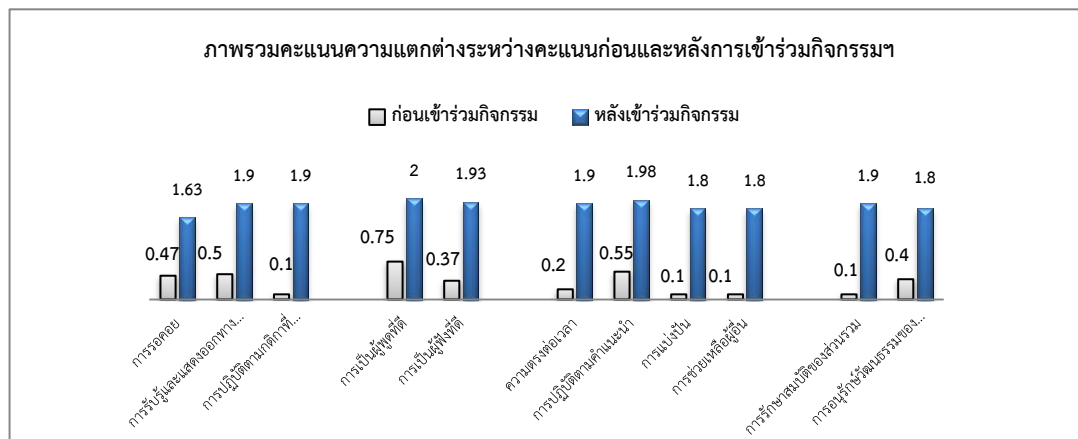
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมหลังการทดลอง ($\mu=1.87$, $\sigma=0.18$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu=0.33$, $\sigma=0.22$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ในทุกด้าน ดังนี้ ด้านการควบคุมตนเองก่อนการทดลอง ($\mu=0.42$, $\sigma=0.29$) หลังการทดลอง ($\mu=1.77$, $\sigma=0.32$) ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่นก่อนการทดลอง ($\mu=0.52$, $\sigma=0.40$) หลังการทดลอง ($\mu=1.96$, $\sigma=0.13$) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นก่อนการทดลอง ($\mu=0.34$, $\sigma=0.27$) หลังการทดลอง ($\mu=1.90$, $\sigma=0.14$) และด้านกรมีความรับผิดชอบต่อสังคมก่อนการทดลอง ($\mu=0.20$, $\sigma=0.32$) หลังการทดลอง ($\mu=1.87$, $\sigma=0.22$) ดังรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 แสดงคะแนนความแตกต่างภาพรวมระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบค่าคะแนนความแตกต่างภาพรวมระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ดังรูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น

เมื่อจำแนกการแสดงผลคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับออทิสติกวัยรุ่นเป็นรายบุคคล พบว่า

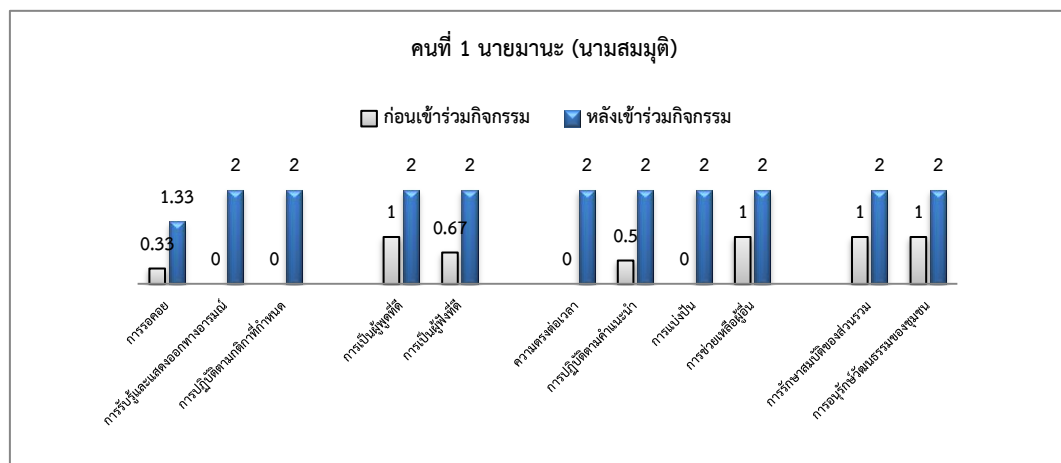
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1 นายมานะ (นามสมมุติ) อายุ 19 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายมานะ พบว่า นายมานะทำงานไม่เสร็จตามเวลา ไม่มีสมาธิในการทำกิจกรรม ไม่รู้จักกติกาของกลุ่ม ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง และมักแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เดินหนี แต่หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน แล้วนายมานะเริ่มมีการทักทาย สบตา ยกมือไหว้สวัสดี พร้อมทั้งเรียกชื่อผู้วิจัยและทีมงานได้ด้วยตนเอง นายมานะสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ลดการพูดแทรกในระหว่างร่วมกิจกรรม รับฟังคำสั่งและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสามารถแบ่งปันสิ่งของและให้การช่วยเหลือเพื่อนได้ จากกิจกรรมทัศนศึกษา พบว่า นายมานะสามารถรอคอยระหว่างการทำกิจกรรมได้ เมื่อต้องการไปเข้าห้องน้ำมีการขออนุญาต สามารถนำขนมและเครื่องดื่มไปมอบให้เพื่อนได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายมานะมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 1 นายมานะ (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 1	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.17	ทำไม่ได้	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.33	ทำไม่ได้	1.33	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.80	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.22	ทำไม่ได้	1.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
ความตรงต่อเวลา	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 14 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 1 นายมานะ (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้น คือ ด้านการควบคุมตนเอง
มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.17 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.67 ด้านการสื่อสารกับ
บุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.80 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ด้านการทำ
กิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.22 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

1.67 และด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน

ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 1

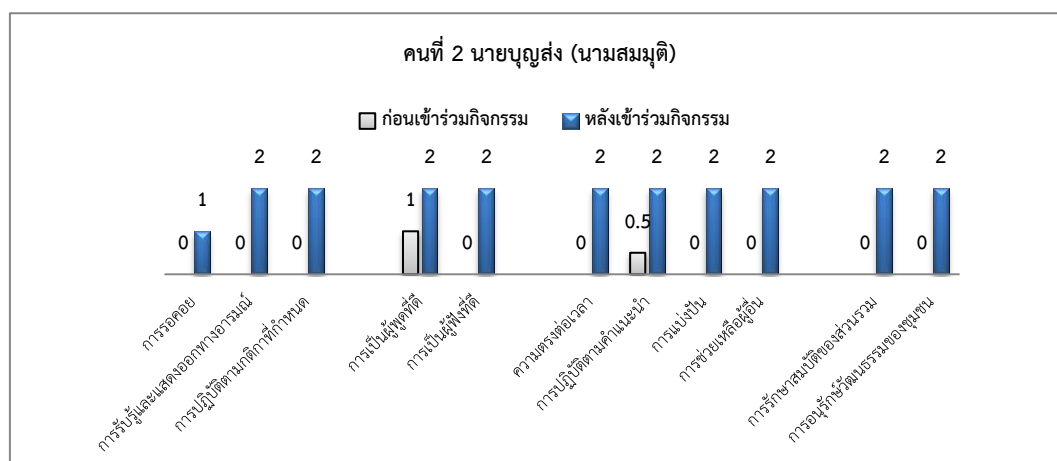
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2 นายบุญส่ง (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายบุญส่ง พบว่า เมื่อมาถึงสถานที่จัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยเตรียมสถานที่ไว้ คือ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี นายบุญส่ง สามารถลงทะเบียนได้ด้วยตนเอง ไม่มีการทักทายผู้วิจัยหรือทีมทำงาน ไม่ยอมเข้าไปนั่งเพื่อรอทำพิธีเปิด นายบุญส่งพูดจาเรื่อยเปื่อยและโวยวายเสียงดัง จากการสังเกตพฤติกรรมของนายบุญส่งในขณะร่วมกิจกรรม พบว่า นายบุญส่งมักต่อต้านและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเมื่อไม่พอใจ หรือถูกขัดใจ รวมถึงเขาไม่มีสมาธิในการทำกิจกรรมทำงานไม่เสร็จตามเวลา และไม่ยอมรับคำแนะนำจากเพื่อน ๆ ผู้สอนต้องให้การช่วยเหลือและกระตุ้นเตือนตลอดเวลา โดยมีการให้คำชื่นชม เช่น “เก่งมาก บุญส่งทำได้แล้ว” เป็นต้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน พบว่า นายบุญส่ง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม รับฟังคำสั่ง คำแนะนำจากเพื่อน ๆ และผู้สอนตลอดจนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถรอคอยได้เป็นระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น มีการควบคุมตนเอง อีกทั้งยังสามารถให้ความช่วยเหลือผู้สอนและทีมงานวิจัยในการยกของ มีน้ำใจมากขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายบุญส่งมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 2 นายบุญส่ง (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 2	คะแนนก่อน	ระดับ	คะแนนหลัง	ระดับความสามารถ
	เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ความสามารถ	เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.00	ทำไม่ได้	1.50	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.40	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.11	ทำไม่ได้	1.78	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 15 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 2 นายบุญส่ง (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ
ด้านการควบคุมตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม
1.50 ลำดับต่อมาด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.40 และหลัง
การเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วม
กิจกรรม 0.11 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.78 และสุดท้ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 5

รูปภาพที่ 5 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 2

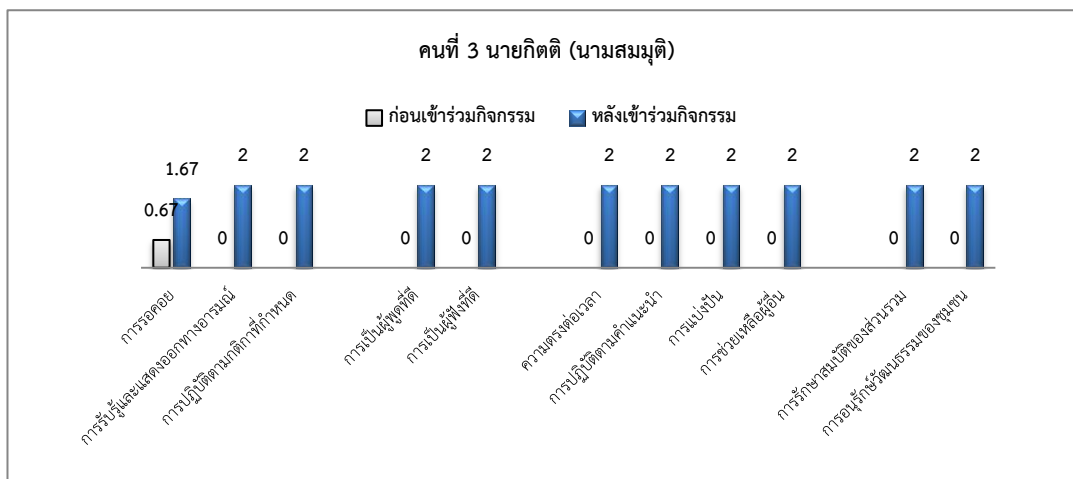
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3 นายกิตติ (นามสมมุติ) อายุ 15 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายกิตติ พบว่า อยู่ไม่นิ่งและลุกเดินไปมาอยู่บ่อยครั้ง มีการสบตาผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่น ๆ เป็นบางครั้ง ขณะทำกิจกรรมเมื่อนายกิตติไม่พอใจเขาจะนั่งเงิบ ไม่พูดหรือเมื่อเกิดอาการหงุดหงิดและไม่พอใจเขาจะโวยวายส่งเสียงดังเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคนรอบข้าง ระหว่างทำกิจกรรม นายกิตติอยู่ไม่นิ่ง ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด และถามผู้สอนตลอดเวลาว่าจะเลิกตอนไหน ในขณะที่ทำกิจกรรมผู้สอนและพี่เลี้ยงคนพิการให้การดูแลและคอยกระตุ้นตลอดเวลาและชื่นชมเมื่อนายกิตติทำกิจกรรมจนสำเร็จ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน นายกิตติมีพัฒนาการทางพฤติกรรมที่ดีขึ้น เขาสามารถทำทุกกิจกรรมได้อย่างครบถ้วนตั้งแต่กระบวนการแรกจนกระบวนการสุดท้าย มีความตรงต่อเวลา และสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างดี รวมถึงมีมารยาทในการสนทนากับผู้วิจัยและทีมงาน ใช้คำได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในกิจกรรมวันที่ 7 กิจกรรมสรุปบทเรียน นายกิตติสามารถช่วยเหลือทีมวิจัย ในเรื่องของการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเปิดเพลงในการทำกิจกรรมนันทนาการ และดูแลเพื่อนสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายกิตติมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 3 นายกิตติ (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 3	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.33	ทำไม่ได้	1.83	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับ บุคคลอื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรม ของชุมชน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 16 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 3 นายกิตติ (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.33 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.83 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 และสุดท้าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคะแนน

เฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 6

รูปภาพที่ 6 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 3

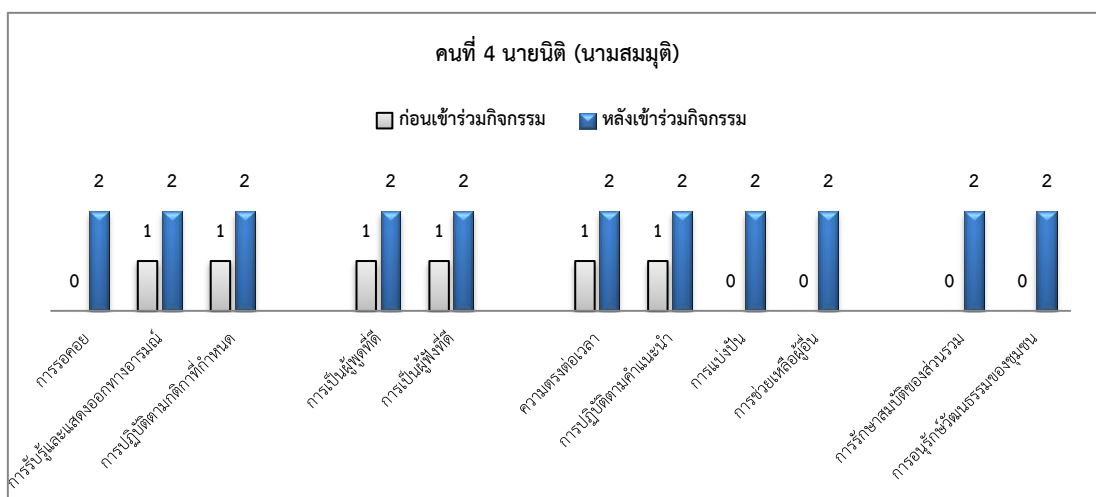
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 4 นายนิติ (นามสมมุติ) จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายนิติ พบว่า วันแรกของการเดินทางมาถึงสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้วิจัยเตรียมสถานที่ไว้คือ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี นายนิติทักทายผู้วิจัยและทีมงานแต่เขาไม่ยอมสบตา นายนิติสามารถเขียนชื่อตนเองได้ และบอกชื่อตนเองแก่ทีมลงทะเบียนเพื่อเขียนป้ายชื่อได้ จากนั้นจึงไปนั่งที่เก้าอี้เพื่อรอพิธีเปิด ระหว่างรอเพื่อทำกิจกรรมพิธีเปิด เขาจะนั่งก้มหน้าและไม่ยอมมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างที่นายนิติทำกิจกรรม พบว่า นายนิติไม่ให้ความร่วมมือในการกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยและทีมงานต้องคอยกระตุ้นเตือนตลอดเวลาให้ทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เขามีการขัดขินเล็กน้อย ไม่ยอมทำตามผู้สอน ส่งเสียงดัง ตะโกน โวยวาย แต่หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน นายนิติมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้นให้ความร่วมมือในการขณะทำกิจกรรมสามารถช่วยเหลือเพื่อนและผู้สอนเมื่อยกของหนัก มีการทักทายผู้อื่นด้วยคำว่า “สวัสดีครับ” ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถรอคอยได้นานมากขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า นายนิติมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 4 นายนิติ (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 4	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.56	ทำไม่ได้	1.78	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 17 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 4 นายนิติ (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.50 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.56 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.78 และสุดท้าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 7

รูปภาพที่ 7 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 4

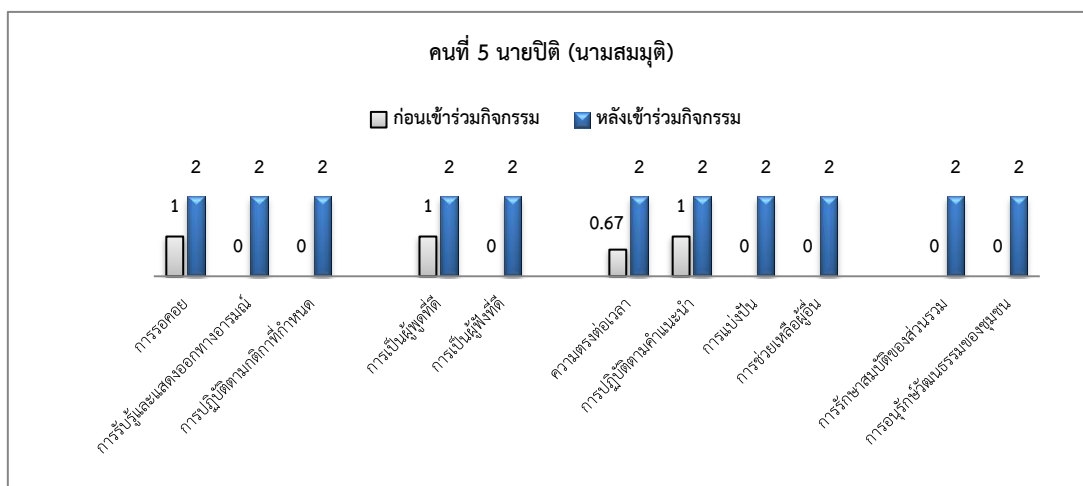
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 5 นายปิติ (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายนิติ พบว่า เขาไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น กล่าวคำทักทาย สอบถามชื่อเพื่อนในกลุ่ม ไม่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม มักต่อต้านไม่ทำตามคำสั่งเพื่อนและผู้สอน เมื่อเขาไม่พอใจจะทำร้ายตัวเองและต่อคนที่อยู่รอบข้าง ทีมผู้วิจัยและผู้สอนต้องให้การดูแลเป็นพิเศษ เมื่อโดนขัดใจหรือไม่พอใจนายปิติจะทุบหรือตีศีรษะ ลำตัวของตนเอง ในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่มเขาจะไม่ให้ความร่วมมือกับผู้สอนหรือเพื่อน ๆ แต่จะนั่งนิ่งเฉย ไม่สนใจว่าคนรอบข้างทำอะไร หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน พบว่า นายปิติสามารถแสดงพฤติกรรมดีขึ้น สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำและคำสั่งได้ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงนายปิติสามารถรอคอยได้เป็นระยะเวลาที่ยาวนานได้ มีการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม และควบคุมตนเองไม่ทำร้ายตนเอง ในขณะที่ร่วมกิจกรรมได้ หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายปิติมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 5 นายปิติ (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 5	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.40	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.44	ทำไม่ได้	1.78	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 18 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 5 นายปิติ (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.50 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.40 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.44 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.78 และสุดท้าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และ หลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้นในทุกด้าน ดังรูปภาพที่ 8

รูปภาพที่ 8 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทีสติกวัยรุ่น คนที่ 5

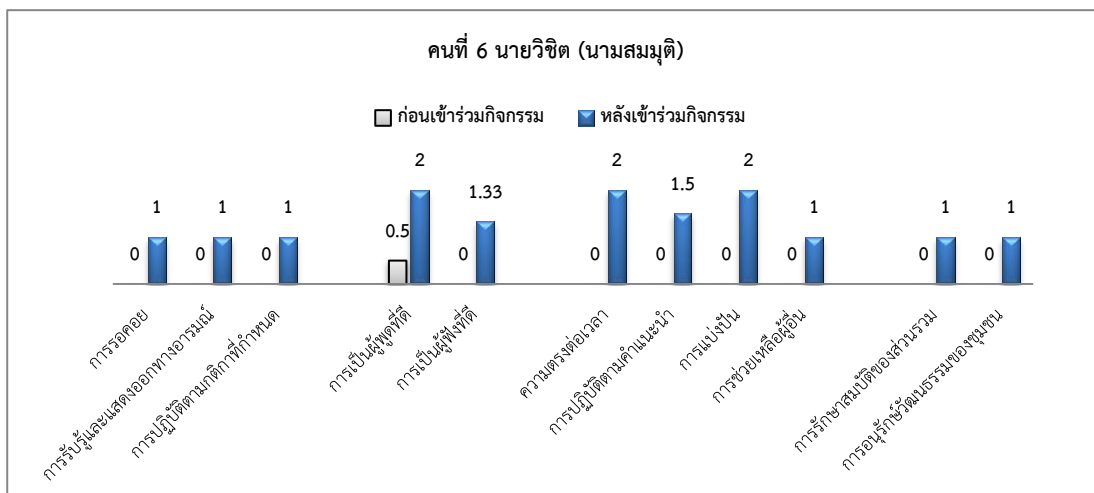
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 6 นายวิชิต (นามสมมุติ) อายุ 20 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายวิชิต พบว่า วันแรกของการเข้าร่วมจัดกิจกรรมเมื่อนายวิชิตมาถึงสถานที่จัดกิจกรรม นายวิชิตเดินมายังจุดลงทะเบียน เพื่อลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง เขามีการทักทายพูดคุยกับผู้วิจัยและทีมงานว่า “สวัสดีครับ” แต่นายวิชิตชอบพูดจาเรื่อยเปื่อย เช่น ดอกไม้สวยจัง วันนี้เขามาทำอะไร เป็นต้น ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนายวิชิตระหว่างทำกิจกรรม พบว่า นายวิชิตค่อนข้างพูดมากเกือบตลอดเวลา ไม่ฟังผู้สอน และชวนเพื่อนคุย รวมถึงขณะทำกิจกรรมกลุ่มเขาไม่มีสมาธิในการทำงาน และทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด ผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็กพิการต้องให้ความช่วยเหลือและกระตุ้นเตือนนายวิชิตให้หยุดพูดเพื่อทำกิจกรรม แต่หลังจากที่นายวิชิตได้ร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน พบว่า นายวิชิตปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำแนะนำและคำสั่งของผู้สอนได้จนเสร็จสิ้นกิจกรรม มีความตรงต่อเวลา รวมทั้งไม่พูดเรื่อยเปื่อย นายวิชิตสามารถควบคุมตนเองได้และใช้คำได้เหมาะสมกับสถานการณ์ หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายวิชิต มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 6 นายวิจิต (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 6	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการ ชี้แนะ
การรอคอย	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.20	ทำไม่ได้	1.60	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	1.33	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.00	ทำไม่ได้	1.56	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.00	ทำไม่ได้	1.50	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการ ชี้แนะ
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ

จากตารางที่ 19 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 6 นายวิจิต (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.20 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 1.60 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.56 และสุดท้าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 โดยรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 9

รูปภาพที่ 9 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 6

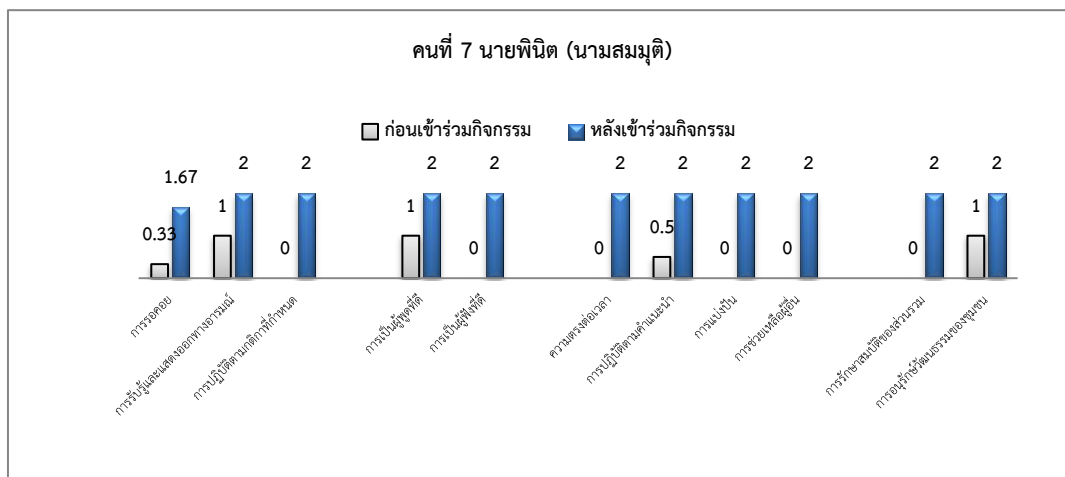
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7 นายพินิต (นามสมมุติ) อายุ 18 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายพินิต พบว่า วันแรกของการเดินทางมาถึงสถานที่จัดกิจกรรม คือ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี นายพินิตไม่ทักทายผู้วิจัยและทีมงาน แต่เขาสามารถบอกชื่อตนเองและเขียนชื่อตนเองในการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมได้ ระหว่างรอทำกิจกรรมพิธีเปิด นายพินิตนั่งรอเพื่อนๆ ด้วยอาการนิ่งเฉยไม่พูดคุยกับเพื่อนคนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนายพินิตขณะทำกิจกรรมพบว่า เขาให้ความร่วมมือบ้างและหยุดทำเป็นระยะ ผู้สอนและทีมงานต้องให้การกระตุ้นเตือนตลอดเวลา เนื่องจากนายพินิตมีสมาธิสั้นไม่สามารถทำงานเสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด ชอบนิ่งเฉยไม่ยอมคุยกับเพื่อน ๆ แต่หลังจากนายพินิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 7 วัน พบว่า นายพินิต สามารถให้ความร่วมมือและปฏิบัติทุกกิจกรรมได้ตามที่ผู้วิจัยกำหนด มีความตรงต่อเวลา และสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้เป็นอย่างดี หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า นายพินิตมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 7 นายพินิต (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 7	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.50	ทำไม่ได้	1.83	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.33	ทำไม่ได้	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.40	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.11	ทำไม่ได้	1.78	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.33	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 20 พบว่าคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 7 นายพินิต (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.50 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.83 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.40 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.11 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.78 และสุดท้ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.33 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 7 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 10

รูปภาพที่ 10 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 7

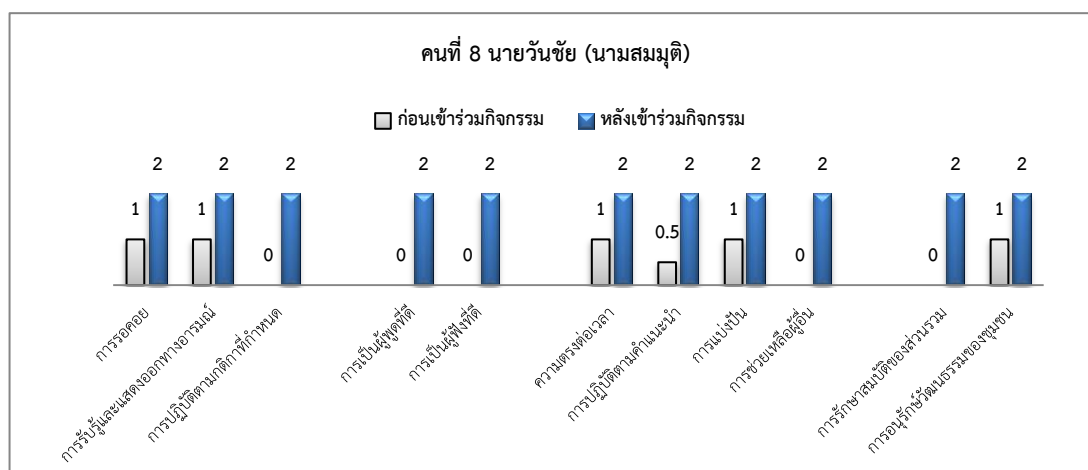
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 8 นายวันชัย (นามสมมุติ) อายุ 25 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายวันชัย พบว่า วันแรกของการเดินทางมาถึงสถานที่จัดกิจกรรม คือ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี นายวันชัยทักทายผู้วิจัยและทีมงานด้วยคำว่า “สวัสดีครับ” แต่ไม่ยอมสบตาทีมวิจัย นายวันชัยสามารถบอกชื่อตนเองและเขียนชื่อตนเองได้ เขามีพฤติกรรมนิ่งเฉย เฉยเมย ไม่ยอมคุยกับเพื่อน ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม ในระหว่างที่นายวันชัยนั่งรอพิธีเปิด เขานั่งนิ่งจนกระทั่งกิจกรรมพิธีเปิดเสร็จ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนายวันชัยขณะร่วมกิจกรรม พบว่า นายวันชัยไม่ยอมพูดคุยกับเพื่อน ๆ นิ่งเฉย เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเขาไม่มีสมาธิทำกิจกรรมได้นาน ผู้สอนและทีมวิจัยต้องคอยให้ความช่วยเหลือโดยการกระตุ้นเตือนตลอดเวลา หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ทั้ง 7 วัน พบว่า นายวันชัยรู้จักเริ่มการทักทาย สามารถจดจ่อกับงานที่ได้รับมอบหมายได้นาน มีการแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม เมื่อไม่เข้าใจในกิจกรรมใดจะถามผู้สอนว่าทำอย่างไร ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง รวมถึงรอคอยได้ และมีความตรงต่อเวลา หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายวันชัยมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 8 นายวันชัย (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 8	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.83	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	1.78	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	0.50	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.33	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 21 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ
คนที่ 8 นายวันชัย (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.83 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.67 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.78 และสุดท้ายด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.33 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 8 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน ดังรูปภาพที่ 11

รูปภาพที่ 11 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 8

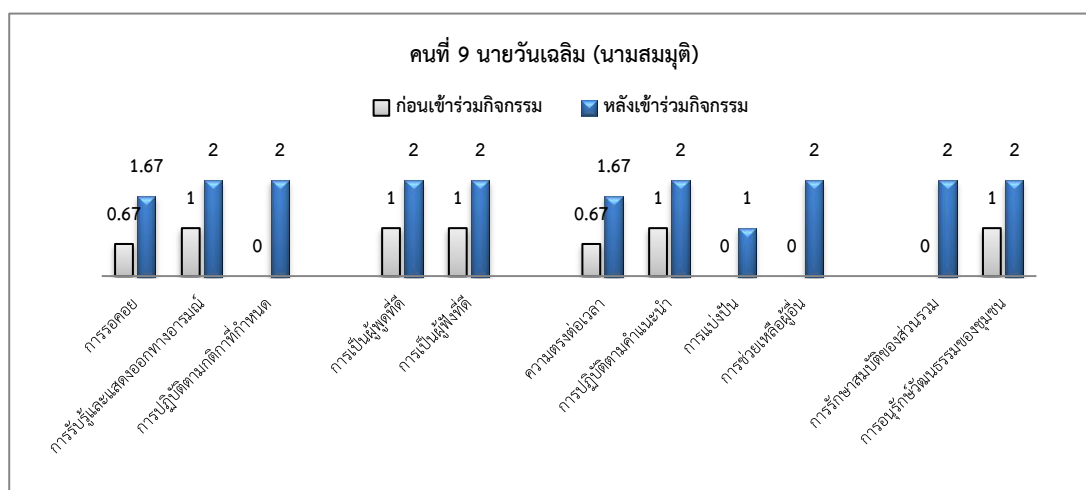
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 9 นายวันเฉลิม (นามสมมุติ) อายุ 19 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายวันเฉลิม พบว่า นายวันเฉลิมทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด ชอบถามผู้สอนตลอดเวลา ผู้สอนและพี่เลี้ยงคนพิการต้องกระตุ้นเตือนตลอดเวลา แต่ในขณะเดียวกัน นายวันเฉลิมเขามีน้ำใจที่จะช่วยเหลือผู้สอน โดยการถามว่า “ให้ผมช่วยอะไรไหมครับ” ถามคำถามตลอดทั้ง 7 วัน นายวันเฉลิมสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเขาสามารถรอยยิ้มได้ เป็นระยะเวลายาวนานและนิ่งขึ้น หยุดการถามคำถามซ้ำ สามารถที่จะร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำงานสำเร็จ รวมถึงให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อน ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายวันเฉลิมมีพัฒนาการของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ
ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 9 นายวันเฉลิม (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 9	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.67	ทำได้ด้วยการ ชี้แนะ	1.83	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.44	ทำไม่ได้	1.44	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.33	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 22 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมฯ คนที่ 9
นายวันเฉลิม (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุม
ตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.67 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.83 ลำดับต่อมา
ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 และหลังการเข้าร่วม
กิจกรรม 2.00 ส่วนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม
0.44 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.44 และสุดท้าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีคะแนน

เฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 และ หลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง คนที่ 9 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 12

รูปภาพที่ 12 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 9

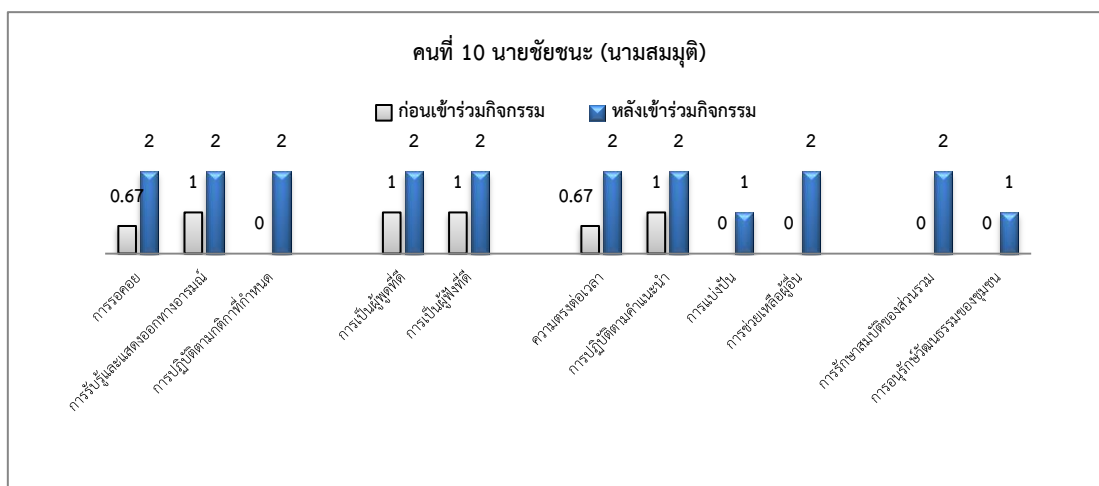
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 10 นายชัยชนะ (นามสมมุติ) อายุ 18 ปี จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของนายวันชนะ พบว่า วันแรกของการเดินทางมาถึงสถานที่จัดกิจกรรม คือ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี นายชัยชนะไม่ทักทายผู้วิจัยและทีมงาน นายชัยชนะเดินไปยังจุดลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม เขาสามารถบอกชื่อและเขียนชื่อให้กับทีมผู้วิจัยได้ แต่ไม่ยอมสบตากับทีมงาน ระหว่างนั้นนายชัยชนะเดินไปนั่งรอเพื่อทำพิธีเปิด เขานั่งด้วยที่อาการสงบ ในบางช่วง ของการทำกิจกรรมเขามีการแสดงสีหน้าที่ไม่เหมาะสม เช่น ทำหน้าบึ้ง ซักสีหน้าว่าไม่ชอบ อีกทั้งมีความสนใจในการทำงานหรือกิจกรรมระยะสั้น ไม่สามารถจดจ่อกับการทำงานหรือกิจกรรมได้นาน รวมถึงทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด หลังการร่วมกิจกรรม ทั้ง 7 วัน นายชัยชนะสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยกำหนดได้ มีความตรงต่อเวลา สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ของผู้สอนได้ อีกทั้งรู้จักการทักทาย สวัสดีครับและขอบคุณได้ ใช้คำได้เหมาะสมกับสถานการณ์ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นายชัยชนะมีพัฒนาการทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 10 นายชัยชนะ (นามสมมุติ)

ตัวแปรคนที่ 10	คะแนนก่อน เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ	คะแนนหลัง เข้าร่วม กิจกรรมฯ	ระดับ ความสามารถ
1. ด้านการควบคุมตนเอง	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรอคอย	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การรับรู้และแสดงออก ทางอารมณ์	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้พูดที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การเป็นผู้ฟังที่ดี	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
3. ด้านการทำกิจกรรม ร่วมกับบุคคลอื่น	0.44	ทำไม่ได้	1.56	ทำได้ด้วยตนเอง
ความตรงต่อเวลา	0.67	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การปฏิบัติตามคำแนะนำ	1.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การแบ่งปัน	0.00	ทำไม่ได้	1.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	0.00	ทำไม่ได้	1.67	ทำได้ด้วยตนเอง
การรักษาสมบัติของส่วนรวม	0.00	ทำไม่ได้	2.00	ทำได้ด้วยตนเอง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	0.00	ทำได้ด้วยการชี้แนะ	1.00	ทำได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 23 พบคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ คนที่ 10 นายชัยชนะ (นามสมมุติ) มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของทักษะทางสังคมสูงขึ้นทุกด้าน คือ ด้านการควบคุมตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.67 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ลำดับต่อมา ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 2.00 ต่อมา ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.44 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.56 และสุดท้ายด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 0.00 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 1.00 โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 10 มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้น ดังรูปภาพที่ 13

รูปภาพที่ 13 แสดงคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น คนที่ 10

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) มีรูปแบบการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น 2) พัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น และ 3) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

1.1 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นประกอบด้วย ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง ได้แก่ 1) การรอคอย 2) การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และ 3) การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น ได้แก่ 1) การเป็นผู้พูดที่ดี และ 2) การเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การปฏิบัติตามคำแนะนำ 3) การแบ่งปัน และ 4) การช่วยเหลือบุคคลอื่น และ ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 1) การรักษาสมาธิของส่วนรวม และ 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

1.2 ผลการศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นมีปัญหา ดังนี้ 1) เมื่อออทิสติกวัยรุ่นต้องรอคอยเป็นเวลานานจะแสดงอาการโวยวาย กรีดร้องหรือตะโกนเสียงดัง 2) ออทิสติกวัยรุ่นตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม เช่น หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล 3) เมื่อผู้สอนมอบหมายงาน ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด 4) ออทิสติกวัยรุ่นไม่กล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ และไม่กล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ 5) ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง 6) ออทิสติกวัยรุ่นมาโรงเรียนไม่ทันเวลา 08:00 น. เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ 7) เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียน ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ยอมทำตาม 8) ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ให้บุคคลอื่นยืม และแบ่งสิ่งของที่เป็นของตนเอง 9) เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก ออทิสติกวัยรุ่นไม่เข้าไปช่วยถือของ 10) เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ปิดไฟ

และปิดน้ำ และ 11) ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่เข้าร่วมประเพณี และกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษาออกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่ เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษาออกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า กิจกรรมที่ผู้ขึ้นมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาออทิสติกวัยรุ่น คือ เสริมสร้างทักษะทางสังคม อีกทั้งมีความเหมาะสมกับ ศักยภาพของออทิสติกวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมประกอบไปด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2) ระยะเวลา 3) เนื้อหา 4) วัตถุประสงค์ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล รวมถึงผู้วิจัยใช้เทคนิค วิธีการ บรูณาการกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเกม กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ กิจกรรมการสาธิต กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนและกิจกรรมทัศนศึกษา ให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติในสถานที่จริงบนพื้นที่ในชุมชน ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 15 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 “เธอรูจักฉัน ฉันรู้จักเธอ” เสริมสร้างทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น กิจกรรมที่ 2 “สามัคคี มีพลัง” เสริมสร้างทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมที่ 3 “รอสักนิด” เสริมสร้างทักษะการรอคอย กิจกรรมที่ 4 “ใบหน้าสื่ออารมณ์” เสริมสร้างทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ กิจกรรมที่ 5 “คุณก็ทำได้” เสริมสร้างทักษะการทำงานตามเวลาที่กำหนด กิจกรรมที่ 6 “พูดดีมีเสน่ห์” เสริมสร้างทักษะการกล่าว คำทักทายและขอบคุณ กิจกรรมที่ 7 “ฟังดี มีสาระ” เสริมสร้างทักษะการฟัง จัดกิจกรรม กิจกรรมที่ 8 “กริ่งดัง ระฆังแว่ว” เสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา กิจกรรมที่ 9 “ทำตามดูซิ” เสริมสร้างทักษะการ ปฏิบัติตามคำสั่ง กิจกรรมที่ 10 “เรามี เราแบ่งปัน” เสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน กิจกรรมที่ 11 “เราไม่ทิ้งกัน” เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น กิจกรรมที่ 12 “มองสักนิด ปิดสักหน่อย” เสริมสร้างทักษะ การประหยัดพลังงาน กิจกรรมที่ 13 “รู้รักษ์ปกถิ่น” เสริมสร้างทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน กิจกรรมที่ 14 “ทัศนศึกษา” การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง กิจกรรมที่ 15 “สรุปบททวนบทเรียน” การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์และใช้จริง

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมหลังการทดลอง ($\mu=1.87$, $\sigma=0.18$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu=0.33$, $\sigma=0.22$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น

ทักษะทางสังคมถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ เพราะทักษะทางสังคมเป็นตัวแปรสำคัญในการทำงานหรือพยากรณ์การประสบผลสำเร็จในชีวิต (Denham, et. al., 2001) อันจะนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้ชีวิตดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสุข จากการศึกษาทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ พบว่า ทักษะทางสังคมที่ออทิสติกวัยรุ่นต้องได้รับการเสริมสร้าง ประกอบด้วย 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถอภิปรายผล ดังนี้ 1) ทักษะการควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ทั้งการพูดและการกระทำ สอดคล้องกับ Riggio (1986) ที่กล่าวว่า การควบคุมอารมณ์ของตนเอง เป็นความสามารถที่สะกดกลั่นใจตนเองไม่ให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่ชอบ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและบุคคลอื่น และสอดคล้องกับ Westwood (1997) ที่กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นการควบคุมความโกรธ ความก้าวร้าว และความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่ม ทำให้สามารถการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะการสื่อสารกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการสื่อความหมายระหว่างบุคคลในการแสดงคำพูดและท่าทาง สอดคล้องกับเทียมใจ พิมพวงค์ (2541) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นความสามารถในการติดต่อสื่อสารกันก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวที่มีความหมายร่วมกันและตอบสนองร่วมกัน และสอดคล้องกับอรพรรณ พรสีมา (2540) ที่กล่าวว่า การสื่อสารที่ดีและมีมารยาทนั้นต้องเป็นการสื่อสารที่ถูกต้องเที่ยงตรง การใช้น้ำเสียงที่พอดี การใช้ภาษาที่สุภาพและเหมาะสมกับโอกาส การพูดคุยติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นให้มีความเข้าใจจึงนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น 3) ทักษะการทำกิจกรรม

ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สอดคล้องกับเทียมใจ พิมพ่วงศ์ (2541) ที่กล่าวว่าการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเป็นความชำนาญในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่นและเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการให้ความร่วมมือ กล้าคิด กล้าทำ และยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และ 4) ทักษะการมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นความสามารถการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ทำให้เกิดผลดีต่อตนเองและบุคคลอื่น สอดคล้องกับอรพรพรรณ พรสีมา (2540) ที่กล่าวว่าทักษะการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและบุคคลอื่นว่า เป็นความสามารถในการทำหน้าที่ของตนเอง ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ของบุคคลอื่น และรักษากฎระเบียบในการทำงานและรักษาเวลา

แต่เนื่องจากออทิสติกวัยรุ่นถือเป็นบุคคลที่มีบกพร่องทางกระบวนการคิด เป็นความผิดปกติของพัฒนาการทางสมองรูปแบบหนึ่ง (เพ็ญแข ลิ้มศิลา, 2545) มีระดับอาการตั้งแต่น้อยจนถึงรุนแรง และมีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไป (Dilip, et al., 2013) จึงทำให้การแสดงออกทางสังคม และแสดงพฤติกรรมที่แปลกไปจากคนปกติ (มยุรี เพชรอักษร และคณะ, 2550) จึงส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นมีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ทำให้มีความยากลำบากในการใช้ชีวิต จากการศึกษาพบว่า ออทิสติกวัยรุ่นมีปัญหาด้านการควบคุมตนเอง ไม่รู้จักการรอคอย มีการตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม และทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด เป็นผลมาจากกระบวนการคิดของสมอง สอดคล้องกับผดุง อารยะวิญญู (2546) ที่กล่าวว่าบุคคลออทิสติกจะมีลักษณะของการבודททางจิตใจ ทำให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาในด้านการควบคุมอารมณ์และสังคม ไม่สามารถรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่นได้ ไม่แสดงออกทางสีหน้าท่าทาง ไม่อาจรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่นเลย รวมถึงไม่สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ และเล่นบทบาทสมมติไม่เป็นและไม่สามารถเล่นละครได้ และไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม อีกทั้งสอดคล้องกับเรวดี สันถวไมตรี (2554) ที่กล่าวว่าบุคคลออทิสติกตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม และมีปัญหาในการปฏิบัติตามเวลา และมีปัญหาในการปฏิบัติตามกติกาหรือการทำตามสิ่งที่ผู้สอน นอกจากนี้ออทิสติกวัยรุ่นยังมีปัญหาด้านการสื่อสาร คือไม่สามารถกล่าวคำทักทายและคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพได้และไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง ในขณะที่ผู้สอนสอน สอดคล้องกับพัชรี จิวพัฒนา (2549) ที่กล่าวว่าการทำงานที่บุคคลออทิสติกไม่รู้จักรูทสนทนานั้นเป็นผลมาจากการคิดของสมอง และสอดคล้องกับรจเรข แสงนิล (2548) ที่กล่าวว่าบุคคลออทิสติกจะมีการแสดงออก คือ จะนิ่งเฉยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม เล่นคนเดียว ไม่สามารถพูดหรือสื่อความหมายได้ จึงมีปัญหาในด้านการสื่อสาร ต่อมาออทิสติกวัยรุ่นมีปัญหาด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น คือการตรงต่อเวลา เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียนออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ยอมทำตามไม่แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน และออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ช่วยเหลือบุคคลอื่น สอดคล้องกับชาญวิทย์ พรนภดล (2545) ที่กล่าวว่าบุคคลออทิสติกจะมีความบกพร่องด้านทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้บุคคลออทิสติกมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม เพราะบุคคลออทิสติกไม่รู้ว่าจะเริ่มอย่างไร

จึงส่งผลให้บุคคลออทิสติกชอบแยกตัวอยู่คนเดียวและมีปัญหาด้านทักษะทางสังคม และสอดคล้องกับ รจเรข แสงนิล (2548) ที่กล่าวว่า การไม่ยอมทำตามบุคคลอื่นเป็นผลมาจากการคิด บางรายชอบแยกตัว ออกมาอยู่คนเดียวจึงส่งผลต่อการปฏิบัติตามหรือทำตามบุคคลอื่น และสุดท้ายออทิสติกวัยรุ่นมีปัญหาด้ว การมีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ออทิสติกวัยรุ่นจะไม่ปิดไฟและปิดน้ำ เนื่องจากออทิสติกวัยรุ่นไม่รู้ เลยว่าเมื่อออกจากบ้านเราต้องปิดน้ำปิดไฟให้เรียบร้อย และออทิสติกวัยรุ่นจะไม่เข้าร่วมประเพณีและ กิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนา เนื่องจากออทิสติกวัยรุ่น มีความบกพร่องทางสังคมด้วยอาการของโรคจึงส่งผลทำให้ออทิสติกวัยรุ่นไม่ต้องการออกไปสังคม ภายนอก ไม่รู้ว่าการร่วมกิจกรรมในชุมชนเป็นอย่างไร เมื่อออกไปแล้วจะทำหรือปฏิบัติตัวเช่นไร จึงทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดปัญหาในการดำรงชีวิต ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ สอดคล้องกับ ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2543) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นและแปลกไปเป็นผลมาจากการทำงาน ของสมองผิดปกติ จึงผลทำให้มีปัญหาต่อการเข้าร่วมสังคมและชอบแยกตัวออกจากสังคม

2. การพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

การพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้ง 15 กิจกรรม นับเป็นกิจกรรม ที่ตอบสนองและแก้ไขปัญหาด้านทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น เป็นกิจกรรมมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งเทคนิคและวิธีการ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหา วิธีสอน เวลาและสถานที่ เอื้อต่อ การเสริมสร้างบนฐานความบกพร่องของออทิสติกวัยรุ่น รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่ที่ออทิสติก วัยรุ่นอาศัยอยู่ เน้นให้ออทิสติกวัยรุ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการปฏิบัติในสถานที่จริง รายละเอียด ของแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สถานที่จัดกิจกรรม 2) ระยะเวลา 3) เนื้อหา 4) วัตถุประสงค์ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม และ 7) การประเมินผล จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่น ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมและในขณะที่ทำกิจกรรมมีความสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผลลัพธ์เหล่านี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนากิจกรรมว่า มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและเป็นขั้นตอนส่งผลให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพและ สามารถเสริมสร้างทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นได้ สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2544) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนด้านทัศนคติ ทักษะและความรู้ไป พร้อมทั้งทักษะการใช้ชีวิต โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น ด้านรูปแบบ หลักสูตร วิธีการ และเวลา ตามบริบทสภาพ ความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชนออทิสติกวัยรุ่นอาศัยอยู่ สอดคล้องกับ Sobel (2004) ที่กล่าวว่า การจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับสถานที่ เน้นการใช้ทรัพยากรในชุมชน เนื้อหาที่มีความสอดคล้อง

และมีความหมายต่อการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียน เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับชุมชน วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง สอดคล้องกับ Westwood (1997) ที่กล่าวว่าขั้นตอนของการฝึกทักษะทางสังคมมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้การฝึกทักษะทางสังคมเกิดผลสัมฤทธิ์ จากกระบวนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบจึงเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่า สามารถแก้ไขปัญหาทักษะทางสังคมที่เกิดขึ้นกับออทิสติกวัยรุ่นได้ สอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่กล่าวว่าการศึกษาเป็นการให้โอกาส เปิดโอกาส และตอบสนองความต้องการของบุคคลในสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรม ประกอบด้วย 15 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 “เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ” เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมีความตั้งใจ สนุกสนาน มีการพูดคุยและยิ้มแย้มแจ่มใส อีกทั้งออทิสติกวัยรุ่นมีความสุขและร้องเพลงไปด้วยในขณะที่ทำกิจกรรมนั้นหนาการ สอดคล้องกับ กิตติวัฒน์ อัจฉนาภิตติ (2554) ที่กล่าวว่ากิจกรรมสร้างความคุ้นเคยสามารถส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ทั้งด้านการสื่อสาร การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กิจกรรมที่ 2 “สามัคคี มีพลัง” เป็นกิจกรรมที่การเสริมสร้างทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการให้ออทิสติกวัยรุ่นร่วมแรงร่วมใจกัน ในการฝึกกำลังภายในการยกโต๊ะ เพื่อก่อให้ผู้เรียนเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นร่วมมือและช่วยเหลือกัน สอดคล้องกับพรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552) ที่กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม เป็นการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้งานหรือกิจกรรมประสบผลสำเร็จ อีกทั้งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กิจกรรมนันทนาการเข้ามาร่วมด้วยเพื่อให้ออทิสติกวัยรุ่นมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติวัฒน์ อัจฉนาภิตติ (2554) ที่กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการที่มีต่อทักษะทางสังคม การจัดกิจกรรมช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาตนเองในด้านทักษะทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงการรับรู้และความรู้สึกที่มีต่อการแสดงออกทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่ 3 “รอสักนิด” เป็นกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการรอคอย เป็นการฝึกให้ออทิสติกวัยรุ่นรู้จักการรอคอยสินค้าและการรอคอยกิจกรรมต่างๆ จนเสร็จสิ้นกิจกรรม จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นมีความอดทนและมีความพยายามในการรอคอยเพื่อซื้อสินค้า สอดคล้องกับ Wood, Bruner, and Ross (1996) ที่กล่าวว่าเสริมแรงเป็นบทบาทเชิงสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้การช่วยเหลือ แนะนำ สนับสนุน อีกทั้งคอยกระตุ้นให้กำลังใจ สอดคล้องกับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) ที่กล่าวว่าการกระตุ้นเตือนเป็นวิธีหนึ่งที่ผู้สอนใช้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยเตือนให้ผู้เรียนจดจำหรือระลึกถึงส่วนต่างๆ ของงานได้ กิจกรรมที่ 4 “ใบหน้าสื่ออารมณ์” เป็นการเสริมสร้างทักษะการรับรู้และการแสดงออกทางอารมณ์ ในภาวะอารมณ์ต่างๆ พร้อมกับฝึกการ

แสดงสีหน้าโดยการเลียนแบบจากผู้สอน สอดคล้องกับ Bruner (1971) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติให้ผู้เรียนเลียนแบบตาม เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นมีการแสดงออกสีหน้าได้ตรงกับอารมณ์มากขึ้น อีกทั้งผู้สอนมีการใช้รูปภาพใบหน้าอารมณ์ต่างๆ ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Kinder (1959) ที่กล่าวว่าสื่อรูปภาพมีคุณค่าทางการศึกษาอย่างมีเงื่อนไข เพราะรูปภาพมีคุณสมบัติที่ช่วยดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้เรียน ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ตามรูปภาพนั้นๆ กิจกรรมที่ 5 “คุณก็ทำได้” เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการทำงานตามเวลาที่กำหนด จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามเวลาที่ผู้สอนกำหนดและทำงานได้เสร็จตามเวลา เนื่องจากผู้สอนให้กำลังใจในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับศรีเรือน แก้วกังวาน (2546) ที่กล่าวว่า การให้กำลังใจและให้รางวัลเป็นการเพิ่มพฤติกรรมที่ให้ผลได้มากที่สุด ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมและทำงานประสบความสำเร็จ กิจกรรมที่ 6 “พูดดีมีเสน่ห์” เป็นการเสริมสร้างทักษะการพูดที่ดี เป็นการพาออทิสติกวัยรุ่นไปเรียนรู้ในสถานที่จริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์และการตอบสนองกับบุคคลอื่นอย่างกลมกลืน จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นสามารถประยุกต์ความรู้จากการเรียนรู้ในร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่นได้ กล่าวคือ เมื่อไปร้านค้าสะดวกซื้อสามารถกล่าวคำทักทาย สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ เมื่อซื้อสินค้าเสร็จ สามารถกล่าวคำว่า ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะได้ สอดคล้องกับ Gray and Garand (1993) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในสถานการณ์จริง และสถานที่จริงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมได้ กิจกรรมที่ 7 “ฟังดี มีสาระ” เป็นการเสริมสร้างทักษะการฟัง เป็นการพาออทิสติกวัยรุ่นไปเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง โดยมีวิทยากรเป็นผู้ชี้แนะในเรื่องของการเป็นผู้ฟังที่ดี ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดทักษะเป็นผู้ฟังที่ดีได้และมีมารยาทในการฟัง ส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นรู้บทบาทของตนเองว่าในขณะที่อยู่ในสถานะนั้นควรปฏิบัติตนเช่นไรให้เหมาะสมกับกาลและเทศะ สอดคล้องกับ Bruner (1971) การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเรียนรู้บทบาทตนเอง เป็นบทบาทที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน กิจกรรมที่ 8 “กริ่งดัง ระฆังแว่ว” เสริมสร้างทักษะการตรงต่อเวลา ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนฝึกฝนและปฏิบัติจริงฝึกเข้าแถวหน้าเสาธง จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นให้ความสนใจ สามารถมาโรงเรียนได้ตรงตามเวลานัดหมาย รู้ความสำคัญของเวลา สอดคล้องกับ Dewey (1938) Bruner (1971) และ Bates (1997) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นจากการ ได้เรียนรู้จากสถานการณ์ผ่านกระบวนการคิดแก้ปัญหา สร้างประสบการณ์ด้วยตัวผู้เรียนในสถานการณ์จริง ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถปฏิบัติตามกติกาได้ กิจกรรมที่ 9 “ทำตามคู่มือ” เป็นการเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติตามคำสั่ง ลักษณะของกิจกรรมเป็นการฝึกปฏิบัติจริงด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยการเชิญวิทยากรจากสถานีตำรวจปทุมธานี มาเป็นผู้ฝึกอบรม จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นสามารถฟังคำสั่งและสามารถปฏิบัติตามตำรวจได้ เนื่องจากผู้สอนใช้กระบวนการกลุ่มให้ฝึกปฏิบัติ สอดคล้องกับ Gronlund (1995)

ที่กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่มเพื่อน ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ทำให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเพื่อน ส่งผลให้การทำกิจกรรมกลุ่มประสบผลสำเร็จ กิจกรรมที่ 10 “เรามี เราแบ่งปัน” เป็นการเสริมสร้างทักษะการแบ่งปัน โดยมีลักษณะของกิจกรรมเป็นการที่ปลูกจิตสำนึกและเชื่อมโยงประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีทักษะการแบ่งปัน และลงมือบรรจุกาอาหารและขนมที่ผู้สอนเตรียมไว้และให้อธิสติกวีย์รุ่นนำไปแจกให้กับน้องๆ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี จากการจัดกิจกรรมพบว่า อธิสติกวีย์รุ่นสามารถแบ่งขนมให้น้องได้ สอดคล้องกับวรรณภา บุญลาภ (2556) กล่าวว่า การฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบุคคลอื่น จะทำให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดี มีการแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน มีความโอ้ออมอารีและมีน้ำใจซึ่งกันและกัน

กิจกรรมที่ 11 “เราไม่ทิ้งกัน” เป็นการเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือบุคคลอื่น ผู้สอนและทีมวิจัยปลูกฝังทัศนคติการช่วยเหลือบุคคลอื่น ให้อธิสติกวีย์รุ่นช่วยเหลือน้องๆ ยกถาดอาหาร จากการจัดกิจกรรมพบว่า อธิสติกวีย์รุ่นสามารถช่วยเหลือเพื่อนในการยกถาดอาหารได้ สอดคล้องกับ Rogers (1970) ที่กล่าวว่ากิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจเพื่อนมนุษย์ ทำให้สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นได้

กิจกรรมที่ 12 “มองสักนิด ปิดสักหน่อย” เป็นการเสริมสร้างทักษะการประหยัดพลังงาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลเกิดกระบวนการคิดที่จะมีส่วนในการรับผิดชอบและรักษาสมบัติของสาธารณะร่วมกัน ให้อธิสติกวีย์รุ่นได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและประสบการณ์ตรง ผู้สอนมีการสาธิตและให้อธิสติกวีย์รุ่นปฏิบัติตาม ให้อธิสติกวีย์รุ่นเกิดการเรียนรู้ สามารถปิดน้ำ ปิดไฟได้ สอดคล้องกับ David (1984) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการช่วยสร้างประสบการณ์และความรู้ให้แก่บุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวผู้เรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมที่ 13 “รู้รักษ์ปกถิ่น” เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับกับชุมชน เป็นการพาอธิสติกวีย์รุ่นไปเรียนรู้ ณ วัดชินวราราม เกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในวัด จากการจัดกิจกรรม พบว่า อธิสติกวีย์รุ่นให้ความสนใจในแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน อีกทั้งยังช่วยผู้สอนในการเตรียมอาหาร เพื่อถวายเพลพระและมีสมาธิในการสวดมนต์ และสามารถปฏิบัติตามแนวทางของคนในชุมชนที่ปฏิบัติในวัดได้ สอดคล้องกับสุรศักดิ์ ปาเฮ (2554) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้บนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและเป็นการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม

กิจกรรมที่ 14 “ทัศนศึกษา” เป็นการพาอธิสติกวีย์รุ่นไปทัศนศึกษาในสถานที่จริง ณ วัดเจติยหอย ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญ และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) เป็นแหล่งเรียนรู้และมีนันทนาการที่น่าสนใจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากการไปทัศนศึกษา พบว่า อธิสติกวีย์รุ่นมีความสนใจ กระตือรือร้นในการออกไปทัศนศึกษา นอกสถานที่ สอดคล้องปิยะดา จุลวรรณ (2553) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยการตั้งประสบการณ์

จากตัวผู้เรียนมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ในพื้นที่ทำให้เกิดผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และสอดคล้องกับ Baron-Cohen, Gottlieb, and Underwood (2000) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ และเกิดทักษะทางสังคม และกิจกรรมที่ 15 “กิจกรรมสรุปบทเรียน” เป็นการส่งเสริมให้ออทิสติกวัยรุ่นนำผลงานที่ร่วมกันทำจากกิจกรรมกลุ่มมาจัดนิทรรศการ จากการจัดกิจกรรม พบว่า ออทิสติกวัยรุ่นสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการในการจัดกิจกรรม มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน ให้ความสนใจ และตั้งใจฟัง มีสมาธิและความอดทนมากขึ้น มีการแบ่งปันขนมและน้ำให้กับเพื่อนๆ รวมถึงให้ความช่วยเหลือผู้สอนและทีมงานในการเตรียมของและช่วยยกของ

จากภาพรวมของกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จึงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าออทิสติกวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางสังคมได้ตรงตามศักยภาพและบริบทที่เป็นอยู่ กิจกรรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหา และรูปแบบการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดทักษะทางสังคมและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้

3. การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

จากผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นในภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอิงกับหลักการการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Sobel (2004) กล่าวคือ ผู้สอนมีการรวบรวมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญและเหมาะสมกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ออทิสติกวัยรุ่นมีความคุ้นเคยและอาศัยอยู่ รวมถึงก่อนการจัดกิจกรรมผู้สอนมีการจัดสรรทีมงาน วางแผน และประชุมร่วมกัน เพื่อออกแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับออทิสติกวัยรุ่นจากขั้นตอนข้างต้นถือเป็นแนวคิดที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และเสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น รวมถึงในระหว่างการทำกิจกรรมผู้สอนมีการเอาใจใส่และดูแลออทิสติกวัยรุ่นด้วยการกระตุ้น และส่งเสริมให้ทำกิจกรรมตามขั้นตอนการฝึกทักษะทางสังคมตามแนวคิดของสุขุมาล เกษมสุข (2535) กล่าวคือ ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนมีการจูงใจออทิสติกวัยรุ่นเข้าสู่บทเรียนและสอนเนื้อหา

ทักษะทางสังคมที่สอดคล้องกับพื้นที่ที่ออทิสติกวัยรุ่นอาศัยอยู่ ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามแนวทางการปฏิบัติของสังคมและชุมชนนั้นๆ และผู้สอนสรุปบทเรียนที่เรียนรู้ร่วมกันด้วยรูปแบบการจัดนิทรรศการ อีกทั้งในการดำเนินกิจกรรมมีกระบวนการและลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ประกอบกับแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีรายละเอียดที่ชัดเจน ได้แก่

- 1) สถานที่จัดกิจกรรม
- 2) ระยะเวลา
- 3) เนื้อหา
- 4) วัตถุประสงค์
- 5) สื่อการเรียนรู้
- 6) วิธีการดำเนินกิจกรรม
- 7) การประเมินผล

จึงทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพและส่งผลทำให้ออทิสติกวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้น สอดคล้องกับอาชัญญา รัตนอุบล (2544) ที่กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมต้องเริ่มตั้งแต่การศึกษาความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การออกแบบกิจกรรม จัดกิจกรรม และการประเมินผล จึงตอบสนองปัญหาของผู้เรียนอย่างแท้จริง และในการจัดกิจกรรมผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ออทิสติกวัยรุ่นมีความคุ้นเคยและอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน สอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนรู้และเนื้อหาที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน มีความสอดคล้องกับตัวผู้เรียน เช่น การใช้สื่อประเภทต่างๆ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเคยเห็น เคยใช้ และเคยสัมผัส เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ในแหล่งเรียนรู้จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมนั้นๆ จึงทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Sobel (2004) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับสถานที่ ที่อยู่อาศัยหรือพื้นที่ที่มีความเฉพาะเจาะจง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเข้าสู่สังคม ประการสำคัญที่มีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรู้ของออทิสติกวัยรุ่นให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Educational Program: IEP) สอดคล้องกับ เกศรินทร์ อาทร (2549) ที่กล่าวว่า แผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นแนวทางการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความสามารถ และสอดคล้องกับเรณู สุขารมณ์ และจิตจุฑา หวานชะเอม (2554) ที่กล่าวว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคมได้ตรงตามความแตกต่างแต่ละบุคคล ส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นเกิดทักษะทางสังคมตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น อีกทั้งกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐบาล ภาคเอกชน ชุมชน ทีมวิจัย เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติทำให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถคิดและวิเคราะห์แก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับ สำลี ทองจิ๋ว (2545) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้ผู้เรียนเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งยังเกิดความผูกพันและตระหนักถึงคุณค่ารวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชน ผนวกกับกิจกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้ออทิสติกวัยรุ่นได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ด้วยเหตุนี้กิจกรรมจึงส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของทักษะทางสังคม สอดคล้องกับ Dewey (1938) Bruner (1961) Combs (1974) Houle (1980) และ Bates (1997) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้

เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในพื้นที่และสถานการณ์จริงในแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวก จึงทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ อีกทั้งกระบวนการฝึกอบรมเป็นการส่งเสริมให้ออทิสติกวัยรุ่นแสวงหาความรู้และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นได้ฝึกฝนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ส่งผลให้ออทิสติกวัยรุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ สอดคล้องกับ Combs (1974) และ Houle (1980) ที่กล่าวว่า การจัดอบรมเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเอง โดยการศึกษา ฝึกฝน พัฒนาทักษะด้านต่างๆ เพื่อที่จะนำความรู้ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิต

จากผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นจากภาพรวมของกิจกรรมนับได้ว่ากิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถเสริมสร้างให้ออทิสติกวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้น ทำให้ออทิสติกวัยรุ่นเป็นคนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น เกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่ดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมและทักษะทางสังคมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม ท้ายที่สุดสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ผู้วิจัยมีในการนำผลวิจัยไปใช้และทำการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคคลออทิสติก บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษประเภทอื่น ๆ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่นำทักษะทางสังคมไปใช้ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อจำกัดในการเรียนรู้ การปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพแวดล้อมและพื้นที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และนักการศึกษาควรศึกษาทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา มนุษย์นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อพัฒนากิจกรรมให้มีความครอบคลุมต่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นต่อไป

2. หน่วยงานภาครัฐบาลและและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคคลออทิสติก บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษประเภทอื่น ๆ และบุคคลทั่วไปที่นำกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นไปใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคัดเลือกเนื้อหาสาระให้เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะวิถีชีวิต วัฒนธรรม

ท้องถิ่นและบริบทที่เป็นอยู่ของผู้เรียน รวมถึงผู้สอนต้องพิจารณาความยากง่ายของเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับออสติควัยรุ่น และในขณะที่ทำกิจกรรมผู้สอนควรให้การเสริมแรง กระตุ้นและช่วยเหลือออสติควัยรุ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

3. การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมสำหรับออสติควัยรุ่น หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคคลออสติค บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษประเภทอื่นๆ และบุคคลทั่วไป ควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด มีการบันทึกอย่างเป็นระยะเพื่อติดตามผลการแสดงพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคมที่เกิดขึ้นกับบุคคลออสติคที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาทักษะทางสังคมสำหรับออสติควัยรุ่น ผู้ศึกษาควรศึกษาถึงทักษะทางสังคมให้ครอบคลุมกับการพัฒนาออสติควัยรุ่น รวมถึงคำนึงถึงความแตกต่าง บริบท สภาพแวดล้อมและศักยภาพของออสติควัยรุ่น เพื่อนำทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญไปพัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควัยรุ่นให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

2. หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับออสติควัยรุ่น ควรนำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควัยรุ่น ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่มีความสำคัญอื่น ๆ และใช้กับกลุ่มบุคคลออสติคปฐมวัยหรือวัยผู้ใหญ่ รวมถึงเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมที่มีความบกพร่องให้เหมาะสมกับช่วงวัย อีกทั้งในการจัดกิจกรรมผู้สอนต้องประสานความร่วมมือทำความเข้าใจจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือ ดูแลและกระตุ้นพัฒนาการระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีการเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคมให้มากที่สุด

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรเปรียบเทียบการคงทนของทักษะทางสังคมของออสติควัยรุ่นในระยะยาว เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ระยะสั้นเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของบุคคลออสติควัยรุ่นก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออสติควัยรุ่นเพียง 1 ระยะ

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Arends, R. I. (1994). *Learning to teach* (3rd ed.). New York: MCGRAW-Hill.
- Baron, S., Gottlieb, B. H., & Underwood, L. G. (2000). *Social relationships and health*. In s. Cohen, L.G. Underwood, & B. H. Gottlieb (Eds.), *Social support measurement and intervention: A guide for health and social scientists*. New York: Oxford.
- Bates, A. W. (1997). *Technology, Open Learning and Distance Education*. London: Routledge.
- Brookfield, S. D. (1990). *The Skillful Teacher*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Bruner, J. S. (1971). *The Relevance of Education*. New York: Norton.
- Combs, A. W. (1974). *Some Basic Concepts in Perception Psychology*. *Curriculum Planning: A New Approach* (2nd ed.). Bonton: Ally and Bacond, Inc.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers Inc.
- David, A. Gregory A. & Smith. (2008). *Place-Based Education in the Global Age: Local Diversity*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Denham, S. A., & et.al. (2001). Preschoolers at play: Co-Socializers of emotional and social competence. *International journal of Behavioral Development*, 25, 290-301.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York: Macmillan.
- Dilip, V., Jeste, M. D., Jeffrey A. Lieberman, M. D., Fassler, M. D., & Peele, M. D. (2012 – 2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders fifth edition DSM – 5TM*. American Psychiatric Association: Washington, DC London, England.
- Feldman, M. S. (2003). A performative perspective on stability and change in organizational routines. *American Journal of Political Science, Industrial and Corporate Change*.
- Fraenkel, J. R. (1980). *Helping Students Think and value: Strategies for Teaching the Social Studies* (2d ed.). Englewood Cliffs: N.J.: Prentice-Hall.
- Goleman, D. (1998). *Emotional intelligence; Why it can Matter More than IQ*. New York: Bantam Books.
- Gray, C., & Garand, J. (1993). Social stories: Improving responses of individuals with autism with accurate social information. *Focus on Autism Behaviour*, 8, 1-10.

- Gronlund. (1995). Teaching Tips for Children and Adults with Autism. Retrieved from autism.org
- Gruenewald, D. A. (2003). *The best of both World: Acritical Pedagogy of place*. Education Researcher.
- Guli, L. A., Wilkinson, A. D., & Semrud-clikeman, M. (2008). *Social Competence Intervention Program (SCIP): A drama-based For youth on the autism spectrum*. Illinois: Research Press.
- Houle W. (1980). *Adult Education: The Open Door to Lifelong*. The A.G. Halldin Publishing Company PA.
- Howell, D. C. (2009). *Statistical Methods for Psychology* (7th ed.). USA: Cengage Learning.
- Hurlock, E. B. (1973). *Adolescent development* (3rd ed.). USA: McGraw Hill.
- Jaqueline, S. (2008). What is Autism? *Woodland Hills*, 30(1), 29-31.
- Jarolimek, J. (1977). *Social Studies in Elementary Education*.
- Kinder, J. S. (1959). *Audio-Visual Material and Technique*. New York: American Book Company.
- Knapp, C. E., & Woodhouse, J. L. (2003). *Place – Based Pedagogy: Experiential Learning for Culturally and Ecologically sustainable community*. Clagow: Scotland.
- Knowles, M. S. (1984). *The Modern Practice of Adult Education From Pedagogy to Andragogy*. Chicago: Follet Publishing Company.
- kolb, A. (1984). *Experiential Learning*. United States of America: Prentice Hall.
- Lieberman, P. (1998). *Eve spoke: Human language and human evolution*. New York: Norton.
- Riggio, R. E. (1986). Assessment of Basic Social Skills. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 649 – 660.
- Rogers, C. R. (1970). *Encounter Groups*. New York: Haper and Row.
- Sally J.R. (2000). Intervention That Facilitate Socialization in Children with Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorder*, 30(5), 399-409.
- Smith, H. (2002). *Foxfire-affiliated teacher networks*. Chicago: Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association.
- Sobel, A. (2004). *Place – Based Education: Connecting Classroom & Communities*. Printrd in the U.S.A.
- Webb, B. J., Miller, S. P., Pierce, T. B., Strawser, S., & Jones, W. P. (2004). Effects of social skill instruction for high functioning adolescents with autism spectrum disorders. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 19, 53-62.

Westwood, P. (1997). *Commonsense Methods for Children with Special Needs* (3rd ed.). London: Routledge.

Wood, D., Bruner, J., & Ross, G. (1996). The role of tutoring in problem solving. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.

ภาษาไทย

กมลาค ภูวนาธิพงษ์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้การอบรมเลี้ยงดูแนวพุทธ และพฤติกรรมกตัญญูกตเวทีของวัยรุ่น (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2550). พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. Retrieved from <http://nep.go.th/th/node/432>

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2558). พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. Retrieved from <http://nep.go.th/th/node/432>

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550. Retrieved from http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?id=89173

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติกห้องเรียนคุณาน พุทธศักราช 2547 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงสาธารณสุข. (2550). ภาวะออทิสซึมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต.

กัลยาณี อินต๊ะสิน. (2550). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกมส์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

กิ่งแก้ว ปาจารย์. (2553). คู่มือการพัฒนาเด็กออทิสติกแบบองค์รวม (เทคนิค DIR/ฟลอร์ไทม์) กรุงเทพมหานคร: พิมพ์สี่.

กุลชาติ เหล่าอารักษ์พิบูล. (2552). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของบุคคลปัญญาอ่อนในสถาบันราชานุกูล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกศรินทร์ อาท. (2549). แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล. Retrieved from <http://www.happyhomedclinic.com/au124EP.htm>
- แก้วตา บุปเวส. (2548). ความคงทนในการจำคำศัพท์ของเด็กออทิสติกระดับอนุบาลจากการฝึกโดยใช้กิจกรรมเกมส์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- จรวพร ธรณินทร์. (2550). แนวโน้มการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยุคใหม่ (ทิศทาง กศน. ยุคใหม่ปี 2551). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จรัญญา พรหมเกษา. (2547). แนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาสตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์. (2557). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. สาขาศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาราช: กรุงเทพมหานคร.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2545). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- จินตนา สีนมา. (2559, 22 เมษายน) สัมภาษณ์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2544). ตารางการแจกแจง ที. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ชยากร นรินทร์หงษ์ทอง. (2552). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชาญยุทธ์ ศุภคุณภิญโญ. (2547). อุบัติการณ์ สาเหตุ และการดำเนินโรคออทิสซึม (ความรู้เรื่องออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางสาธารณสุข) (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2545). จะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กจะเข้าข่ายออทิสซึม (ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง ครู หมอ พ่อ แม่: มิติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชาโรณี หว่าจิ้น. (2558). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สารนิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศักดิ์ จันทยานนท์. (2546). เด็กออทิสติกคือใคร. Retrieved from http://www.thaiparents.com/tot_autism.html.
- ณัฐวัฒน์ งามสมุทร. (2554). ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะทางสังคมของโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เพื่อฝึกทักษะทางสังคมสำหรับผู้ป่วยออทิสติก (วารสารโรงพยาบาลศรีธัญญา ปีที่ 12 กันยายน 2554). นนทบุรี: โรงพยาบาลศรีธัญญา.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2550). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล. (2543). พัฒนาการบำบัดสำหรับเด็กออทิสติกตามแนวทางป่าหโมเพ็ญแข. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ทวีป อภิสสิทธิ์. (2529). ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2550). การบำบัดทางเลือกในเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เทียมใจ พิมพ์วงศ์. (2541). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเรียนร่วมกับเด็กปกติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนแบบสหร่วมใจ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ธิดากร มณีรัตน์. (2553). การพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (บศ.), 10 (3), ก.ค.-ก.ย. CHULALONGKORN UNIVERSITY
- ธีรยุทธ เสนียวงศ์ ณ อุทธยา. (2536). การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางสังคมทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา หนวยที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพรัตน์ นาชาสิงห์. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัยที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่และประสบการณ์ทางสังคมแตกต่างกัน. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาวิจัยและสถิติทางการศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- นันทณี เสถียรศักดิ์พงษ์. (2550). ภาวะออทิสติก (*Autistic Disorder*) หรือกลุ่มอาการออทิสซึม (*Autism*) (เอกสารการสอน ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตา ยิงวงศ์. (2559, 23 เมษายน) สัมภาษณ์.

- บุษบากร สุวรรณเกษา. (2554). ผลของการใช้โปรแกรมเช็คอิน/เช็คเอาท์เพื่อปรับลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความต้องการพิเศษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประเวศ วะสี. (2553). ความเป็นมนุษย์กับการเข้าถึงสูงสุด: ความจริง ความดี ความงาม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2543). การพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี. กรุงเทพมหานคร.
- ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. (2546). รายงานผลการวิจัย เรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ปิยลักษณ์ พุกกะวัน. (2554). การศึกษาองค์ประกอบและพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการเรียนการสอน MADE. (ปริญญาโท กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ปิยะดา จุลวรรณ. (2553). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2546). การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว: ใน เอกสารประกอบการสอนการวิจัยในชั้นเรียนการวิจัยทางการศึกษาพิเศษ การศึกษาพฤติกรรม การวิจัยทางคลินิก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรศิริ บรรจงประเสริฐ. (2552). การส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม: พหุกรณีศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พัชรี จีวพัฒน์กุล. (2549). การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- พัชรี ประจัญและคณะ. (2556). การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคม : ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินเสริมสร้างพลังอำนาจ. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิทยา ลุนศรี. (2542). เทคนิคการสอนเด็กออทิสติก. Retrieved from <http://learners.in.th/blog/nputtaya/35837>
- พิกุล ทำบุญตอบ. (2555). ผลของการใช้การเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม เพื่อลดกิจกรรมการพูดเพื่อเจ้าของเด็กออทิสติก. การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ครั้งที่ 2 “เปลี่ยนห้องเรียน เปิดโอกาสสู่การมีงานทำ” วันที่ 28-30 สิงหาคม

2556 ณ โรงแรมเฟิร์ส โฮเทล กรุงเทพมหานคร สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 184-197.

พีรฉัตร อนุวงศ์. (2556). การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกึ่งโฮมสคูลเพื่อคนพิการ. การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ครั้งที่ 2 “เปลี่ยนห้องเรียน เปิดโอกาสสู่การมีงานทำ” วันที่ 28-30 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมเฟิร์ส โฮเทลกรุงเทพมหานคร สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 19-23.

เพชรยุพา บุรณ์สิริจรูญรัฐ. (2558). หลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เณ.เดียมอง จำกัด.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2540). การวินิจฉัยโรคออทิสซึม. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2545). คู่มือฝึกและดูแลเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2555). การพัฒนากลุ่มบุคคลออทิสติกสเปกตรัมในระดับอุดมศึกษา (เอกสารประชุมสัมมนา). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคินี มานะแท้. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลของพ่อแม่กับพฤติกรรมการเล่นลูกออทิสติกวัยรุ่น. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

มยุรี เพชรอักษรและคณะ. (2550). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาวะออทิสติกหรือกลุ่มอาการออทิสซึม ปัญหาที่พบในแต่ละช่วงวัยวิธีการคัดกรองการประเมินและการบำบัดรักษาทางกิจกรรมบำบัด. เชียงใหม่: ชูติมาพรินติ้ง.

จรรยา แสงนิล. (2548). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

รศวันต์ อาริมิตร สุภิญญา อินบัว บุญยง มานะบริบูรณ์ ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และสมจิตร จารูรัตน์ศิริกุล. (2559). ตำราเวชศาสตร์วัยรุ่น ในอนุกรมการสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและชมรมสุขภาพวัยรุ่น. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

รุ่งรัตน์ ผลสวัสดิ์. (2554). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเยาวชนพิการทางร่างกาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- เรณู สุขารมณ และจิตจุฑา หวานชะเอม. (2554). การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาและแนวทางในการกำหนดสัดส่วนการรับภาระค่าใช้จ่ายระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง กับภาครัฐ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กออทิสติก ระดับแรกเริ่มถึงระดับประถมศึกษา. ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณะ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรวดี สันถวไมตรี. (2554). ผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาความสามารถทางสังคมโดยใช้กระบวนการละครสำหรับนักเรียนออทิสติก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วรรณณา บุญลาภ. (2556). การศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีภาวะออทิสซึมจากการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม (video Modeling) ร่วมกับการจำลองสถานการณ์จำลอง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วรรณณี แกมเกตุ. (2555). วิจัยวิทยากรวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรัตน์ อภินันท์กุล. (2551). แนวคิดและทฤษฎีที่นำสู่ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรางคนา อาชีวะ. (2559, 22 เมษายน) สัมภาษณ์.
- วรุณกันยา คุณากรวิรุฬห์. (2556). การมองโลกในแง่ดีและการเห็นคุณค่าในตนเองที่พยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วันชัย จันทการกุล. (2552). วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กออทิสติก. เอกสารการสอนศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิศนี ศิลตระกุลและชัยยศ อิมสุวรรณ. (2547). การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2537). คู่มือสำหรับพ่อแม่เด็กออทิสติก. กรุงเทพมหานคร: แปลน พับลิชชิ่ง.
- วิโรจน์ อารีย์กุล. (2559). ประวัติสาขาวิชาเวชศาสตร์วัยรุ่นและการดูแลสุขภาพวัยรุ่น ในตำราเวชศาสตร์วัยรุ่น. อนุกรมการสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและชมรมสุขภาพวัยรุ่น. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ศรีกัลยา พิงแสงสี. (2539). การศึกษาพฤติกรรมของครูในการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ศูนย์ส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี. (2558). หลักสูตรการให้บริการส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิต สำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษช่วงอายุ 16-25 ปี ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิง จำกัด.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2551). แนวคิดและและทฤษฎีที่นำรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในแนวคิดและและทฤษฎีที่นำรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำลี ทองธิว. (2545). การเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและ ผู้สูงอายุ. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550. Retrieved from http://opp.go.th/information_newsdetail.php?Page=2&id=210&category=4#
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2556). การประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2550). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.
- สำนักอนามัยและการเจริญพันธุ์. (2553) สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในเยาวชน. นนทบุรี: กรมอนามัย.
- สุขุมล เกษมสุข. (2535). การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและ การสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2545). รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต. ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน (Place - Based Instruction). Retrieved from http://researchconference.kps.ku.ac.th/article_9/pdf/o_edu01.pdf

- สุวรรณมา เรื่องกาญจนเศรษฐ์. (2559). ระบาดวิทยาการตายและการเจ็บป่วยของวัยรุ่นไทย ในตำราเวชศาสตร์วัยรุ่น อนุกรมการสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและชมรมสุขภาพวัยรุ่น. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล. (2554). รวบรวมบทความวิชาการ เรื่อง ความเป็นผู้นำทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในบทบาทการศึกษาดูชีวิตต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้. หน้า 224-252. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). การศึกษาทักษะการรอยของเด็กออทิสติกโดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- โสธิตา ผุฏฐธรรม. (2554). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค *Social Stories* ร่วมกับภาพถ่ายสำหรับเด็กออทิสติก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- หงษ์ฟ้า ธีรวงศ์นุกูล. (2556). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนนอกระบบโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อนวัธน์ นิวัติเจริญกุล. (2559, 23 เมษายน) สัมภาษณ์.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). การเรียนรู้แบบร่วมมือ ในทฤษฎีและแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (รายงานสรุปโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรุณ วงษ์จิราษฏร์. (2559). ตำราเวชศาสตร์วัยรุ่น ในอนุกรมการสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและชมรมสุขภาพวัยรุ่น. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ออมสิน จตุพร. (2556). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวคิดการศึกษาอิงสถานที่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดหัวดงเหนือ อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์. เอกสารการประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2556 เรื่อง “การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพ”.
- ออมสิน จตุพร และอมรรัตน์ วัฒนาธร. (2558). แนวคิดการศึกษาอิงสถานที่: การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีให้แก่เยาวชนโดยใช้บริบทชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน. วารสารฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 21, ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มี.ค.).
- อัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล. (2552). ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

อาชัญญา รัตนอุบล. (2544). การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาชัญญา รัตนอุบล. (2550). การจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารมณั์ เชียงแซ่. (2558, 10 กันยายน) สัมภาษณ์.

อุดมลักษณ์ หมีสมุทร. (2559, 6 พฤษภาคม) สัมภาษณ์.

อุ้นตา นพคุณ. (2546). การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

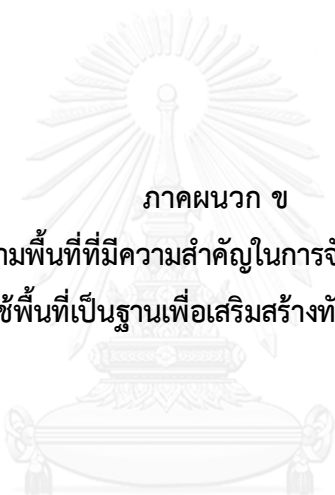
ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย สาขาวิชาพหุหนวกศึกษา
วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิตล
4. อาจารย์ ดร.นทีธี เชียงชนะนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบุคคลออกทิสติก สาขาวิชา
พหุหนวกศึกษา วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิตล
5. อาจารย์ ดร.ปิยะดา จุลวรรณนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
สาขาวิชาจิตวิทยา วิทยาลัยการฝึกหัดครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียน
ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

**รายนามผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น**

1. นายบุญส่ง ลาวเนื่อง	กำนันตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
2. นางสาวนวิศริ ไวยาษาชีวะ	ภูมิปัญญาชาวบ้าน
3. นางจินตนา จันตรี	ผู้ปกครองของออทิสติกวัยรุ่น อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
4. นายแหลมทอง ปาละมุด	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามโคก อำเภอสามโคก
จังหวัดปทุมธานี
5. นางสาวภานุมาศ กลัดปิ่น	ผู้สอนประจำศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
6. นางสาวหนึ่งหทัย ไชยมาเส	เจ้าหน้าที่ร้านค้าคนพิการจังหวัดปทุมธานี
7. นางวาสนา สำลีรัตน์	ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
8. นางสาวรุ่งอัมพร วิสาภารถ	ผู้สอนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
9. นางอารมณีย์ เช็งแซ่	สมาชิกในชุมชน
10. นางอุดมลักษณ์ หมี่สมุทร	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

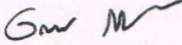
บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732
 ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-6600 วันที่ ตุลาคม 2559
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล

ด้วย นายณปต โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตัก วิทยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)
 รองคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732
 ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59- 7500 วันที่ พฤศจิกายน 2559
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตัก วิทยุณ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)
 รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59- 6601

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. นที เชียงชนะนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตัก วิทยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-6602

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. อีรศักดิ์ ศรีสุรกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการทำรายงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตัก วิทยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวานัน โกวิตทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้สัปดาห์หน้าผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-7487

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ปิยะดา จุลวรรณา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษา วัยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิททยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-6667

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ประธานมูลนิธิอโศกไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายณปมต โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอโศกไทยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาศน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้อง ทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบเสนอข้อคิดเลือก แบบสัมภาษณ์ และแบบตรวจสอบ กับพ่อแม่ ญาติ ผู้ดูแล ครู และทีมสหวิชาชีพในมูลนิธิอโศกไทย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-6622

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติก วัยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้อง เก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถาม แบบเสนอชื่อคัดเลือก แบบสัมภาษณ์ และแบบตรวจสอบ กับพ่อแม่ ญาติ ผู้ดูแล ครู และทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2750)/639

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

14 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

เรียน ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและแผนการจัดกิจกรรม

ด้วย นายณปต โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติก วัยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาศน์ ไกรวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ วิทยากรจำนวน 4 ท่าน และห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานีจัดกิจกรรม ในวันเสาร์ ที่ 24 ธันวาคม 2559 เวลา 08.00 – 17.00 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาศน์ ไกรวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 710
โทรสาร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 711

ที่ ศธ 0512.6(2750)/641

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

14 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดกิจกรรม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า)

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและแผนการจัดกิจกรรม

ด้วย นายณปต โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตศึกษ วิทยาลัย" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ วิทยากรจำนวน 1 ท่าน พาผู้เรียนเยี่ยมชมนิทรรศการ ในวันจันทร์ ที่ 26 ธันวาคม 2559 เวลา 08.00 – 12.00 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 710
โทรสาร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 711

ที่ ศธ 0512.6(2750)/637

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

14 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น
เรียน ผู้กำกับสถานีดำรวจภูธรเมืองปทุมธานี
สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและแผนการจัดกิจกรรม

ด้วย นายณปต โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติก
วัยรุ่น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์
วิทยากรจำนวน 2 ท่าน และลานเอนกประสงค์สถานีดำรวจภูธรเมืองปทุมธานีจัดกิจกรรม ฝึกทักษะทางสังคม
สำหรับออทิสติกวัยรุ่น ในวันอังคาร ที่ 27 ธันวาคม 2559 เวลา 11.00 - 12.30 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย
และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 710
โทรสาร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 711

ที่ ศธ 0512.6(2750)/638

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

14 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและแผนการจัดกิจกรรม

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติก วัยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอความอนุเคราะห์ วิทยากรจำนวน 2 ท่าน และห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานีจัดกิจกรรม ในวันอังคาร ที่ 27 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00 – 17.00 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0 – 2218 – 2558 ต่อ 710
โทรสาร. 0 – 2218 – 2558 ต่อ 711

ที่ ศธ 0512.6(2750)/ 640

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

14 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางสังคมสำหรับอดีตนักเรียน

เรียน ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (อพทช.)

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและแผนการจัดกิจกรรม

ด้วย นายณปนต์ โคตพัฒน์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตนักเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ วิทยากรจำนวน 1 ท่าน พาผู้เรียนเยี่ยมชมนิทรรศการ ในวันพฤหัสบดี ที่ 29 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00 - 15.30 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์วิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 710
โทรสาร. 0 - 2218 - 2558 ต่อ 711

แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของบุคคลออทิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอน และทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น การตอบแบบสอบถามของท่านเป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อนำทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นที่พบปัญหาไปพัฒนากิจกรรม ตามการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น” การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับและขอรับรองว่า จะไม่มีผลกระทบต่อนานแต่อย่างใดทั้งสิ้น

2. แบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่ต้องการพัฒนาให้กับออทิสติกวัยรุ่น

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง

2. สถานะ

พ่อ แม่ ญาติ
 ผู้สอน ทีมสหวิชาชีพโปรดระบุ.....

3. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 20 - 30 ปี
 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี
 51 - 60 ปี 60 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

5. อาชีพ

รับจ้าง
 ค้าขาย
 ข้าราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 เกษตรกร
 อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็น
ปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง
เกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่นมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เกณฑ์การเลือก
ดังนี้

0 = ไม่เคย	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นไม่มีการกระทำพฤติกรรมเลยใน 1 สัปดาห์
1 = นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 1 – 2 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
2 = บางครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 3 – 4 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
3 = เกือบทุกครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรม 5 – 6 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์
4 = ทุกครั้ง	หมายถึง	ออทิสติกวัยรุ่นมีการกระทำพฤติกรรมทุกครั้งใน 1 สัปดาห์

*หมายเหตุ คำว่า “เด็ก” ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หมายถึง “ออทิสติกวัยรุ่น”

ที่	รายการทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น	ความถี่ที่เกิดการกระทำพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาด้านทักษะทางสังคม ของออทิสติกวัยรุ่น					หมายเหตุ
		4 ทุก ครั้ง	3 เกือบ ทุก ครั้ง	2 บาง ครั้ง	1 นานๆ ครั้ง	0 ไม่เคย	
ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง							
1.1 การรอคอย							
1	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะแสดงอาการ โวยวาย กรีดร้อง หรือตะโกนเสียงดัง						
2	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายตนเอง เช่น หยิกแขน หรือตีขมตนเอง เป็นต้น						
3	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายบุคคลอื่น						
4	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทุบ ขว้าง ปา หรือทำลายสิ่งของที่อยู่บริเวณใกล้เคียง						
5	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะยืนนิ่ง และไม่ทำกิจกรรมใดๆ ร่วมกับบุคคลอื่น						

ที่	รายการทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น	ความถี่ที่เกิดการกระทำพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาด้านทักษะทางสังคม ของออทิสติกวัยรุ่น					หมายเหตุ
		4 ทุก ครั้ง	3 เกือบ ทุก ครั้ง	2 บาง ครั้ง	1 นานๆ ครั้ง	0 ไม่เคย	
1.2 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์							
6	เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการ เด็กจะแสดง อาการโวยวาย กรีดร้อง หรือตะโกนเสียงดัง						
7	เมื่อเด็กไม่พอใจในการกระทำของบุคคลอื่น เด็กจะ เข้าไปทุบตี หรือทำร้ายบุคคลอื่น						
8	เมื่อเด็กเกิดความดีใจ เด็กจะกระโดดปรบมือและ วิ่งเข้าไปกอดบุคคลที่อยู่รอบข้าง						
9	เมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของ เด็กจะเข้าไปประกบสิ่งของนั้นทันที						
10	เมื่อเด็กเจอคนแปลกหน้า เด็กจะสละตัว ออกห่าง และวิ่งหนี						
11	เด็กตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่ เหมาะสม เช่น หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล						
1.3 การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด							
12	เมื่อเด็กต้องการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม เด็กไม่ยกมือขออนุญาตก่อนพูดหรือตอบคำถาม						
13	เด็กไม่ขออนุญาตผู้สอนเมื่อต้องการไปดื่มน้ำ หรือเข้าห้องน้ำ						
14	เด็กหยิบขนมขึ้นมารับประทาน ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน						
15	เมื่อผู้สอนมอบหมายงาน เด็กจะไม่ทำงานที่ได้รับ มอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด						
16	ขณะเข้าห้องสมุดหรือหอประชุมเด็กจะส่งเสียงดัง						
ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น							
2.1 การเป็นผู้พูดที่ดี							
17	เด็กไม่กล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ						

ที่	รายการทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น	ความถี่ที่เกิดการกระทำพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาด้านทักษะทางสังคม ของออทิสติกวัยรุ่น					หมายเหตุ
		4 ทุก ครั้ง	3 เกือบ ทุก ครั้ง	2 บาง ครั้ง	1 นานๆ ครั้ง	0 ไม่เคย	
18	เด็กไม่กล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ						
19	เด็กไม่กล่าวคำขอโทษด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอโทษครับ/ขอโทษค่ะ						
20	เด็กไม่กล่าวคำปฏิเสธด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ไม่ครับ/ไม่ค่ะ						
21	ขณะที่เด็กตอบคำถาม เด็กจะไม่สบตา หรือมองหน้าผู้สอน						
2.1 การเป็นผู้ฟังที่ดี							
22	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กจะพูดขัดจังหวะ หรือพูดแทรกโดยไม่ได้รับอนุญาต						
23	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะไม่ให้ความสนใจ และไม่ตั้งใจฟัง						
24	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะลุกขึ้นยืนและย้าย ที่นั่งตลอดเวลา						
25	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะจ้องมองหรือสนใจ อวัยวะบางส่วนของผู้สอนมากเกินไป						
ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น							
3.1 การตรงต่อเวลา							
26	เด็กมาโรงเรียนไม่ทันเวลา 08 : 00 น. เพื่อเข้าแถว เคารพธงชาติ						
27	เด็กกลับบ้านก่อนเวลา ขณะยังไม่ถึงเวลาเลิกเรียน						
28	เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาพักกลางวัน เด็กจะไม่กลับ เข้าห้องเรียน						
3.2 การปฏิบัติตามคำแนะนำ							
29	เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรม เด็กจะปฏิเสธและไม่ทำตาม						

ที่	รายการทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ของออทิสติกวัยรุ่น	ความถี่ที่เกิดการกระทำพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาด้านทักษะทางสังคม ของออทิสติกวัยรุ่น					หมายเหตุ
		4 ทุก ครั้ง	3 เกือบ ทุก ครั้ง	2 บาง ครั้ง	1 นานๆ ครั้ง	0 ไม่เคย	
30	เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียน เด็กจะไม่ยอมทำตาม						
31	เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนบอกให้ทำตาม เด็กจะโต้เถียง ขัดแย้ง และทะเลาะ						
3.3 การแบ่งปัน							
32	เด็กจะไม่ให้บุคคลอื่นยืมและแบ่งสิ่งที่เป็นของตนเอง						
33	เมื่อเด็กอยากเล่นของเล่นที่เป็นของเพื่อน เด็กจะแย่งของเล่นเพื่อนทันที						
3.4 การช่วยเหลือบุคคลอื่น							
34	เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก เด็กไม่เข้าไป ช่วยถือของ						
35	เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนขอความช่วยเหลือเด็กไม่ สามารถช่วยเหลือได้						
36	เด็กไม่ช่วยผู้สอนและเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำเวร จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน						
37	เด็กจะล้อเลียนหรือรังแกเพื่อนที่อ่อนแอกว่า						
ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม							
4.1 การรักษาสัมบัติของส่วนรวม							
38	เด็กจะขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ และฝาผนังในห้องเรียน โรงเรียน หรือที่สาธารณะ						
39	เด็กจะฉีกหรือขีดเขียนหนังสือของห้องสมุด						
40	เด็กจะทุบตี ขว้าง ปา หรือทำลายสิ่งของ ในห้องเรียน โรงเรียน หรือที่สาธารณะ						
41	เด็กจะนำของเล่นหรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองกลับบ้าน						
42	เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กจะไม่ปิดไฟ และปิดน้ำ						

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

แบบสอบถามทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง								
1.1 การรอคอย								
1. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะแสดงอาการโวยวายกรีดร้องหรือตะโกนเสียงดัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายตนเอง เช่น ทิ่มแทง ดึงผมและกัดตนเอง เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะทำร้ายบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะหุบขว้าง ปา หรือทำลายสิ่งของที่อยู่บริเวณใกล้เคียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กจะยืนนิ่งและไม่ทำกิจกรรมใดๆ ร่วมกับบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์								
6. เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการ เด็กจะแสดงอาการโวยวาย กรีดร้องหรือตะโกนเสียงดัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. เมื่อเด็กไม่พอใจในการกระทำของบุคคลอื่น เด็กจะเข้าไปทุบตีหรือทำร้ายบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8. เมื่อเด็กเกิดความดีใจเด็กจะกระโดดปรบมือและวิ่งเข้าไปกอดบุคคลที่อยู่รอบข้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9. เมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของ เด็กจะเข้าไปกระซอกสิ่งของนั้นทันที	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10. เมื่อเด็กเจอคนแปลกหน้า เด็กจะสะบัดตัวออกห่าง และวิ่งหนี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11. เด็กตอบสนองทางด้านการรับรู้ต่อสถานการณ์ไม่เหมาะสม เช่น หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3 การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด								
12. เมื่อเด็กต้องการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม เด็กไม่ยกมือขออนุญาตก่อนพูด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
หรือตอบคำถาม								
13. เด็กไม่ขออนุญาตผู้สอนเมื่อต้องการไปตักน้ำหรือเข้าห้องน้ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14. เด็กหยิบขนมขึ้นมากิน ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15. เมื่อผู้สอนมอบหมายงาน เด็กจะไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16. ขณะเข้าห้องสมุดหรือหอประชุม เด็กจะส่งเสียงดัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น								
2.1 การเป็นผู้พูดที่ดี								
17. เด็กไม่กล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18. เด็กไม่กล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่นขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19. เด็กไม่กล่าวคำขอโทษด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอโทษครับ/ขอโทษค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20. เด็กไม่กล่าวคำปฏิเสธด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ไม่ครับ/ไม่ค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21. ขณะที่เด็กตอบคำถาม เด็กจะไม่สบตาหรือมองหน้าผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 การเป็นผู้ฟังที่ดี								
22. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะพูดขัดจังหวะหรือพูดแทรกโดยไม่ได้รับอนุญาต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะลุกขึ้นยืนและย้ายที่นั่งตลอดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25. ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน เด็กจะจ้องมองหรือสนใจวัยวะบางส่วนของผู้สอนมากเกินไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น								
3.1 การตรงต่อเวลา								
26. เด็กมาโรงเรียนไม่ทันเวลา 08:00 น.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ								
27. เด็กกลับบ้านก่อนเวลา ขณะยังไม่ถึงเวลาเลิกเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28. เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาพักกลางวัน เด็กจะไม่กลับเข้าห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 การปฏิบัติตามคำแนะนำ								
29. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรม เด็กจะปฏิเสธและไม่ทำตาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนนำกิจกรรมหน้าห้องเรียน เด็กจะไม่ยอมทำตาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนบอกให้ทำตาม เด็กจะได้เสียง ชัดแย้ง และทะเลาะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 การแบ่งปัน								
32. เด็กจะไม่ให้บุคคลอื่นยืมและแบ่งสิ่งของที่เป็นของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33. เมื่อเด็กอยากเล่นของเล่นที่เป็นของเพื่อน เด็กจะแย่งของเล่นเพื่อนทันที	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 การช่วยเหลือบุคคลอื่น								
34. เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก เด็กไม่เข้าไปช่วยถือของ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35. เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนขอความช่วยเหลือ เด็กไม่สามารถช่วยเหลือได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36. เด็กไม่ช่วยผู้สอนและเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำเวร จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37. เด็กจะล้อเลียนหรือรังแกเพื่อนที่อ่อนแอกว่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม								
การรักษาสมบัติของส่วนรวม								
38. เด็กจะขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ และฝาผนังในห้องเรียน โรงเรียน หรือที่สาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39. เด็กจะฉีกหรือขีดเขียนหนังสือของห้องสมุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40. เด็กจะทุบตี ขว้าง ปา หรือทำลายสิ่งของในห้องเรียน โรงเรียน หรือที่สาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
41. เด็กจะนำของเล่นหรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองกลับบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42. เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กจะไม่ปิดไฟและปิดน้ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน								
43. เด็กจะไม่เข้าร่วมประเพณีและกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44. เด็กจะไม่แต่งกายตามวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะของแบบสอบถามทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

* ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพ่อแม่ ญาติ ผู้สอนและทีมสหวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของออทิสติกวัยรุ่น ตั้งแต่ 1- 44 จำนวน 44 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้จำนวน

44 ข้อ โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ควรปรับเนื้อหาในประโยคให้มีความกระชับในข้อที่ 26

** ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจงในการเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น

แบบเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้สอนคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นที่มีปัญหาด้านทักษะทางสังคมเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหัวข้อการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น” ในการนี้ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้สอนคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่น ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น การเสนอชื่อคัดเลือกออทิสติกวัยรุ่นเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
ผู้วิจัย

แบบเสนอชื่อคัดเลือกอภิสติกวัยรุ่น (สำหรับผู้สอน)

ชื่อ-สกุล.....ผู้เรียน ที่ผู้สอนเสนอ ชื่อเล่น.....

เพศ ชาย หญิง

วัน เดือน ปีเกิด วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... อายุ.....ปี.....เดือน

ระดับความรุนแรงของภาวะอภิสติก น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การเสนอชื่อคัดเลือก

- มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี มีภาวะความเป็นผู้นำ
 สามารถสื่อสารได้ในระดับดี สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด
 มีปัญหาด้านทักษะทางสังคม ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง

อธิบายลักษณะพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคมที่พบปัญหาในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอนที่เสนอชื่อ

(.....)

...../...../.....

หนังสือยินยอม (สำหรับผู้ปกครอง)

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)ผู้ปกครอง

ของ(นาย/นาง/นางสาว)มีความประสงค์ และ

ความคิดเห็นต่อการร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของบุคคลออทิสติก ตามหัวข้อการวิจัยเรื่อง

“ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้าง
 ทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น” ครั้งนี้

- ยินยอมให้เข้าร่วมกิจกรรม
 ไม่ยินยอมให้เข้าร่วมกิจกรรม

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

...../...../.....

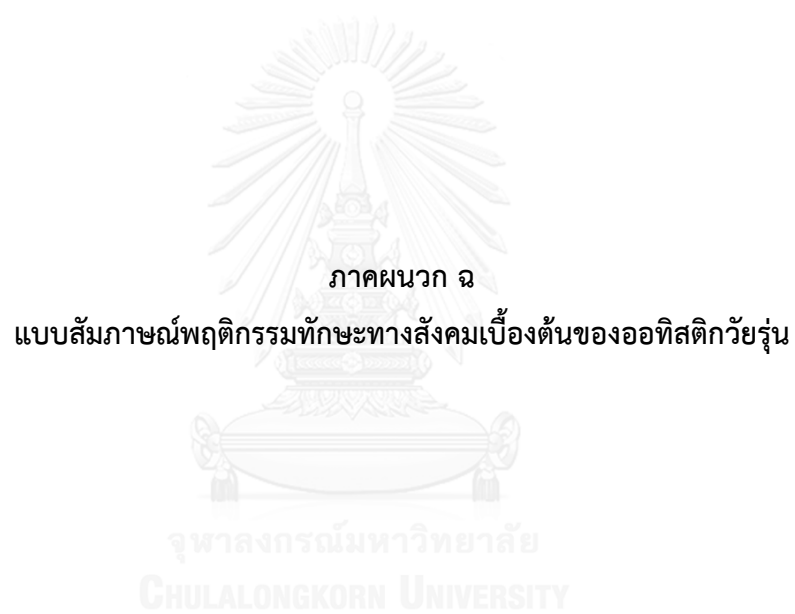
การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

แบบเสนอข้อคัดเลือกออกข้อดีวิทยารุ่น

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $= \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ระดับความรุนแรงของภาวะข้อดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. เกณฑ์การเสนอข้อคัดเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ลักษณะพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคมที่พบ ปัญหาในขณะที่ร่วมกิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* ข้อคำถามแบบเสนอข้อคัดเลือกออกข้อดีวิทยารุ่น สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 3 ข้อ

** ข้อคำถามตั้งแต่ 1 – 3 จำนวน 3 ข้อ นำไปใช้ได้ทุกข้อ ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
คำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น

1. ด้านการควบคุมตนเอง ประกอบด้วย

1.1 การรอคอย (เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นระยะเวลาสั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร)

.....

.....

.....

1.2 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ (เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการหรือเมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)

.....

.....

.....

1.3 การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด (เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)

.....

.....

.....

2. ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น ประกอบด้วย

2.1 การเป็นผู้พูดที่ดี (เมื่อเด็กสื่อสารกับบุคคลอื่นเด็กมีพฤติกรรมเช่นไร เช่น ไม่สบตา ตะโกนเสียงดัง เป็นต้น)

.....

.....

.....

2.2 การเป็นผู้ฟังที่ดี (เมื่อเด็กฟังบุคคลอื่นเด็กมีพฤติกรรมเช่นไร เช่น พูดขัดจังหวะหรือพูดแทรกโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือลุกขึ้นยืนและย้ายที่นั่งตลอดเวลา เป็นต้น)

.....

.....

.....

3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ประกอบด้วย

3.1 การตรงต่อเวลา (เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการมาโรงเรียนเวลา 08:00 น. เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ)

.....

.....

.....

3.2 การปฏิบัติตามคำแนะนำ (เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรมเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)

.....

.....

.....

3.3 การแบ่งปัน (เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไรต่อการแบ่งปันสิ่งของ)

.....

.....

.....

3.4 การช่วยเหลือบุคคลอื่น (เมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้สอนถือของหนัก เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)

.....

.....

.....

4. การมีความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

4.1 การรักษาสัมบัติของส่วนรวม (เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการประหยัดพลังงาน)

.....

.....

.....

4.2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน (เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการเข้าร่วมประเพณีและกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนา)

.....

.....

.....

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Object Congruence)

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมทักษะทางสังคมเบื้องต้นของออทิสติกวัยรุ่น

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง								
1. การรอคอย (เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นระยะเวลาอันยาวนานเด็กจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ (เมื่อเด็กไม่ได้สิ่งของที่ตนเองต้องการหรือเมื่อเด็กเกิดความชอบหรือพึงพอใจในสิ่งของเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด การปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด (เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น								
4. การเป็นผู้พูดที่ดี (เมื่อเด็กสื่อสารกับบุคคลอื่นเด็กมีพฤติกรรมเช่นไร เช่น ไม่สบตา ตะโกนเสียงดัง เป็นต้น)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. การเป็นผู้ฟังที่ดี (เมื่อเด็กฟังบุคคลอื่นเด็กมีพฤติกรรมเช่นไร เช่น พูดขัดจังหวะหรือพูดแทรกโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือลุกขึ้นยืนและย้ายที่นั่งตลอดเวลา เป็นต้น)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น								
6. การตรงต่อเวลา (เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการมาโรงเรียนเวลา 08:00 น. เพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (เมื่อเพื่อนหรือผู้สอนชักชวนให้ทำกิจกรรมเด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)	+1	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
8. การแบ่งปัน (เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไรต่อการแบ่งปันสิ่งของ)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9. การช่วยเหลือบุคคลอื่น (เมื่อเห็นเพื่อนหรือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\Sigma R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ผู้สอนถือของหนัก เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร)								
ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม								
10. การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน (เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการเข้าร่วมประเพณีและกิจกรรมในวันสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนา)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11. การรักษาสัมบัติของส่วนรวม (เมื่อเด็กออกจากบ้านหรือห้องเรียน เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรต่อการประหยัดพลังงาน)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* ข้อคำถามแบบเสนอข้อคัดเลือกออกทัศนคติวัยรุ่น สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 11 ข้อ

** ข้อคำถามตั้งแต่ 1 – 11 จำนวน 11 ข้อ นำไปใช้ได้ทุกข้อ ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individualized Education Program: IEP)

1. ระดับความสามารถในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่น (จุดเด่น) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ระดับความสามารถในปัจจุบันของออทิสติกวัยรุ่น (จุดด้อย) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

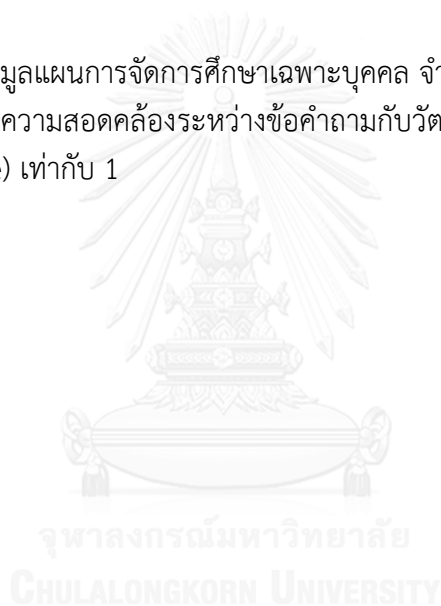
ขอขอบพระคุณอย่างสูง
ผู้วิจัย

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)
 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\Sigma R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)								
1. ระดับความสามารถในปัจจุบันของ ออทิสติกวัยรุ่น (จุดเด่น) เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ระดับความสามารถในปัจจุบันของ ออทิสติกวัยรุ่น (จุดด้อย) เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* ข้อคำถามแบบศึกษาข้อมูลแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จำนวน 2 ข้อ นำไปใช้ได้ทุกข้อ

** ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

ภาคผนวก ซ

แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะทางสังคมสำหรับอดีตักวัยรุ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอหิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามพื้นที่ในการจัดกิจกรรม

แบบสอบถามฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อศึกษาพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ อหิสติกวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชน เกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความสำคัญ สอดคล้อง และเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคคล อหิสติกวัยรุ่น ตามหัวข้อการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอหิสติกวัยรุ่น” ในการตอบแบบสอบถามของท่านครั้งนี้เป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

คำชี้แจง : กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุล.....ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง.....

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเหมาะสมในการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของอภิสติภววิทยารุ่น**

1. ท่านคิดว่าพื้นที่ใดในจังหวัดปทุมธานี มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

.....

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใดท่านจึงคิดว่าพื้นที่ที่ท่านเสนอมีประโยชน์และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้สำหรับอภิสติภววิทยารุ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม

.....

.....

.....

.....

3. พื้นที่ที่ท่านเสนอมีตำแหน่งที่ตั้ง ประวัติความเป็นมา และมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. พื้นที่ที่ท่านเสนอข้างต้นควรจัดกิจกรรมใดบ้างให้เหมาะสมกับเสริมสร้างทักษะทางสังคม
สำหรับอภิสติภววิทยารุ่น

.....

.....

.....

.....

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)
แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน
ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ข้อคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ท่านคิดว่าพื้นที่ใดในจังหวัดปทุมธานี มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับ ออทิสติกวัยรุ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. เพราะเหตุใดท่านจึงคิดว่าพื้นที่ที่ท่านเสนอ มีประโยชน์และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้สำหรับออทิสติกวัยรุ่น เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. พื้นที่ที่ท่านเสนอ มีตำแหน่งที่ตั้ง ประวัติ ความเป็นมา และมีความสำคัญอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. พื้นที่ที่ท่านเสนอ ข้างต้นควรจัดกิจกรรม ใดบ้างให้เหมาะสมกับเสริมสร้างทักษะ ทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* ข้อคำถามแบบสอบถามพื้นที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะ ทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ข้อ 1 – 4 จำนวน 4 ข้อ นำไปใช้ได้ทุกข้อ

** ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

ภาคผนวก ฅ
แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่
เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตักวัยรุ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1
กิจกรรม “เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ”

ชื่อกิจกรรม	เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ
สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่น
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม
สื่อ / อุปกรณ์	1. เพลงส่งดอกไม้แล้วก็ส่งยิ้ม 2. ดอกไม้ 3. สีไม้ 4. กระดาษ A 4 5. ยางลบ 6. ดินสอ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนจับมือกันเป็นวงกลมแล้วนั่งลง และผู้สอนอธิบายกิจกรรมเธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ ให้ผู้เรียนฟังว่า วันนี้เราจะมาทำความรู้จักกัน และขณะทำกิจกรรมให้ผู้เรียนร้องเพลง “ส่งดอกไม้ แล้วก็ส่งยิ้ม” พร้อมกับส่งดอกไม้ต่อกันไปตามวงกลม เมื่อร้องเพลง “ส่งดอกไม้ แล้วก็ส่งยิ้ม” จบ ดอกไม้อยู่ที่ใครให้ผู้เรียนคนนั้นออกมาแนะนำตัว แล้วให้มานั่งตรงกลางของวงกลม ทำไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนจับมือกันเป็นวงกลมเหมือนเดิม แล้วทบทวนชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคน
2. ผู้สอนอธิบายกิจกรรม “ถุงใบใหญ่” ว่าให้ผู้เรียนบอกชื่อแต่ละคนตามวงกลม โดยเริ่มจากคำว่า ถุงใบใหญ่ แล้วบอกชื่อเพื่อนทั้งหมดรวมถึงตัวเองจนครบทุกคน
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงาน “ดูซิ นี่ใครเอ่ย” โดยให้ผู้เรียนจับคู่กัน แล้วนั่งหันหน้าเข้าหากัน ให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะใบหน้าของตัวเองว่ามีลักษณะอย่างไร
4. ผู้สอนแจกกระดาษ สีไม้ ดินสอ และยางลบ แล้วให้ผู้เรียนวาดภาพใบหน้าของตัวเองตามที่เห็น
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนออกมานำเสนอใบหน้าเพื่อนที่ตนเองวาด แล้วให้ผู้เรียนที่อยู่ข้างในเดาว่าภาพที่เพื่อนวาดคือใบหน้าใคร พร้อมกับให้กำลังใจและกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้มีความกล้าแสดงออกในการเล่าสิ่งที่ตนเองวาดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนจนครบทุกคน

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรมว่า “การมีปฏิสัมพันธ์จะทำให้ผู้เรียนมีเพื่อน มีคนรู้จัก ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข”

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการณ์ปฏิบัติสัมพันธ์และการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ผลงานผู้เรียน

สื่อการสอนกิจกรรมที่ 1
กิจกรรม “เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ”

เพลง ส่งดอกไม้แล้วก็ส่งยิ้ม

“ส่งดอกไม้ แล้วก็ส่งยิ้ม เมื่อส่งยิ้ม แล้วรับดอกไม้ โปรดทนอม อย่าให้ร่วงหล่น เราทุกคนรักษาให้ได้
ยิ้มๆ ยิ้มแล้วส่งดอกไม้ ได้ดอกไม้แล้วก็ส่งยิ้ม”

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2
กิจกรรม “สามัคคี มีพลัง”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	สร้างปฏิสัมพันธ์โดยกระบวนการกลุ่ม
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยกระบวนการกลุ่ม
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพการแข่งขันกีฬาชักเย่อ 2. นิทานอีสป เรื่อง “มดน้อยสามัคคี” 3. โต้ะพับขนาด 0.5 X 4 เมตร

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพการแข่งขันกีฬาชักเย่อ พร้อมอธิบายว่าการแข่งขันกีฬาชักเย่อต้องอาศัยความสามัคคี การร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมใจกันภายในทีมจึงจะสามารถนำชัยชนะมาได้ ลักษณะตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงการทำกิจกรรมร่วมกันของทุกคนในทีม ผ่านกระบวนการทำงาน เป็นกลุ่มนั่นเอง
2. ผู้สอนเล่านิทานอีสป เรื่อง มดน้อยสามัคคี เมื่อเล่านิทานจบ ผู้สอนใช้คำถามกับผู้เรียนว่า
 - 2.1 “ถ้ามดตัวเดียวจะสามารถยกขนมชิ้นใหญ่ได้หรือไม่” (กรอคำตอบ ไม่ได้)
 - 2.2 “ทำไมจึงสามารถยกขนมชิ้นใหญ่นั้นขึ้นได้” (กรอคำตอบ มีความสามัคคี)
3. ผู้สอนสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน ว่าถ้าผู้เรียนมีความสามัคคี กิจกรรมหรืองานที่เราทำจะสามารถลุล่วงและสำเร็จไปด้วยดี แต่ถ้าเราไม่มีความสามัคคีงานทุกอย่างก็มีอุปสรรคอาจจะถึงขั้นไม่สำเร็จได้

ขั้นสอน

1. ผู้สอนเตรียมโต้ะพับ ขนาด 0.5 X 4 เมตร (เพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม)
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้าแถวตอนลึกแถวละ 5 คน แล้วนั่งลง ผู้สอนสุ่มผู้เรียนมาแถวละ 1 คน แล้วโยกโต้ะจากจุดที่กำหนดไว้ถึงจุดหมายเป็นระยะทาง 5 เมตร
3. ผู้สอนอธิบายว่า
 - 3.1 กรณีที่ 1 ผู้เรียนโยกโต้ะไปถึงจุดหมายได้ ผู้สอนบอกว่า “การโยกโต้ะไปถึงจุดหมายในครั้งนี้ใช้เวลาานาน” จากนั้นผู้สอนใช้คำถามว่า “ถ้าอยากจะโยกโต้ะไปถึงจุดหมายได้เร็วขึ้นควรทำอย่างไร” (กรอคำตอบ ผู้เรียนทุกคนที่อยู่ในแต่ละแถวมาช่วยกันยกโต้ะ)
 - 3.2 กรณีที่ 2 ผู้เรียนโยกโต้ะไม่ได้หรือไปไม่ถึงจุดหมาย ผู้สอนใช้คำถามว่า “ถ้าอยากจะโยกโต้ะไปถึงจุดหมายได้ควรทำอย่างไร” (กรอคำตอบ ผู้เรียนทุกคนที่อยู่ในแต่ละแถวมาช่วยกันยกโต้ะ)

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนในแต่ละแถวช่วยกันยกโต๊ะจากจุดที่กำหนดไว้ถึงจุดหมายเป็นระยะทาง 5 เมตร แล้วสังเกตว่าผู้เรียนทุกคนในแต่ละแถวสามารถยกโต๊ะไปถึงจุดหมายได้หรือไม่

5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนมานั่งรวมกันเป็นรูปครึ่งวงกลม จากนั้นผู้สอนใช้คำถามว่า “โต๊ะถูกยกไปยังจุดหมายได้นั้นเกิดจากอะไร” (กรอรับคำตอบ ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันยกโต๊ะ ร่วมแรง ร่วมพลัง)

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าถ้าทุกคนในกลุ่มร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันทำ งานทุกอย่างก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะเพื่อทำกิจกรรมทุกอย่างให้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์และการทำกิจกรรมกลุ่ม

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 “สามัคคี มีพลัง”

1. บัตรภาพการแข่งขันกีฬาชักเย่อ

แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Sport/ViewNews.aspx?NewsID=9520000143948>

2. นิทานอีสป เรื่อง มदनน้อยสามัคคี

นิทานเรื่อง มदनน้อยสามัคคี

หลังเลิกเรียนเด็กๆ กำลังรอพ่อแม่มารับกลับบ้าน แต่นวล น้อย เขียว และแดงเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียน เด็กๆ ไม่ชอบให้ห้องเรียนสกปรกจึงช่วยทำเวรกันอย่างขยันขันแข็ง นวลมีหน้าที่ลบกระดาน น้อยอาสากวาดห้อง เขียวเริ่มถูห้องเรียน แดงสนุกกับการเช็ดกระจกให้แวววับ ขณะที่พวกเขาเด็กๆ กำลังทำเวร อ้วนและดำสองคู่วิ่งเดินมาชวนทุกคนไปเล่น “รีบมาเร็วเข้า เรามาเล่นสนุก รื่นเริงแสนสุข รีบมาเร็วไว ฉันมีมอมยิ้มหลากหลาย กว่าใคร ลูกกวาดสีใสม่าแบ่งพวกเรา” ทั้งสองช่อมอมยิ้มอันโตและขนมอีกมากมาย เช่น ขนมปังขึ้นโด และเค้กช็อกโกแลตที่มีสตอเบอร์รี่สีแดงสดติดอยู่ด้านบน นวลเห็นเพื่อนๆ กำลังตามสองคู่วิ่งไปจึงรีบร้องห้าม “มาทำงานก่อน อย่าเพิ่งไปไหน หากงานเสร็จไว ค่อยไปสนุกกัน หากงานไม่เสร็จ อย่าเพิ่งสังสรรค์ เร็วมาช่วยกันเสร็จทันเวลา” น้อย เขียว แดงไม่สนใจคำพูดของนวล พวกเขาวิ่งกรูออกไปที่สนามด้านนอกที่มีชิงช้าสีขาวยาวอยู่ เด็กๆ ร้องเพลงเล่นกันอย่างสนุกสนาน อ้วนและดำแบ่งขนมให้เพื่อนๆ เขียวชอบกินขนมปังขึ้นโดใหญ่ แดงชอบกินเค้กช็อกโกแลตที่มีสตอเบอร์รี่สีแดง เขียวชอบกินมอมยิ้มสีสวยๆ พวกเขาหัวเราะอย่างมีความสุข ขณะนั้นเองเขียวทำขนมปังตกลงพื้น มดแดงตัวหนึ่งกำลังเดินหาอาหารผ่านมาพบเข้า เจ้ามदनน้อยดีใจมาก มันพยายามแบกขนมปังขึ้นหลังเพื่อนำกลับรัง แต่ขนมปังขึ้นโดใหญ่เกินไป เจ้ามदनน้อยไม่มีแรงพอที่จะแบกขนมปังขึ้นโดใหญ่นั้นได้ ถึงแม้ว่ามันจะพยายามจนสุดกำลัง พวกเด็กๆ เห็นเข้าก็สงสาร จึงเอ่ยปากช่วยเหลือ แต่มदनน้อยปฏิเสธ “ข้าเป็นมदनน้อย ตัวจ้อยกะจิตริต แต่มีความคิด ฉลาดไชยย ขนมนปังขึ้นโดใหญ่ ข้าไม่ทอดถอย ชวนเพื่อนตัวน้อย ร่วมด้วยช่วยกัน” เจ้ามदनน้อยพูดกับเด็กๆ แล้วรีบวิ่งกลับรัง “ขนมปังขึ้นโดร่วงสู่พื้นดิน มदनน้อยอยากกิน ชักชวนเพื่อนมา หากยกคนเดียว คงไม่มีค่า สามัคคีดีกว่า ยกขึ้นสบาย” เจ้ามदनน้อยร้องชวน ทันใดนั้นมदनบิลิบริบออกมาจากรังอย่างรวดเร็ว พวกมันร้องสั่งงานกันอย่างขันแข็ง “ร่วมกันทำงานเร็ว เจ้ามदनน้อย สองขาเจ้าคอยยกเศษขนมปัง เจ้าตัวใหญ่ไปยกกริมนั้น เจ้าตัวน้อยปล้นเกาะเกี่ยวกันไป อย่าละทิ้งงานเหมือนอย่างใครๆ สามัคคีร่วมใจกันไว้พวกเรา” พวกมดทำงานอย่างพร้อมเพรียง ขนมปังขึ้นโดใหญ่ที่หนักจนเจ้ามदनน้อยยกไม่ขึ้น บัดนี้มดแดงทั้งฝูงกลับยกขึ้นอย่างสบายๆ ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันนั่นเอง และก่อนที่ฝูงมดจะแบกขนมปังกลับรัง มदनน้อยได้หันมาพูดกับเด็กๆ ว่า “เจ้าเด็กน้อยเอ๋ย ไม่ยอมทำเวร มัวแต่ร้องเพลง สรวลเสเฮฮา พวกเราเป็นมด ยังดี เสียกว่า ยังรู้เวลาช่วยกันทำงาน” ว่าแล้วฝูงมดก็ร้อง “สุขเสสุข” พร้อมแบกขนมปังมาบรรทุกไว้บนหลังแล้วเดินจากไป เด็กๆ มองฝูงมดและคิดว่าแม้มดจะตัวเล็กนิดเดียวแต่ยังมีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือกันและร่วมมือกันทำงานอย่างสามัคคี แม้งานจะหนักก็ไม่เคยทอดถอย น้อย เขียว แดง จึงชวนกันไปขอโทษนวล นวลดีใจมากที่เพื่อนๆ เห็นค่าของความสามัคคี นวลคิดว่าหากร่วมมือร่วมใจกันทำงาน งานก็จะเสร็จเร็วขึ้นและทุกคนก็จะไม่เหน็ดเหนื่อยเพราะช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ นับตั้งแต่นั้นมาเด็กๆ ก็ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนเสมอ ไม่ว่าวันนั้นงานจะหนักสักเท่าใด อ้วนกับดำ ก็เลิกชวนเพื่อนไปเล่นสนุกอย่างเดียว สองคู่อุทลใจมาช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาดและยังรับอาสาดูแลมดหนังสือของห้อง เด็กๆ มีความสุขมากที่ห้องเรียนของพวกเขาสะอาดและไม่เคยลืมหบเรียน ที่ได้รับจากมดแดงในวันนั้นเลย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3

กิจกรรม “รอสักนิด”

สถานที่จัดกิจกรรม	ตลาดเมืองปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	1 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การรอคอย
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรอคอยได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพตลาด 2. เงิน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

- ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพตลาด แล้วใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้
 - 1.1 “ภาพที่ผู้เรียนเห็น คือภาพอะไร” (กรอคำตอบ ตลาด/ร้านขายอาหาร)
 - 1.2 “ภาพตลาดมีความมีความสำคัญและประโยชน์อย่างไร” (กรอคำตอบ 1. เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า 2. ช่วยสร้างอาชีพให้ผู้คนที่ให้มีรายได้ และ 3. ทำให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจที่ดี)
 - 1.3 “เมื่อเราไปตลาดเพื่อซื้อสินค้า เราต้องทำอะไร” (กรอคำตอบ 1.เข้าแถวเพื่อซื้อสินค้า เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย 2. ไม่ไว้วางย ส่งเสียงดัง เพื่อรอคอยซื้อสินค้าตามคิวของตนเอง
- เมื่อไปกับบุคคลอื่น เช่น คุณพ่อ คุณแม่ พี่ หรือญาติๆ เราต้องรอคอยจนกว่าจะซื้อสินค้าเสร็จ)
 - 1.4 “ถ้าเราไปตลาดกับคุณพ่อ คุณแม่ เราคิดว่าจะรอคอยคุณพ่อ คุณแม่ซื้อของได้ไหม” (ผู้สอนอธิบายความสำคัญของการรอคอยคุณพ่อ คุณแม่ว่า เมื่อเราซื้อสินค้า เช่น อาหาร ขนม รวมทั้งสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เราต้องรู้จักรอคอยจนกว่าเราจะได้สินค้านั้น)

ขั้นสอน

- ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนาต่อว่า
 - 2.1 “ถ้าผู้เรียนไม่รอคอยเข้าแถวซื้อสินค้าจะเกิดอะไรขึ้น” (แนวคำตอบ ไม่เป็นระเบียบ เกิดความวุ่นวาย ส่งเสียงดัง และอาจส่งผลให้เกิดการทะเลาะวิวาท)
 - 2.2 “ดังนั้น ผู้เรียนควรเข้าแถวและเพื่อรอคอยซื้อสินค้าหรือไม่” (แนวคำตอบ ควร)
- ในกรณีผู้เรียนตอบว่าไม่ควรผู้สอนควรอธิบายเพิ่มเติมว่า การรอคอยเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรรอคอยซื้อสินค้า เพื่อให้เกิดความมีระเบียบวินัย และเป็นการเคารพสิทธิของผู้อื่น

ขั้นสอน

- ผู้สอนอธิบายกิจกรรม “ไปซื้อของกันเถอะ” ผู้สอนชี้แจงทำข้อตกลงในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนซื้อสินค้าตามรายการที่ผู้สอนกำหนดให้ครบทุกรายการและรอคอยจนกว่าจะได้สินค้า

1.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนจับคู่ 2 คน แจกกระดาษรายการสินค้าให้ผู้เรียนแต่ละคู่ ดังนี้
 1) ส้ม 1 กิโลกรัม 2) ลำไย 1 กิโลกรัม และ 3) เงาะ 1 กิโลกรัม

1.2 ผู้สอนให้เงินผู้เรียนคู่ละ 150 บาท อธิบายว่า เงินที่ผู้สอนแจกให้ให้นักเรียนซื้อสินค้าและรอกอยสินค้าจากพ่อค้า/แม่ค้า ตามรายการที่ผู้สอนกำหนดให้จนครบทั้งสามรายการ โดยกำหนดเวลาให้ 30 นาที ในการซื้อสินค้า

1.3 ผู้สอนตรวจสอบรายการสินค้าที่ผู้เรียนซื้อ คูณเงินซื้อสินค้าตามรายการที่ผู้สอนกำหนด ผู้สอนเสริมแรงด้วยคำชมเชย ว่าการที่ผู้เรียนไปซื้อสินค้าและรู้จักรอกอยดีมาก ดังนั้นผู้เรียนต้องรู้จักรอกอย
ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมว่า การรอกอยทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรู้จักปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมตั้งไว้ ไม่แซงคิวบุคคลอื่น เช่น การรอกอยเข้าแถวซื้ออาหาร การรอกอยรถประจำทาง การรอกอยแพทย์ การรอกอยให้ถึงเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน เป็นต้น ถ้าผู้เรียนปฏิบัติตามจะทำให้อยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นอย่างสงบสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับอดีตักวิยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 “รอสักนิด”

1. บัตรภาพตลาด

แหล่งที่มา <http://www.holidaythai.com/9kimjor/photo-248354.htm>

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4
กิจกรรม “ใบหน้าสื่ออารมณ์”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง
เนื้อหาสาระ	ภาวะทางอารมณ์
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
สื่อ / อุปกรณ์	1. วีดิทัศน์ 2. บัตรภาพเกี่ยวกับลักษณะภาวะทางอารมณ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพเกี่ยวกับลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ จากนั้นผู้สอนอธิบายความหมายของลักษณะภาวะทางอารมณ์ต่างๆ ตามบัตรภาพที่นำเสนอ
2. ผู้สอนเปิดวีดิทัศน์ที่ตัวละครแสดงบทบาทเกี่ยวกับลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ
3. ผู้สอนอธิบายว่าวีดิทัศน์ที่นำเสนอตัวละครแสดงถึงอาการอย่างไร และควรแสดงอาการเมื่อใด เช่น เมื่อเราเสียใจต้องทำหน้าซึมเศร้าหรือร้องไห้ เมื่อดีใจต้องยิ้มแย้ม เป็นต้น

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ ตามผู้สอน
2. ผู้สอนเล่าเรื่องราวที่มีเนื้อหาของตัวละครในเรื่องแสดงลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ แล้วถามผู้เรียนว่าตัวละครในเรื่องตัวละครใดที่แสดงลักษณะภาวะทางอารมณ์ ได้แก่ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ
3. ผู้สอนใช้คำถามว่า “ถ้าผู้เรียนเป็นตัวละครที่แสดงลักษณะภาวะทางอารมณ์ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม และโกรธจะต้องทำอย่างไร” โดยให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครนั้นประกอบการตอบคำถาม
4. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน ให้เล่นละครแสดงบทบาทที่มีการแสดงลักษณะภาวะทางอารมณ์ ร้องไห้ หัวเราะ ยิ้มแย้ม โกรธ และเฉยๆ

ขั้นสรุป

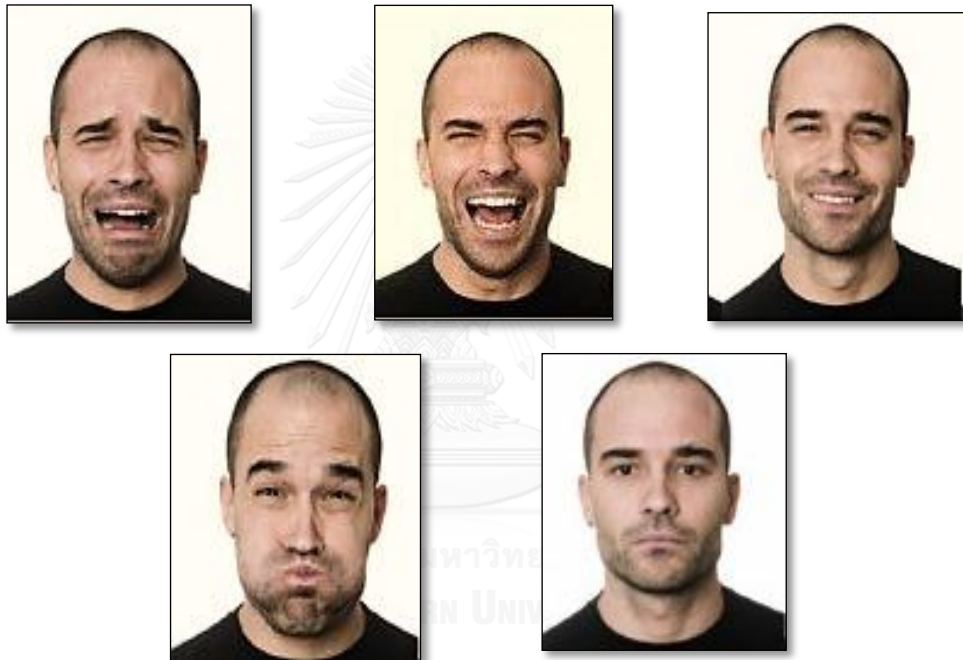
1. ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่าภาวะทางอารมณ์ต่างๆ เราควรแสดงออกเมื่อใด และเมื่อเราแสดงภาวะอารมณ์ต่างๆ ในสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 4 “ใบหน้าสื่ออารมณ์”

1. บัตรภาพภาวะทางอารมณ์ต่างๆ

แหล่งที่มา http://fahzii.blogspot.com/2012/07/blog-post_30.html

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5

กิจกรรม “คุณก็ทำได้”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การทำงานตามเวลาที่กำหนด
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลาที่กำหนดได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพผู้โดยสารเดินทางมาขึ้นรถไม่ทัน 2. กระดาษ A 4 3. กาว 4. เชือกฟาง 5. หนังกา 6. ขวดน้ำดื่ม 7. ตะกร้า 8. ไข่ต้ม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพผู้โดยสารเดินทางมาขึ้นรถไม่ทัน แล้วใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้
 - 1.1 “จากบัตรภาพที่นำเสนอถ้าผู้โดยสารเดินทางมาขึ้นรถไม่ทันจะมีผลอย่างไร” (กรอบคำตอบ 1) ทำให้ขึ้นรถไม่ทัน 2) เสียเวลา 3) เสียเงินค่าตั๋ว) ผู้สอนอธิบายเพิ่มว่าจากกรณีตัวตัวอย่างนี้ถ้าผู้เรียนมาขึ้นรถไม่ทัน จะส่งผลเสียต่อผู้เรียน เช่น ทำให้ขึ้นรถไม่ทัน เสียเวลา ทำให้ไปทำกิจกรรมอื่นไม่ทัน
 - 1.2 “ผู้เรียนคิดว่าเพราะเหตุใดผู้โดยสารจึงมาขึ้นรถไม่ทัน” (กรอบคำตอบ 1) ขาดการวางแผนล่วงหน้าที่ดี 2) ขาดการเตรียมตัวที่ดี) ผู้สอนอธิบายเพิ่มว่า ก่อนที่ผู้เรียนจะเดินทางผู้เรียนต้องมีการเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้าให้ทันเวลาตามที่รถโดยสารจะออกเดินทาง
 - 1.3 ผู้สอนและผู้เรียนสรุปร่วมกันว่า การที่ผู้เรียนจะทำกิจกรรม ทำงาน หรือเดินทางต่างๆ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎหรือเวลาที่หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ กำหนด เช่น เข้างานให้ตรงเวลาส่งงานตามเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาประโยชน์ และสิทธิต่างๆ ในการทำงานของตนเอง เช่น เงินสวัสดิการ สิทธิการรักษาพยาบาล เป็นต้น ดังนั้น ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ให้ทันตามเวลาที่กำหนด

ขั้นสอน

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ผู้เรียนนั่งเป็นวงกลม
2. ผู้สอนชี้แจงขั้นตอนการทำกิจกรรมศิลปะจากไข่ต้ม
 - 2.1 ผู้เรียนจะได้รับกระดาษ A 4 กลุ่มละ 1 แผ่น ที่ผู้สอนออกแบบรูปบ้านไว้ให้
 - 2.2 ให้ผู้เรียนนำไข่ต้มที่อยู่รอบๆ บริเวณศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี มาติดลงบนกระดาษ A 4 ให้เป็นรูปบ้านที่ผู้สอนออกแบบไว้ ให้เสร็จภายในเวลา 45 นาที
 - 2.3 ผู้สอนชี้แจงว่ากลุ่มที่ทำงานเสร็จและถูกต้องตามเวลาที่กำหนดจะเป็นผู้ชนะ
3. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติ ตามข้อ 3.1 – 3.2 เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมแล้วเสร็จผู้สอนสรุปกลุ่มผู้ชนะ

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนกลุ่มเดิมจากกิจกรรมศิลปะจากใบไม้ เล่นเกมเก็บกู่ระเบิด โดยมีระเบิดที่ต้องเก็บกู่ทั้งหมด 5 ลูก ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเก็บกู่ระเบิดให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด เป็นเวลา 30 นาที กลุ่มใดเก็บกู่เสร็จทันเวลาที่กำหนดเป็นผู้ชนะ

5. ผู้สอนชี้แจงขั้นตอนการเล่นเกมเก็บกู่ระเบิด ดังรูปภาพแสดงวิธีการเล่นเกมเก็บกู่ระเบิด

5.1 แต่ละกลุ่มจะได้รับอุปกรณ์ดังนี้ 1. เชือกฟาง 2. หนังกวาง 3. ขวดน้ำดื่มและ 4. ตะกร้า

5.2 ผู้สอนสาธิตวิธีการเล่นเกมเก็บกู่ระเบิด โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.2.1 นำเชือกมาผูกที่สะเอวและเชือกอีกปลายด้านหนึ่งมาผูกติดกับหนังกวาง

5.2.2 ให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันยึดหนังกวางออกแล้วไปรัดกับขวดน้ำดื่ม

5.2.3 จากนั้นก็เก็บขวดน้ำลงในตะกร้า เป็นอันเสร็จการเก็บกู่ระเบิด

6. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติ ตามข้อ 5.1-5.2 เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมแล้วเสร็จผู้สอนสรุปกลุ่มผู้ชนะ
ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการทำกิจกรรมคุณก็ทำได้ว่า เมื่อเราทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดจะทำให้เราเป็นผู้มีวินัยในตนเอง เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนตรงต่อเวลา ได้รับสิทธิผลประโยชน์ต่างๆ เช่น เงินสวัสดิการ สิทธิการรักษาพยาบาล สิทธิด้านการศึกษา และฝึกการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเป็นการประสานงาน พร้อมทั้งกระบวนการทำงานที่มีการกำหนดเวลา เป็นไปตามแผนการที่กลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้ ส่งผลให้เราทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 5 “คุณก็ทำได้”

1. บัตรภาพผู้โดยสารเดินทางมาขึ้นรถไม่

2. ใบงานศิลปะจากใบไม้

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6
กิจกรรม “พูดดีมีเสน่ห์”

สถานที่จัดกิจกรรม	ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven)
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การกล่าวคำทักทายและขอบคุณ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกล่าวคำทักทายและขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอบัตรคำ คำว่า สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ และ ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ ให้ผู้เรียนอ่านบัตรคำตามผู้สอนจำนวน 3 ครั้ง
2. ผู้สอนอธิบายความหมายของคำว่า สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ เป็นการกล่าวทักทายระหว่างผู้เรียนและบุคคลที่เราสนทนาด้วย เมื่อพบปะเจอนานักัน การกล่าวทักทายจึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเป็นมารยาททางสังคมและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ เป็นการกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้เรียนได้รับสิ่งของหรือความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดแถวหน้ากระดานสองแถวให้เท่าๆ กัน ตามจำนวนผู้เข้าอบรม หันหน้าเข้าหากัน ผู้สอนนำร้องเพลง “สวัสดี” “สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน เธอกับฉันพบกันสวัสดี ไอลันล่า ลันล่า ลันล่า ๆ ๆ” พร้อมทำท่าทางประกอบเพลง เมื่อเพลงเริ่มต้นใหม่ให้ผู้เข้าอบรมขยับไปด้านซ้ายเรื่อยๆ จนครบทุกคน เป็นการนำเข้าสู่กิจกรรมขั้นต่อไป

ขั้นสอน

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) แล้วใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนาถึงร้านสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) ดังนี้
 - 1.1 “ภาพที่ผู้เรียนเห็นคือสถานที่ใด” กรอบคำตอบ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น
 - 1.2 ผู้สอนอธิบายถึงความสำคัญของร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น ว่าเป็นร้านสะดวกซื้อรูปแบบใหม่ ทุกวันนี้แทบจะเห็นกันทุกพื้นที่ มีรูปแบบการให้บริการที่รวดเร็ว และมีสิ่งของเครื่องใช้ที่หลากหลาย อีกทั้งยังเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง ในการให้บริการพนักงานหรือเจ้าหน้าที่จะกล่าวคำทักทายลูกค้าด้วยคำว่า สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ เมื่อลูกค้าซื้อสินค้าเสร็จ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่จะกล่าวคำว่า ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ

2. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปพร้อมกันว่า เมื่อผู้เรียนไปร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) เมื่อพนักงานหรือเจ้าหน้าที่กล่าวคำทักทายและขอบคุณ ผู้เรียนต้องกล่าวทักทายและขอบคุณ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตอบ ด้วยคำว่า สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ และ ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ

3. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

4. ผู้สอนนำผู้เรียนไปร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น เพื่อเรียนรู้การทักทายและขอบคุณกับ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่เซเว่น อีเลฟเว่น

4.1 เมื่อผู้เรียนเข้าไปซื้อสินค้าที่ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น พนักงานหรือเจ้าหน้าที่จะ กล่าวคำทักทายสวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ ผู้เรียนต้องกล่าวคำทักทายตอบว่า สวัสดีครับ/ สวัสดีค่ะ

4.2 ผู้เรียนซื้อสินค้าและชำระเงินที่ร้านค้าสะดวกซื้อเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อพนักงานหรือ เจ้าหน้าที่จะกล่าวคำขอบคุณ ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ ผู้เรียนต้องกล่าวคำขอบคุณตอบว่า ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปความสำคัญของการกล่าวคำทักทายและขอบคุณจากการทำกิจกรรม ณ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven) ว่า การกล่าวคำทักทายและขอบคุณมีความสำคัญต่อการ สร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่เราต้องการติดต่อด้วย เพราะการสนทนาด้วยการกล่าวทักทายส่งเสริมให้ เกิดความสำเร็จในชีวิตและการงานหน้าที่ ตลอดจนความมีไมตรีจิตต่อกันทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน 2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 6 “พูดดีมีเสน่ห์”

1. บัตรภาพร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น อีเลฟเว่น (7-Eleven)

แหล่งที่มา <http://longinvestment.exteen.com/20120803/7-eleven>

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7
กิจกรรม “ฟังดี มีสาระ”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า)
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	มารยาทของการฟัง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการฟังที่ดี
สื่อ / อุปกรณ์	1. วีดิทัศน์เกี่ยวกับมารยาทของการเป็นผู้ฟังที่ดี 2. สมุด 3. ปากกา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอวีดิทัศน์เกี่ยวกับมารยาทของการเป็นผู้ฟังที่ดี เมื่อผู้เรียนดูวีดิทัศน์จบ ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้

1.1 “จากการดูวีดิทัศน์มารยาทของการเป็นผู้ฟังที่ดี ผู้เรียนคิดว่าการเป็นผู้ฟังที่ดีควรปฏิบัติอย่างไร” (กรอคำตอบ 1) ฟังด้วยความสงบ 2) ฟังด้วยความตั้งใจ 3) ปรบมือเมื่อชอบใจ 4) มองหน้าหรือสบตาผู้พูดด้วยความเหมาะสม 5) ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น 6) ไม่ควรแสดงกิริยาไม่เหมาะสม เช่น โห่ร้อง แสดงท่าทางไม่พอใจหรือไม่ชอบใจ 7) เมื่อมีข้อสงสัย ควรถามเมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม และ 8) ไม่ควรลุกเดินเข้า ออกขณะที่ผู้พูดกำลังพูด) ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมว่า การเป็นผู้ฟังที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถเข้าสังคมกับผู้อื่นได้เช่น รู้จักฟังผู้อื่น รู้จักซักถามโต้ตอบได้ตามกาลเทศะ นอกจากนี้ การฟังทำให้เกิดความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เช่น การฟังประกาศ ฟังปราศรัย ฟังการอภิปราย ฟังธรรม ฟังเทศนา ฟังคำแนะนำ การอบรม เป็นต้น การฟังเหล่านี้สามารถช่วยให้ประพฤติดี ทำให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขั้นสอน

1. ผู้สอนนำผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดปทุมธานี ณ ศูนย์ประวัติศาสตร์ปทุมธานี (ศาลากลางหลังเก่า)

1.1 ผู้สอนแจกสมุดและปากกาพร้อมชี้แจงทำข้อตกลงกับผู้เรียนว่า เราจะเรียนรู้ประวัติศาสตร์จังหวัดปทุมธานี

1.2 การศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์จังหวัดปทุมธานี การเข้าชมและศึกษาเรียนรู้ ศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองปทุมธานีเป็นการฟังบรรยายจากมัคคุเทศก์

1.3 เมื่อจบการฟังบรรยายแต่ละฐานให้ผู้เรียนสรุปโดยการบันทึกหรือวาดภาพสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฟัง ฐานละ 5 นาที

1.4 ขณะรับฟังการบรรยายให้ผู้เรียนรักษามารยาทของการเป็นผู้ฟังที่ดี ที่ได้เรียนรู้จากการดูวีดิทัศน์ ได้แก่ 1) ฟังด้วยความสงบ 2) ฟังด้วยความตั้งใจ 3) ปรบมือเมื่อชอบใจ 4) มองหน้าหรือสบตาผู้พูดด้วยความเหมาะสม 5) ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น 6) ไม่ควรแสดงกิริยาไม่เหมาะสม เช่น โสร้อย แสดงท่าทางไม่พอใจหรือไม่ชอบใจ 7) เมื่อมีข้อสงสัย ควรถามเมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม และ 8) ไม่ควรลุกเดินเข้า ออกขณะที่ผู้พูดกำลังพูด)

2. ผู้เรียนนำเสนอสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จังหวัดปทุมธานี โดยการเล่าเป็นเรื่องราวพร้อมแสดงผลงานจากสมุดที่ผู้เรียนบันทึก คนละ 5 นาที ผู้สอนคอยเสริมแรงและกระตุ้น ให้ผู้เรียนแสดงสิ่งที่ได้เรียนรู้ให้มากที่สุด พร้อมคำชมเชยและเสียงปรบมือ

2.1 ขณะผู้เรียนนั่งฟังเพื่อนนำเสนอผู้สอนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนว่ามีความตั้งใจและมีมารยาทในการฟังมากน้อยเพียงใด

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม “ฟังดี มีสาระ” ว่ามารยาทในการฟัง เราไม่ควรพูดแทรกขณะที่บุคคลอื่นพูดยังไม่จบ จะทำให้ไม่เข้าใจไม่รู้เรื่องในสิ่งที่ผู้พูดสื่อสาร และนอกจากนี้การฟังที่ดีก็ควรมีมารยาทในการฟังด้วย เช่น ให้ความสนใจแก่ผู้พูดอยู่เสมอ ไม่ลุกเดินไปมาขณะที่รับฟัง ไม่จ้องตาผู้พูดจนเกินไป อาการที่แสดงเหล่านี้ถือเป็นวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังควรยึดถือและปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม การมีมารยาทในการฟังย่อมแสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นได้รับการอบรมบ่มนิสัย ให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดีงาม การมีมารยาทที่ดี ถือเป็นการให้เกียรติต่อผู้พูด ให้เกียรติ ต่อสถานที่และให้เกียรติต่อชุมชนมารยาทเหล่านี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกคนควรยึดถือ และปฏิบัติโดยเคร่งครัด

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8
กิจกรรม “กริ่งดัง ระฆังแว่ว”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	1 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การตรงต่อเวลา
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนมีความตรงต่อเวลา
สื่อ / อุปกรณ์	1.บัตรภาพเด็กมาเข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทัน 2. วีดิทัศน์เรื่องความตรงต่อเวลา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพเด็กมาเข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทัน แล้วใช้คำถามเพื่อสนทนากับผู้เรียน ดังนี้
 - 1.1 “ภาพที่ผู้เรียนเห็นคืออะไร” (กรอบคำตอบ เด็กมาโรงเรียนสาย/เด็กมาโรงเรียนไม่ทัน)
 - 1.2 “ถ้าผู้เรียนมาเข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทันดังภาพจะเป็นอย่างไร” (กรอบคำตอบ มาโรงเรียนสาย/เป็นคนไม่ตรงต่อเวลา)
 - 1.3 “ดังนั้น ผู้เรียนควรมาเข้าแถวเคารพธงชาติให้ทันหรือไม่” (กรอบคำตอบ ให้ทันเวลา) ในกรณีผู้เรียนตอบว่าไม่ ผู้สอนควรอธิบายเพิ่มเติมว่า การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรตรงต่อเวลาเพื่อให้เกิดความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาแสดงว่าคุณเป็นคนที่น่าเชื่อถือได้คนที่เชื่อถือได้จะได้รับความนับถือจากเพื่อนและครอบครัว นายจ้างก็ชอบคนที่มาทำงานตรงเวลาและทำงานเสร็จตามกำหนด
2. ผู้สอนเสนอวีดิทัศน์เรื่อง ความตรงต่อเวลา เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนมากขึ้น

ขั้นสอน

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้ผู้เรียนนั่งเป็นวงกลม ทำกิจกรรมเข้าฐาน “เปลี่ยนเครื่องเล่นกีฬา เมื่อนาฬิกากำหนด”
2. ผู้สอนชี้แจงขั้นตอนการทำกิจกรรมเปลี่ยนเครื่องเล่นกีฬา เมื่อนาฬิกากำหนด
 - 2.1 ผู้เรียนจะได้รับกระดาษ A 4 กลุ่มละ 1 แผ่น ที่ผู้สอนเขียนแผนผังฐานที่ผู้เรียนต้องเข้าและต้องปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด เมื่อหมดเวลาผู้สอนส่งสัญญาณระฆัง ให้เปลี่ยนฐานไปเรื่อยๆ ตามฐานเปลี่ยนเครื่องเล่นกีฬา เมื่อนาฬิกากำหนด ฐานละ 10 นาที จนครบทุกฐาน
 - 2.2 ให้ผู้เรียนเข้าฐานกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นกีฬาตามผู้วิจัยกำหนด
 - 2.3 ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่ากลุ่มที่เข้าฐานกิจกรรมเปลี่ยนเครื่องเล่นกีฬา เมื่อนาฬิกากำหนดถูกต้องตามเวลาที่กำหนดถือเป็นผู้ที่มีความตรงต่อเวลา

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนนั่งเป็นวงกลมตามกลุ่มเดิม ให้เขียนความสำคัญของการตรงต่อเวลา โดยผู้สอนกำหนดเวลาให้ร่วมมือกันระดมสมองและคิด 10 นาที เมื่อหมดเวลาผู้สอนส่งสัญญาณแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

ขั้นสรุป

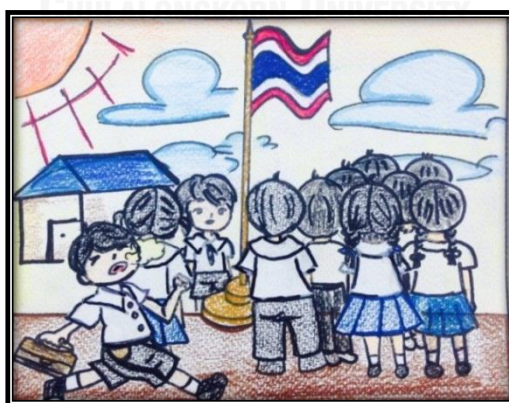
1. ผู้วิจัยสรุปความสำคัญและประโยชน์ของการตรงต่อเวลาว่า ถ้าเรามีความตรงต่อเวลาจะทำให้เราเป็นคนมีระเบียบวินัยในตนเอง การที่เราเป็นคนตรงต่อเวลานั้น จะช่วยให้เราเป็นคนที่ยั่งยืนแข็งแรงเอาการเอางาน มีความกระตือรือร้น รักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ช่วยให้เราไม่เฉื่อยชา ทันสมัยมีชีวิตชีวา เป็นคนมีวินัย สามารถจัดการกับงานหรือสิ่งที่ผ่านเข้ามาได้อย่างเป็นระเบียบ จึงทำให้เป็นคนที่เหมาะสมความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในชีวิต รวมถึงเป็นคนน่าเชื่อถือ และผู้อื่นให้ความไว้วางใจแก่เรา สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งของการตรงต่อเวลา ที่สำคัญเหนืออื่นใดคือจะช่วยให้เราสามารถจัดการกับชีวิตของเราได้อย่างราบรื่นและมีความสุข มีคนรัก และคนให้ความเคารพนับถือ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 8 “กริ่งดัง ระฆังแว่ว”

1. บัตรภาพเด็กมาเข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทัน

2. วีดิทัศน์เรื่อง ความตรงต่อเวลาจาก <https://www.youtube.com/watch?v=hRL1VbeWNig>

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9

กิจกรรม “ทำตามดูซิ”

สถานที่จัดกิจกรรม	สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	1 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การปฏิบัติตามคำสั่ง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำกิจกรรมได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพสถานีตำรวจ 2. บัตรป้ายภาพจราจร

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพสถานีตำรวจ ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้
 - 1.1 “สถานที่ที่ผู้เรียนเห็นในภาพคือ สถานที่ใด” (กรอคำตอบ สถานีตำรวจ)
 - 1.2 ผู้สอนอธิบายความสำคัญของสถานีตำรวจ ดังนี้ สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานที่สำคัญ มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนตลอด 24 ชั่วโมงต่อ มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ตำรวจ ก็คือ ผู้มีหน้าที่พิทักษ์สันติราษฎร์ ตามที่ได้ยินได้ฟังกันอยู่เสมอ คำว่า “พิทักษ์” แปลว่า ดูแลคุ้มครอง พลเมืองของประเทศ ดังนั้น ตำรวจจึงเป็นผู้ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบอันใหญ่หลวงในการดูแลคุ้มครอง ให้เกิดความสงบสุขแก่พลเมืองของประเทศ

ขั้นสอน

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพป้ายจราจร ดังนี้ เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา ไปข้างหน้า และหยุด ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้
 - 1.1 ผู้สอนเสนอบัตรภาพเลี้ยวซ้าย แล้วถามผู้เรียนว่า “ภาพที่ผู้สอนเสนอคือภาพอะไร” (กรอคำตอบ เลี้ยวซ้าย) ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้าผู้เรียนพบหรือเห็นป้ายจราจรตามภาพที่ผู้สอนเสนอให้ผู้เรียนไปทางซ้าย พร้อมใช้คำถามสั่งให้ผู้เรียนยกมือข้างซ้าย
 - 1.2 ผู้สอนเสนอบัตรภาพเลี้ยวขวา แล้วถามผู้เรียนว่า “ภาพที่ผู้สอนเสนอคือภาพอะไร” (กรอคำตอบ เลี้ยวขวา) ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้าผู้เรียนพบหรือเห็นป้ายจราจรตามภาพที่ผู้สอนเสนอให้ผู้เรียนไปทางขวา พร้อมใช้คำถามสั่งให้ผู้เรียนยกมือข้างขวา
 - 1.3 ผู้สอนเสนอบัตรภาพไปข้างหน้า แล้วถามผู้เรียนว่า “ภาพที่ผู้สอนเสนอคือภาพอะไร” (กรอคำตอบ ไปข้างหน้า) ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้าผู้เรียนพบหรือเห็นป้ายจราจรตามภาพที่ผู้สอนเสนอ แสดงว่าผู้เรียนสามารถเดินทางไปข้างหน้าได้

1.4 ผู้สอนเสนอบัตรภาพหยุด แล้วถามผู้เรียนว่า “ภาพที่ผู้สอนเสนอคือภาพอะไร” (กรอบบคำตอบ หยุด) ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้าผู้เรียนพบหรือเห็นป้ายจราจรตามภาพที่ผู้สอนเสนอแสดงว่าผู้เรียนต้องหยุดทันที

2. ผู้สอนสรุปพร้อมกับผู้เรียนว่า เมื่อผู้เรียนพบหรือเจอป้ายจราจรที่นำเสนอผู้เรียนต้องปฏิบัติตาม เพราะการปฏิบัติตามป้ายจราจรจะทำให้ผู้เรียนปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น รถชน ถ้าผู้เรียนไม่ปฏิบัติตามป้ายจราจรที่ผู้สอนเสนอ จะทำให้ผู้เรียนได้รับอันตรายและบาดเจ็บ ดังนั้นผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎจราจร เพื่อไม่ให้ตนเองและผู้อื่นได้รับบาดเจ็บและเกิดความเสียหายของทรัพย์สิน

3. ผู้สอนนำผู้เรียนไปฝึกการปฏิบัติตามคำสั่งตามกฎจราจร ณ สถานีตำรวจปทุมธานี โดยมีวิทยากรเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝึกอบรมและบรรยายเรื่องการปฏิบัติตามกฎจราจร

3.1 ผู้สอนชี้แจงทำข้อตกลงในการอบรมและทำกิจกรรม

3.1.1 ให้ผู้เรียนรับฟังการบรรยายด้วยความตั้งใจ

3.1.2 เมื่อวิทยากรสั่งให้ทำกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

3.1.3 ให้ผู้เรียนรับฟังและจดจำความรู้เพื่อนำมาสรุปร่วมกันกับผู้สอน

4. ให้ผู้เรียนเรียนรู้การปฏิบัติตามกฎจราจรจากวิทยากร ตามกรอบเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้คือ เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา ไปข้างหน้า และหยุด

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปกิจกรรมการปฏิบัติตามกฎจราจร ว่ากฎจราจรมีความสำคัญอย่างมาก สำหรับผู้ใช้รถใช้ถนนและแม้กระทั่งคนเดินเท้าก็ต้องปฏิบัติตามกฎจราจรเช่นเดียวกัน กฎจราจรของคนเดินเท้าก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เช่น การเดินข้ามถนนจะต้องเดินข้ามตรงทางม้าลายหรือสะพานลอยเท่านั้น เพื่อความปลอดภัยของตัวเองและผู้ขับขี่รถยนต์ เพราะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับคนเดินเท้า คือการข้ามถนนไม่ตรงจุดที่กำหนดให้คือทางม้าลายหรือสะพานลอยนั่นเอง ครั้งนี้จะเล่าถึงประโยชน์จากการปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่จะนำมาซึ่งความสูญเสียชีวิตทั้งร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

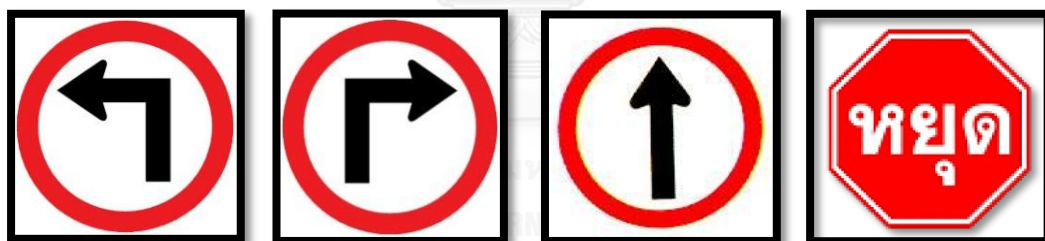
สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 9
“ทำตามคู่มือ”

1. บัตรภาพสถานีตำรวจ

แหล่งที่มา <http://www.muanglampangpolice.com/index.php>

2. บัตรภาพป้ายจราจร

เลี้ยวซ้าย

เลี้ยวขวา

ไปข้างหน้า

หยุด

แหล่งที่มา <http://www.tigersafetysign.com>

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10
กิจกรรม “เรามีเราแบ่งปัน”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	1 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การแบ่งปัน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแบ่งปันสิ่งของให้กับบุคคลอื่นได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพการแบ่งปันสิ่งของ 2. ขนม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพการแบ่งปันสิ่งของ แล้วใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสนทนา ดังนี้
 - 1.1 “ผู้เรียนคิดว่าการแบ่งปันสิ่งของดีหรือไม่” (กรอบคำตอบ ดี)
 - 1.2 “ถ้าผู้เรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเหมือนภาพที่เห็นผู้เรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร” (แนวคำตอบ มีความสุข)
 - 1.3 “ดังนั้น ผู้เรียนควรแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ หรือไม่” (กรอบคำตอบ ควร/ไม่ควร) ในกรณีผู้เรียนตอบว่าไม่ควรผู้สอนควรอธิบายเพิ่มเติมว่า การแบ่งปันเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรแบ่งปัน เพื่อให้แสดงให้เห็นความมีน้ำใจและเป็นเด็กดี ทำให้เรามีความสุข

ขั้นสอน

1. ผู้สอนชี้แจงและข้อตกลงกิจกรรมเต็มใจให้ว่า วันนี้เราจะไปแจกขนมต่างๆ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
 - 1.1 ผู้สอนเตรียมขนมปังปิ้งไส้สับปะรดใส่ถาดพร้อมเตรียมถุงพลาสติกจำนวน 20 ชุด ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ให้ช่วยกันห่อขนมปังปิ้งไส้สับปะรดใส่ถุงจำนวน 20 ชุด เพื่อนำไปแจกให้เพื่อนๆ มือเดียว
 - 1.2 ผู้สอนนำผู้เรียนไปทำกิจกรรมแจกขนมต่างๆ ที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ที่มาเรียนเตรียมความพร้อมที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปกิจกรรมเรามีเราแบ่งปันร่วมกัน ว่า การแบ่งปัน เป็นการเสียสละสิ่งของหรือทรัพย์ของตนให้แก่ผู้ที่เดือดร้อน หรือต้องการความช่วยเหลือ การแบ่งปันเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนไม่เห็นแก่ตัวออกจากตนเอง และทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 10 “เรามีเราแบ่งปัน”

1. บัตรภาพการแบ่งปัน

แหล่งที่มา <https://blog.eduzones.com/moobo/95824>

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11
กิจกรรม “เราไม่ทิ้งกัน”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	1 ชั่วโมง
เนื้อหาสาระ	การช่วยเหลือบุคคลอื่น
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. บัตรภาพคนถือของหนัก

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอบัตรภาพคนถือของหนัก แล้วใช้คำถามเพื่อสนทนากับผู้เรียน ดังนี้
 - 1.1 “เมื่อผู้เรียนเห็นคนอื่นถือของหนักนักเรียนควรทำอะไร” (กรอคำตอบ เข้าไปช่วยถือของ)
 - 1.2 “ถ้าผู้เรียนไม่เข้าไปช่วยถือของจะเกิดอะไรขึ้น” (กรอคำตอบ ไม่มีใครช่วยเป็นคนไม่มีน้ำใจ ดังนั้นเมื่อเห็นพ่อ แม่ ผู้สอน หรือเพื่อนถือของหนักผู้เรียนต้องเข้าไปช่วยถือของ)
 - 1.3 “จากการดูบัตรภาพ ผู้เรียนควรช่วยคนอื่นถือของหรือไม่” (กรอคำตอบ ควร/ไม่ควร)
- ในกรณีผู้เรียนตอบว่าไม่ควรผู้สอนควรอธิบายเพิ่มเติมว่า การช่วยเหลือบุคคลอื่นเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกวันนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความมีน้ำใจไมตรีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยไม่หวังผลตอบแทน การดำรงชีวิตในสังคมที่มีการช่วยเหลือกันถึงแม้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเรา หรือเราไม่ได้เดือดร้อนด้วย แต่ก็เต็มใจที่จะแบ่งปันให้การช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน นั่นคือ การแสดงความเป็นจิตสาธารณะนั่นเอง

ขั้นสอน

1. ผู้สอนชี้แจงและข้อตกลงกิจกรรมเราไม่ทิ้งกันว่า วันนี้เราจะไปช่วยเหลือน้องๆ ในการดูแลน้องๆ รับประทานอาหารที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี
 - 1.1 ผู้สอนอธิบายกิจกรรมว่าเมื่อน้องๆ ถูกลาดข้าวหนักหรือไม่ไหว ให้เราเข้าไปช่วยเหลือและดูแลน้องๆ ในขณะที่รับประทานอาหารตอนเที่ยง
 - 1.1 หลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วให้ผู้เรียนออกมาเล่าความรู้สึกจากการทำกิจกรรมการช่วยเหลือน้องๆ ทีละคน

ขั้นสรุป

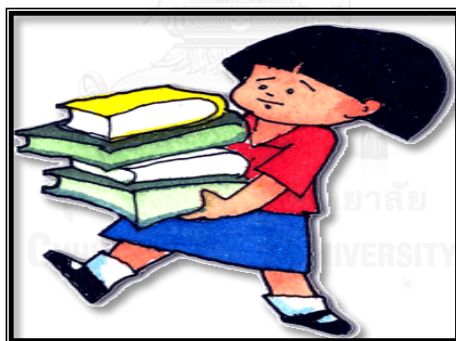
1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปร่วมกันว่า การช่วยเหลือบุคคลอื่นเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม หรือลงมือลงแรงเพื่อช่วยผู้อื่น ผู้เรียนสามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน เช่น เก็บเศษแก้วหรือตะปูที่ขวางทาง เก็บขยะในละแวกบ้าน ช่วยเหลืองานของโรงเรียน ถือของให้คนแก่ จูงคนตาบอดข้ามถนน ช่วยเหลือน้องๆ ในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้เรียนจึงควรช่วยเหลือคนอื่นหรือคนที่อ่อนแอกว่า เพื่อแสดงให้เห็นความมีน้ำใจและเป็นเด็กดี ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไป และเป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม ดังนั้นเมื่อบุคคลอื่นขอความช่วยเหลือผู้เรียนควรให้การช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังและความสามารถ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 11 “เราไม่ทิ้งกัน”

1. บัตรภาพคนถือของหนัก

แหล่งที่มา http://www.krumontree.com/talk/old/tellmemore_03.html

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11
กิจกรรม “เราไม่ทิ้งกัน”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การประหยัดพลังงานน้ำและไฟฟ้า
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปิดน้ำและปิดไฟเมื่อออกจากห้องเรียนหรือบ้านได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. สมุด 2. ปากกา/ดินสอ 3. คลิปวิดีโอ 4. บัตรภาพการประหยัดน้ำและการประหยัดไฟ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำเสนอคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการประหยัดน้ำและประหยัดไฟของ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) จาก
- <https://www.youtube.com/watch?v=8a1AIECF7j> (Save Water การประหยัดน้ำ) และ
- <https://www.youtube.com/watch?v=O7Y9gsXjCI4> (ปังปอนด์ชวนเด็กไทยใส่ใจพลังงานไฟฟ้า)

2. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาในคลิปวิดีโอว่า ถ้าเราทุกคนไม่ช่วยกันร่วมมือประหยัดน้ำและประหยัดไฟ ในอนาคตก็จะมีน้ำไว้อุปโภคบริโภคและไม่มีไฟฟ้าใช้เพื่อให้แสงสว่างในตอนกลางคืน ทำให้เราดำเนินชีวิตลำบากยุ่งยาก

ขั้นสอน

1. ผู้สอนเสนอบัตรภาพการประหยัดน้ำและการประหยัดไฟ แล้วอธิบายวิธีการประหยัดน้ำและประหยัดไฟดังนี้

การประหยัดน้ำ

1. เช็کت่อน้ำและก๊อกน้ำว่ามีน้ำเปิดทิ้งไว้หรือไม่ถ้ามีให้ปิดหรือถ้ามีน้ำหยดเล็กๆ ต้องซ่อมแซมแล้วปิดให้สนิท 2. ปิดน้ำระหว่างแปรงฟัน ขณะแปรงฟันไม่ควรเปิดน้ำทิ้งไว้จะทำให้สิ้นเปลือง ควรเปิดน้ำใส่แก้วไว้เพื่อบ้วนปาก และ 3. ปิดน้ำทุกครั้งที้ออกจากบ้าน

การประหยัดไฟ

1. ไม่ควรเปิดทีวีทิ้งไว้เมื่อไม่มีคนดู 2. ปิดสวิตช์ไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อเลิกใช้งาน และ 3. ปิดไฟทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน
2. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ช่วยกันสำรวจก๊อกน้ำและสวิตช์ปิด-เปิด ไฟฟ้า ภายในศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี แล้วจดบันทึกสถานที่ลงในสมุดแล้วส่งให้ผู้สอน
3. ผู้สอนนำผู้เรียนแต่ละกลุ่มไปยังสถานที่ที่มีก๊อกน้ำและสวิตช์ปิด-เปิดไฟฟ้าที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจดบันทึกไว้
4. ผู้สอนอธิบายวิธีใช้ก๊อกน้ำและสวิตช์ปิด-เปิดไฟฟ้า

5. ผู้สอนใช้คำถามว่า “ถ้าเห็นก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้ควรทำอะไร พร้อมในขณะนั้นผู้สอนผู้สอนก็เปิดก๊อกน้ำไว้แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำตอบที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มตอบ

5.1 กรณีที่ 1 ผู้เรียนตอบว่าปิดน้ำแล้วปฏิบัติโดยการปิดก๊อกน้ำได้ถูกต้อง ผู้สอนกล่าวชื่นชมและอธิบายวิธีการปิดก๊อกน้ำให้สนิทเพิ่มเติม

5.2 กรณีที่ 2 ผู้เรียนตอบคำถามเป็นอย่างอื่น ให้ผู้สอนบอกว่า “ต้องปิดก๊อกน้ำ” และอธิบายการเปิด - ปิดน้ำอีกครั้ง พร้อมบอกว่าเมื่อเห็นก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้ต้องปิดเสมอและปิดให้สนิททุกครั้ง

6. ผู้สอนใช้คำถามว่า “ถ้าเห็นหลอดไฟที่ไม่ได้ใช้งานเปิดทิ้งไว้หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้ใช้งานเปิดทิ้งไว้ควรทำอะไร พร้อมในขณะนั้นผู้สอนผู้สอนก็เปิดสวิตช์ไฟ (สมมติว่าเป็นหลอดไฟฟ้าที่ไม่ได้ใช้งาน) และเปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าไว้ (สมมติว่าเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้ใช้งาน) แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำตอบที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มตอบ

6.1 กรณีที่ 1 ผู้เรียนตอบว่าปิดสวิตช์ไฟและปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าแล้วปฏิบัติโดยการปิดสวิตช์ไฟและปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ถูกต้อง ผู้สอนกล่าวชื่นชมและแนะนำผู้เรียนว่าควรปิดไฟทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน

6.2 กรณีที่ 2 ผู้เรียนตอบคำถามเป็นอย่างอื่น ให้ผู้สอนบอกว่า “ต้องปิดสวิตช์ไฟและปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า” และอธิบายการเปิด - ปิดสวิตช์ไฟอีกครั้ง พร้อมบอกว่าควรปิดไฟทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน

ขั้นสรุป

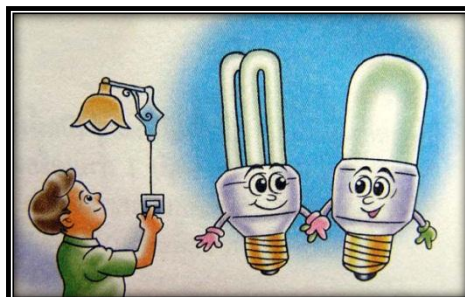
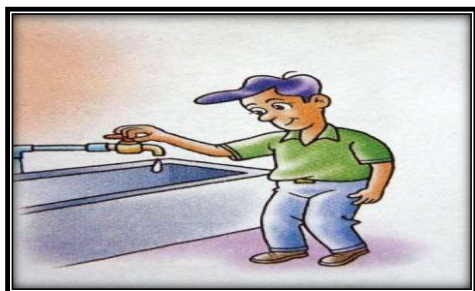
1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปการประหยัดพลังงานด้วยการปิดไฟและปิดน้ำ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับบอทิสติกวัยรุ่น

สื่อการสอนแผนการจัดกิจกรรมที่ 12 “มองสักนิด ปิดสั๊กหน่อย”

1. บัตรภาพการประหยัดน้ำ (เด็กกำลังปิดน้ำ)
2. บัตรภาพการประหยัดไฟ (เด็กกำลังปิดไฟ)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 กิจกรรม “รู้รักษ์ ปักถิ่น”

สถานที่จัดกิจกรรม	วัดชินวรารามวรวิหาร
ระยะเวลาที่ใช้	2 ชั่วโมง 30 นาที
เนื้อหาสาระ	การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นได้
สื่อ / อุปกรณ์	1. เครื่องฉายภัตตาหารเพลและน้ำ 2. กระดาษ A 4 3. ปากกาสี และ 4. สีเทียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนนำผู้เรียนเดินสำรวจพื้นที่ที่มีความสำคัญในบริเวณวัดชินวรารามวรวิหาร พร้อมกับอธิบายและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ ภายในวัดว่ามีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสอน

1. ผู้สอนนำผู้เรียนเข้ารับฟังประวัติความเป็นมาและความสำคัญเกี่ยวกับวัดชินวรารามวรวิหาร และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นจากเจ้าอาวาสและพระภิกษุสงฆ์ภายในวัด

2. ผู้สอนและผู้เรียนจัดเตรียมเครื่องฉายภัตตาหารเพลและน้ำแด่พระภิกษุสงฆ์และสามเณร พร้อมสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. ผู้สอนนำถวายภัตตาหารเพลและให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม และร่วมกล่าวคำถวายภัตตาหารเพล พร้อมกวาดน้ำและรับพรจากพระภิกษุสงฆ์ร่วมกับคนในชุมชน

4. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน ให้ผู้เรียนร่วมกันเขียนประวัติและความเป็นมาของวัดชินวรารามวรวิหาร และประเพณีท้องถิ่น และผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนสรุปกิจกรรมรู้รักษ์ ปักถิ่น ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะผู้เรียนจะได้เจอสิ่งแปลกใหม่ เจอผู้คน และได้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นด้วย ดังนั้นถ้าท้องถิ่นหรือชุมชนของเรามีการจัดกิจกรรมผู้เรียนทุกคนควรเข้าไปมีส่วนร่วม ไปกับคุณพ่อ คุณแม่ หรือใครก็ได้ที่เรารู้จัก การเข้าร่วมกิจกรรมเราจะมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตัวของเราเองมากขึ้น ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลที่หลากหลายประเภท เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ผลงานผู้เรียน
3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 กิจกรรม “กิจกรรมทัศนศึกษา”

สถานที่จัดกิจกรรม	วัดเจติยหอยจังหวัดปทุมธานีและองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)
ระยะเวลาที่ใช้	5 ชั่วโมง
เนื้อหาสาระ	การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติในสถานที่จริง
สื่อ / อุปกรณ์	1) ป้ายชื่อ 2) สมุดบันทึก 3) ปากกา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนแจกสมุดบันทึก ปากกา และป้ายชื่อให้กับผู้เรียน
2. ผู้สอนพาผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้ ณ วัดเจติยหอย จังหวัดปทุมธานี บรรยายและให้ความรู้จากวิทยากรโดยปราชญ์ชุมชน (ภาคเช้า)
3. ผู้สอนพาผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้ ณ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) บรรยายและให้ความรู้จากวิทยากรองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (ภาคบ่าย)
4. ผู้สอนสรุปบทเรียนโดยการให้ผู้เรียนจดบันทึกและวาดภาพความรู้หรือสิ่งที่ได้รับสิ่งต่างๆ จากการเรียนรู้ในวัดเจติยหอย และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ลงในสมุดบันทึก
5. ผู้วิจัยและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในสิ่งที่ได้รับจากการไปทัศนศึกษา (กรอบคำถาม ผู้เรียนไปที่ไหนมา ได้รับความรู้อะไรบ้าง)
6. ขณะที่ผู้เรียนเข้าศึกษาและเรียนรู้ในกิจกรรมทัศนศึกษา ทีมผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะทางสังคมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน จากการนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย
 - 1) การควบคุมตนเอง 2) การสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และ 4) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 กิจกรรม “สรุปทบทวนบทเรียน”

สถานที่จัดกิจกรรม	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดปทุมธานี
ระยะเวลาที่ใช้	5 ชั่วโมง
เนื้อหาสาระ	การนำทักษะทางสังคมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติในสถานที่จริง
สื่อ / อุปกรณ์	ผลงานของผู้เรียนที่ลงมือปฏิบัติทั้ง 7 วัน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนและผู้เรียนนำผลงานที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จริงในสถานที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมมาสรุปบทเรียนร่วมกันโดยการทำกิจกรรมกลุ่ม และนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการ ด้วยผลงานศิลปะ ดนตรี และกิจกรรมนันทนาการ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

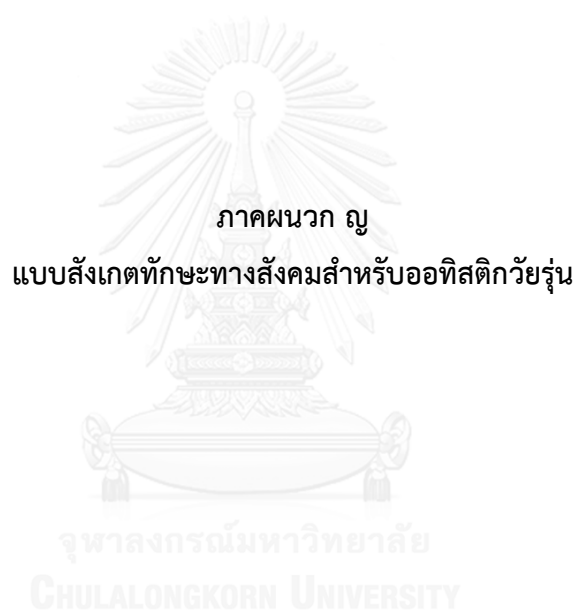
การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ที่	กิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $= \frac{\sum R}{N}$	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สามัคคี มีพลัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	รอสักนิด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	ใบหน้าสื่ออารมณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	คุณก็ทำได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	พูดดีมีเสน่ห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	ฟังดี มีสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	กริ่งดัง ระฆังแฉ่ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	ทำตามคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	เรามี เราแบ่งปัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	เราไม่ทิ้งกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	รู้จักปกป้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	มองสักนิด ปิดสักร้อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	ทัศนศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	สรุปทบทวนบทเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น กิจกรรมที่ 1 – 15 สามารถนำไปใช้ได้ทุกกิจกรรม

** ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

*** ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 1) ควรเพิ่มขั้นตอนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกกิจกรรม ได้แก่
ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจงในการตอบแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

1. แบบสังเกตทักษะทางสังคมฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการแสดงทักษะทางสังคมของออทิสติกวัยรุ่น ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ การควบคุมตนเอง การสื่อสารกับบุคคลอื่น การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาออทิสติกโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น การตอบแบบสอบถาม ครั้งนี้เป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

2. แบบสังเกตทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกวัยรุ่น เป็นการบันทึกระดับความสามารถในการแสดงทักษะทางสังคม ด้วยการตรวจสอบรายการ (Checklist) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย 0 1 และ 2 แปลผล ดังนี้

0 = เด็กไม่สามารถแสดงทักษะทางสังคมได้

1 = เด็กทำได้ด้วยการชี้แนะของผู้สอน

2 = เด็กทำได้ด้วยตนเอง

3. ช่วงเวลาในการประเมินแบบสังเกตทักษะทางสังคมของบุคคลออทิสติกวัยรุ่น คือ ก่อน (Pre-Test) และ หลัง (Post-Test) การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาออทิสติกโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับบุคคลออทิสติกวัยรุ่น

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่นมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เกณฑ์การเลือก ดังนี้

- 0 = เด็กไม่สามารถแสดงทักษะทางสังคมได้
 1 = เด็กทำได้ด้วยการชี้แนะของผู้สอน
 2 = เด็กทำได้ด้วยตนเอง

* **หมายเหตุ** คำว่า “เด็ก” ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หมายถึง “ออทิสติกวัยรุ่น”

ที่	รายการทักษะทางสังคม	ระดับความสามารถ ในการแสดงทักษะทางสังคม			ข้อเสนอแนะ
		0 ทำไม่ได้	1 ทำได้ด้วย การชี้แนะ	2 ทำได้ด้วย ตนเอง	
ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง					
1	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมโวยวาย				
2	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมกรีดร้อง				
3	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมตะโกนเสียงดัง				
4	เด็กไม่หัวเราะเมื่อบุคคลอื่นเสียใจ และหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล				
5	เด็กไม่ร้องไห้เมื่อบุคคลอื่นมีความสุข และร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล				
6	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กสามารถทำงาน ที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด				
ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น					
7	เด็กกล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ				
8	เด็กกล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ				

ที่	รายการทักษะทางสังคม	ระดับความสามารถ ในการแสดงทักษะทางสังคม			ข้อเสนอแนะ
		0 ทำไม่ได้	1 ทำได้ด้วย การชี้แนะ	2 ทำได้ด้วย ตนเอง	
	เช่น ขอบคุนครับ/ขอบคุณค่ะ				
9	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กให้ความสนใจ				
10	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กตั้งใจฟัง				
11	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กไม่ลุกขึ้นยืน และเดินไปมา				
ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น					
12	เด็กมาโรงเรียนทันเวลา 08:00 น.				
13	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กส่งงาน ตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด				
14	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กทำงานเสร็จ ภายในเวลาที่ผู้สอนกำหนด				
15	เมื่อเพื่อนเป็นผู้นำกิจกรรมเด็กปฏิบัติตามได้				
16	เมื่อผู้สอนเป็นผู้นำกิจกรรมเด็กสามารถ ปฏิบัติตามได้				
17	เด็กให้บุคคลอื่นยืมสิ่งของที่เป็นของตนเอง				
18	เด็กแบ่งปันสิ่งของที่เป็นของตนเองให้กับ บุคคลอื่น				
19	เมื่อเด็กเห็นเพื่อนถือของหนักเด็กเข้าไป ช่วยถือของ				
ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม					
20	เด็กปิดไฟเมื่อออกจากห้องเรียน				
21	เด็กปิดน้ำเมื่อออกจากห้องเรียน				
22	เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น				

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น

ที่	รายการทักษะทางสังคม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง									
1	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมไว้วางใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมกรีดร้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	เมื่อเด็กต้องรอคอยเป็นเวลานาน เด็กไม่แสดงพฤติกรรมตะโกนเสียงดัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	เด็กไม่หัวเราะเมื่อบุคคลอื่นเสียใจ และหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	เด็กไม่ร้องไห้เมื่อบุคคลอื่นมีความสุขและร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การสื่อสารกับบุคคลอื่น									
7	เด็กกล่าวคำทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	เด็กกล่าวคำขอบคุณด้วยวาจาที่สุภาพ เช่น ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กให้ความสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กตั้งใจฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	ขณะที่ผู้สอนกำลังสอนเด็กไม่ลุกขึ้นยืนและเดินไปมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น									
12	เด็กมาโรงเรียนทันเวลา 08:00 น.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กส่งงานตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ที่	รายการทักษะทางสังคม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC $\frac{\Sigma R}{N}$	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
14	เมื่อผู้สอนมอบหมายงานเด็กทำงานเสร็จภายในเวลาที่ผู้สอนกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	เมื่อเพื่อนเป็นผู้นำกิจกรรมเด็กปฏิบัติตามได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	เมื่อผู้สอนเป็นผู้นำกิจกรรมเด็กสามารถปฏิบัติตามได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	เด็กให้บุคคลอื่นยืมสิ่งของที่เป็นของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	เด็กแบ่งปันสิ่งของที่เป็นของตนเองให้กับบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	เมื่อเด็กเห็นเพื่อนถือของหนักเด็กเข้าไปช่วยถือของ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 4 การมีความรับผิดชอบต่อสังคม									
20	เด็กปิดไฟเมื่อออกจากห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	เด็กปิดน้ำเมื่อออกจากห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

* ข้อคำถามแบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น ตั้งแต่ 1 - 22 จำนวน 22 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 22 ข้อ

** ค่าเฉลี่ยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 1

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีเปิดกิจกรรมจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับอดีตักวัยรุ่น

กิจกรรมที่ 1 เธอรู้จักฉัน ฉันรู้จักเธอ

กิจกรรมที่ 2 สามัคคีมีพลัง

กิจกรรมที่ 3 รอตักนิต

กิจกรรมที่ 4 ใบหน้าสื่ออารมณ์

กิจกรรมที่ 5 คนก็ทำได้

กิจกรรมที่ 6 พุดติมีเสน่ห์

กิจกรรมที่ 7 ฟังดีมีสาระ

กิจกรรมที่ 8 กริ่งตั้ง ระฆังแก้ว

กิจกรรมที่ 9 ทำตามคูชชี

กิจกรรมที่ 10 เรามี่ เราแบ่งปัน

กิจกรรมที่ 11 เราไม่ทิ้งกัน

กิจกรรมที่ 12 รู้รักษ์ปึกถื่น

กิจกรรมที่ 13 มองสัักนิต ปิดสัักหนอย

กิจกรรมที่ 14 ทัศนศึกษา ณ วัดเจติยทัตถวิหาร และ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

กิจกรรมที่ 15 สรุปรบทเรียนและปิดกิจกรรม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายณปนต์ โคตพัฒน์ เกิดวันที่ 10 กันยายน 2533 ภูมิลำเนาจังหวัดบึงกาฬ สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (หุหนวกศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 1 จากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปีการศึกษา 2556 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบริหารบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2557 ปัจจุบัน รับราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

